

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว เพื่อศึกษาขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ภาษาลาว และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ภาษาลาว โดยผู้วิจัยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษาออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

- 4.1 ลักษณะการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาลาว
- 4.2 ขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาลาว
- 4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

ทั้งนี้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว เป็นหนังสือพิมพ์ของรัฐ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐบาลลาว และบุคลากรที่ทำงานในองค์กรหนังสือพิมพ์ภาษาลาวเกือบทั้งหมด นับตั้งแต่บรรณาธิการใหญ่จนถึงผู้สื่อข่าว ตลอดถึงพนักงานทั่วไปซึ่งส่วนมากจะเป็นข้าราชการโดยรัฐ สนับสนุนงบประมาณการบริหารจัดการ และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมทั้งหมด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องได้ศึกษาโครงสร้างระบบการทำงานขององค์กรหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว ตลอดจนความเป็นมาและการบริหารงานที่น่าสนใจเพราะเป็นหน่วยงานของภาครัฐที่ขึ้นตรงต่อพรรคและรัฐบาลลาว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอแนะนำเสนอลักษณะการบริหารงาน และการกำหนดนโยบายของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับดังนี้

ฉบับที่ 1 โครงสร้างหนังสือพิมพ์ประชาชน

หนังสือพิมพ์ประชาชน เป็นหนังสือพิมพ์ที่เป็นกระบอกเสียงของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว อยู่ภายใต้การดูแลและชี้นำจากพรรคประชาชนปฏิวัติลาว โดยมีคณะกรรมการโฆษณาศึกษาอบรม และกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง เป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกของ สาธารณะรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างพรรค รัฐบาลกับประชาชน เผยแพร่แนวทางนโยบายในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และระเบียบกฎหมายของพรรค รัฐบาลลงไปสู่ประชาชน โดยวิธีการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำเสนอต่อพรรค - รัฐบาลตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึง

ถึงการ โน้มน้าวชักจูงประชาชนเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมให้บรรลุเป้าหมายตามแนวทางนโยบายของพรรครัฐบาลที่ได้กำหนดไว้

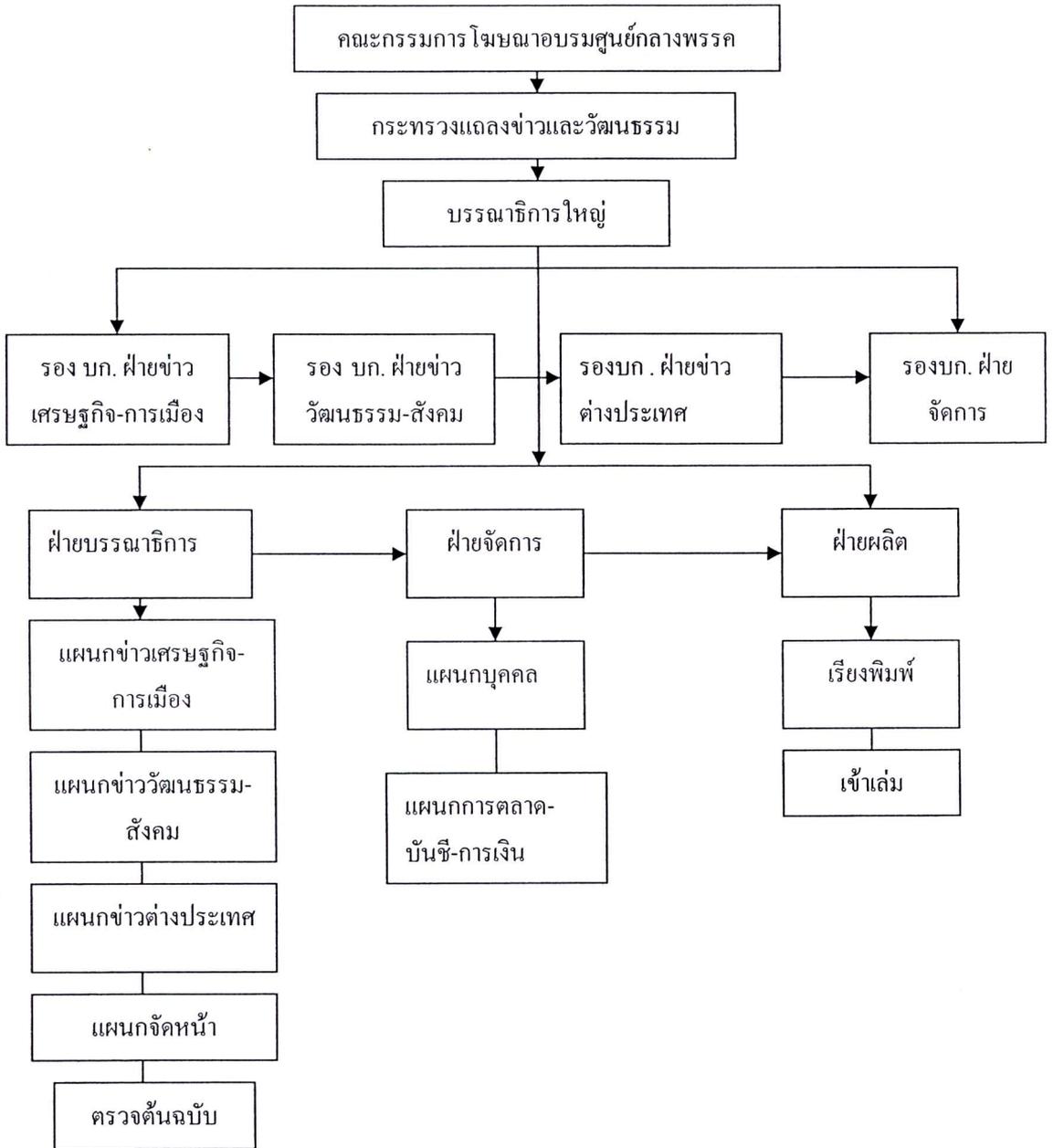
หนังสือพิมพ์ประชาชนก่อตั้งขึ้นในปี 1950 ในยุคแรกเป็นรายเดือนมีชื่อว่า “ลาวอิสระ” ซึ่งเป็นระยะที่ประเทศลาวกำลังตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศส เป็นระยะที่กองทัพและประชาชนลาวกำลังร่วมกันต่อสู้เพื่อเรียกร้องเอกราช และอธิปไตยคืนจากต่างชาติ ในระยะแรกเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการแถลงนโยบายของรัฐบาลฝ่ายประเทศลาว เช่น การเรียกร้องเอกราช การโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนลาวทั่วประเทศร่วมกันต่อสู้ด้านการรุกรานของต่างชาติและเผยแพร่เกียรติคุณผู้ที่มีบทบาทต่อสู้กับลัทธิล่าอาณานิคมฝรั่งเศส และฝ่ายราชอาณาจักรลาวที่รับใช้ฝรั่งเศส

เมื่อมาถึงปี 1956 ซึ่งเป็นที่สิ้นสุดสงครามด้านลัทธิล่าอาณานิคมแบบเก่า (อาณานิคมของฝรั่งเศส) มาสู่สงครามต่อต้านลัทธิล่าอาณานิคมแบบใหม่ คือ ยุคที่อเมริกา รุกรานลาว หนังสือพิมพ์ลาวอิสระได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นหนังสือพิมพ์ “ลาวรักชาติ” บทบาทของหนังสือพิมพ์ในระยะนี้ยังคงเหมือนช่วงที่ผ่านมา มาคือแจ้งข่าวเกี่ยวกับกระบวนการและผลงานของประชาชนลาวในเรื่องของการต่อสู้กับฝ่ายราชอาณาจักรลาว และหลังจากที่ประเทศลาวได้รับการปลดปล่อย สถาปนาเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปี 1975 ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นหนังสือพิมพ์ “เสียงประชาชน” เนื้อหาในระยะนี้เป็นการสะท้อนการเคลื่อนไหวของผู้นำมากกว่าการเสนอข่าวตามเหตุการณ์อื่นๆ เช่น การแถลงนโยบายทางการเมืองของพรรค และรัฐบาล เสนอเกี่ยวกับการพัฒนาเกี่ยวกับการปกป้อง และการพัฒนาประเทศชาติตามแบบสังคมนิยม เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับผู้นำลาวไปเยี่ยมเยียนประชาชน การผลิตการเกษตรกร การต้อนรับแขกบ้านแขกเมือง และการประชุมต่างๆ ของพรรคและรัฐบาล ส่วนการโฆษณาสินค้าและบริการสังคมแทบไม่มีเลย

ตั้งแต่ปี 1976 เป็นต้นมาหนังสือพิมพ์ได้กลายเป็นเครื่องมือในการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อส่วนรวม และต้องอยู่ภายใต้การคุ้มครองของพรรค โดยพรรคได้มอบหมายให้กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแล ดังนั้นหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์จึงเป็นการนำแนวคิดอุดมการณ์ของพรรคไปเผยแพร่ต่อประชาชน หนังสือพิมพ์จึงกลายเป็นเครื่องมือเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเพื่อการควบคุมทางสังคม ภายในแนวกรอบที่ได้กำหนดไว้ โดยกำหนดให้สื่อมวลชนลาวต้องสนองอุดมการณ์ของรัฐ คือการสร้างสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นมาใหม่ เพื่อหวังว่าประชาชนจะมีความสงบและความอยู่ดีกินดีตลอดไป และเพื่อให้ประชาชนลาวมีความเชื่อศรัทธาต่อพรรคและรัฐบาลในระยะบอบใหม่ หลังจากนั้นในวันที่ 22 มีนาคม 1983 ที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ 3 ของพรรคประชาชนปฏิวัติลาวได้ตกลงเปลี่ยนชื่อเป็นหนังสือพิมพ์ “ประชาชน” จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ประชาชนมียอดขายประมาณ 6,000 กว่าฉบับต่อวัน โดยมีกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายเป็นสมาชิกพรรค ข้าราชการ นักศึกษาปัญญาชนและประชาชนทั่วไปในทั่วประเทศ เป็น

หนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายอันดับต้นๆ ในประเทศลาว แต่ก็ยังถือว่าน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั่วประเทศประมาณ 6 ล้านคน และผู้อ่านส่วนมากก็เป็นสมาชิกพรรค ข้าราชการตามกระทรวงทบวงกรม และองค์กรต่างๆ รวมทั้งหน่วยงานข้าราชการต่างจังหวัด ส่วนนักศึกษาและประชาชนทั่วไปยังมีจำนวนน้อยที่เป็นสมาชิก หรือซื้อหนังสือพิมพ์ โดยสามารถนำเสนอระบบโครงสร้างการบริหารงานดังรูปต่อไปนี้

รูป 4.1 โครงสร้างการบริหารงานหนังสือพิมพ์ประชาชน

ที่มา: กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชน

ฉบับที่ 2 โครงสร้างหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่

หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ เป็นกระบอกเสียงของนครหลวงเวียงจันทน์ เป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นที่ขึ้นตรงกับสำนักงานปกครองนครหลวงเวียงจันทน์ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐบาล และอำนาจการปกครองนครหลวงเวียงจันทน์กับประชาชน ตลอดจนประชาชนด้วยกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ของรัฐบาล และแผนพัฒนานครหลวงเวียงจันทน์โดยวิธีการให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ข้อเท็จจริง และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนำเสนอต่อรัฐบาล อำนาจการปกครองนครหลวงเวียงจันทน์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่โน้มน้าวใจประชาชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือกับรัฐบาลและหน่วยงานราชการต่างๆ

หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ก่อตั้งขึ้นในปี 1972 เป็นช่วงที่ประเทศลาวยังไม่ได้รับการปลดปล่อยอย่างสมบูรณ์ เป็นช่วงที่มีสงครามภายใน อันเกิดจากอิทธิพลภายนอก เช่น ฝรั่งเศสให้การสนับสนุนจนทำให้ประเทศลาวต้องแบ่งออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายเหนือได้แก่แขวงพงสาตีและจำหนืออยู่ภายใต้การปกครองของฝ่ายประเทศลาว และฝ่ายใต้ได้แก่ภาคกลางและใต้อยู่ภายใต้การปกครองของราชอาณาจักรลาว

โดยในระยะเริ่มก่อตั้ง มีชื่อว่าหนังสือพิมพ์ “เวียงจันทน์โพสท์” เป็นหนังสือพิมพ์รายวันเจ้าของไม่ได้สังกัดพรรคการเมืองใดแต่เนื้อหาของหนังสือพิมพ์จะเป็นข่าวและบทความที่สนับสนุนการต่อสู้ของประชาชนลาว และความเคลื่อนไหวทางการเมืองของพรรคและประชาชนลาวที่กำลังต่อสู้ปลดปล่อยประเทศชาติ และปลุกระดมนักศึกษาและประชาชนให้เข้าร่วมกระบวนการประท้วงยึดอำนาจการปกครองจากฝ่ายเวียงจันทน์ (ฝ่ายราชอาณาจักรลาว)

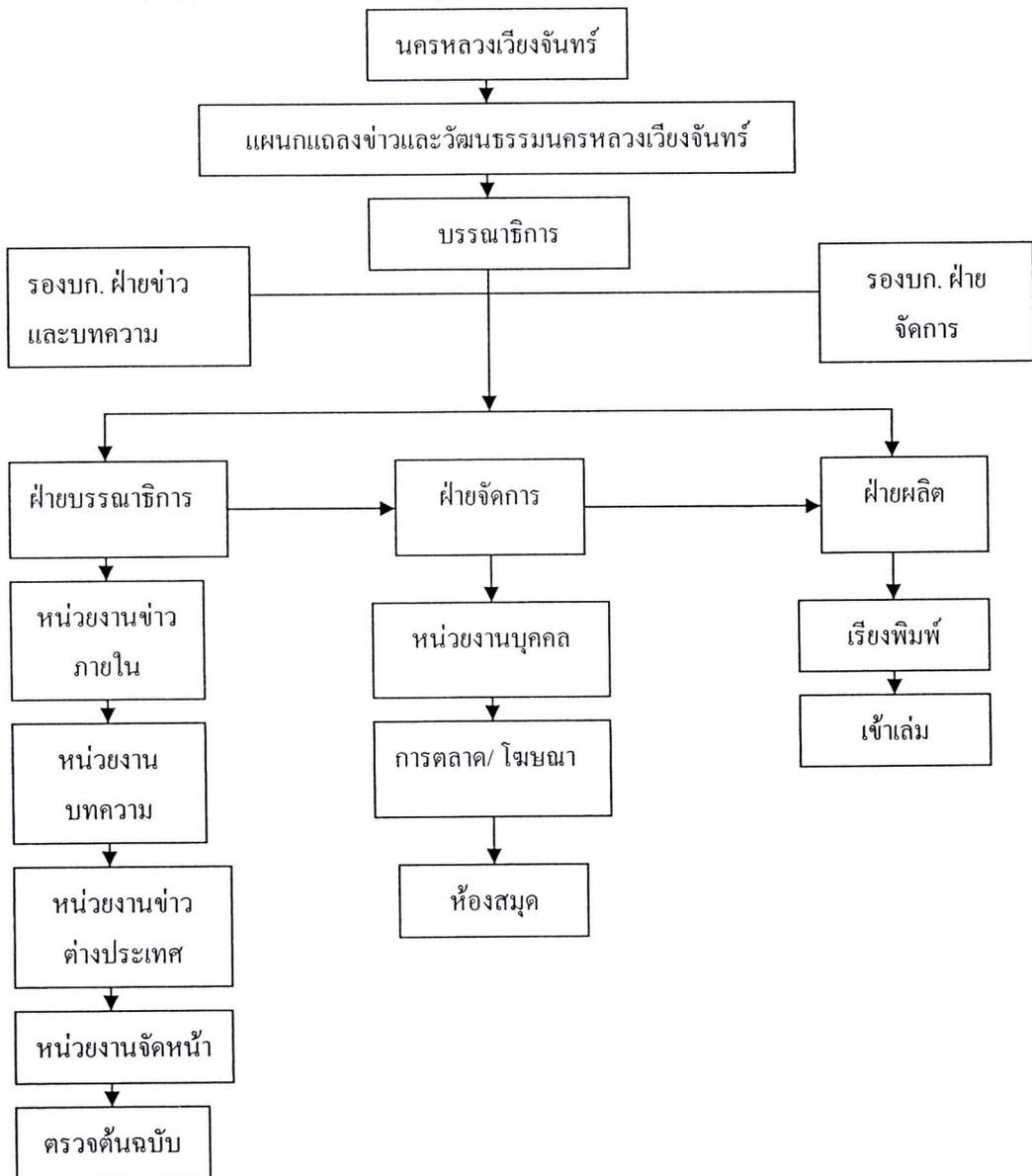
หลังจากที่ประเทศลาวได้รับเอกราช และสถาปนาเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปี 1975 แล้วพรรคและรัฐบาลลาวเห็นว่าหนังสือพิมพ์ดังกล่าวสนับสนุนการต่อสู้ปลดปล่อยชาติ และสนับสนุนระบอบใหม่จึงใช้เป็นเครื่องมือรับใช้ระบอบใหม่ดังนั้นในปี 1976 จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็นหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่จนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่เป็นกระบอกเสียงของนครหลวงเวียงจันทน์ โดยมีแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมนครหลวงเวียงจันทน์เป็นผู้ดูแล นอกจากนี้จะอยู่ในความดูแลของคณะพรรค คณะปกครองนครหลวงเวียงจันทน์แล้ว ยังอยู่ภายใต้การชี้นำของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม และเป็นสมาชิกของสมาคมนักข่าวแห่ง ส.ป.ป ลาว ซึ่งทำหน้าที่ดูแลสื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้สื่อมวลชนลาวปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของพรรค – รัฐบาลลาวได้กำหนดไว้

หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่นำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวผู้นำระดับสูงของประเทศ และความเคลื่อนไหวของพรรค คณะปกครองนครหลวงเวียงจันทน์ตลอดจนเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายใน

นครหลวงเวียงจันทน์เป็นหลัก นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่างจังหวัดเป็นอันดับรองลงไปนอกจากนี้ยังนำเสนอข่าวต่างประเทศเพื่อให้ประชาชนชาวนครหลวงเวียงจันทน์ได้รับข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่มียอดขายประมาณ 8,000 ฉบับต่อวัน เป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายมากที่สุดในประเทศลาว โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ พนักงาน ข้าราชการ นักศึกษา และประชาชนทั่วไปในนครหลวงเวียงจันทน์และจังหวัดใกล้เคียง แม้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มียอดขายสูงสุดในประเทศลาว แต่ยอดจำหน่ายค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์อยู่ในเมืองหลวงซึ่งมีคนหลากหลายสาขาอาชีพ สะดวกในการจัดจำหน่าย ประชากรมีฐานะกำลังซื้อค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับต่างจังหวัด สามารถนำเสนอด้รูปดังนี้

รูป 4.2 โครงสร้างการบริหารงานของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่
ที่มา: กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่

ฉบับที่ 3 โครงสร้างหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

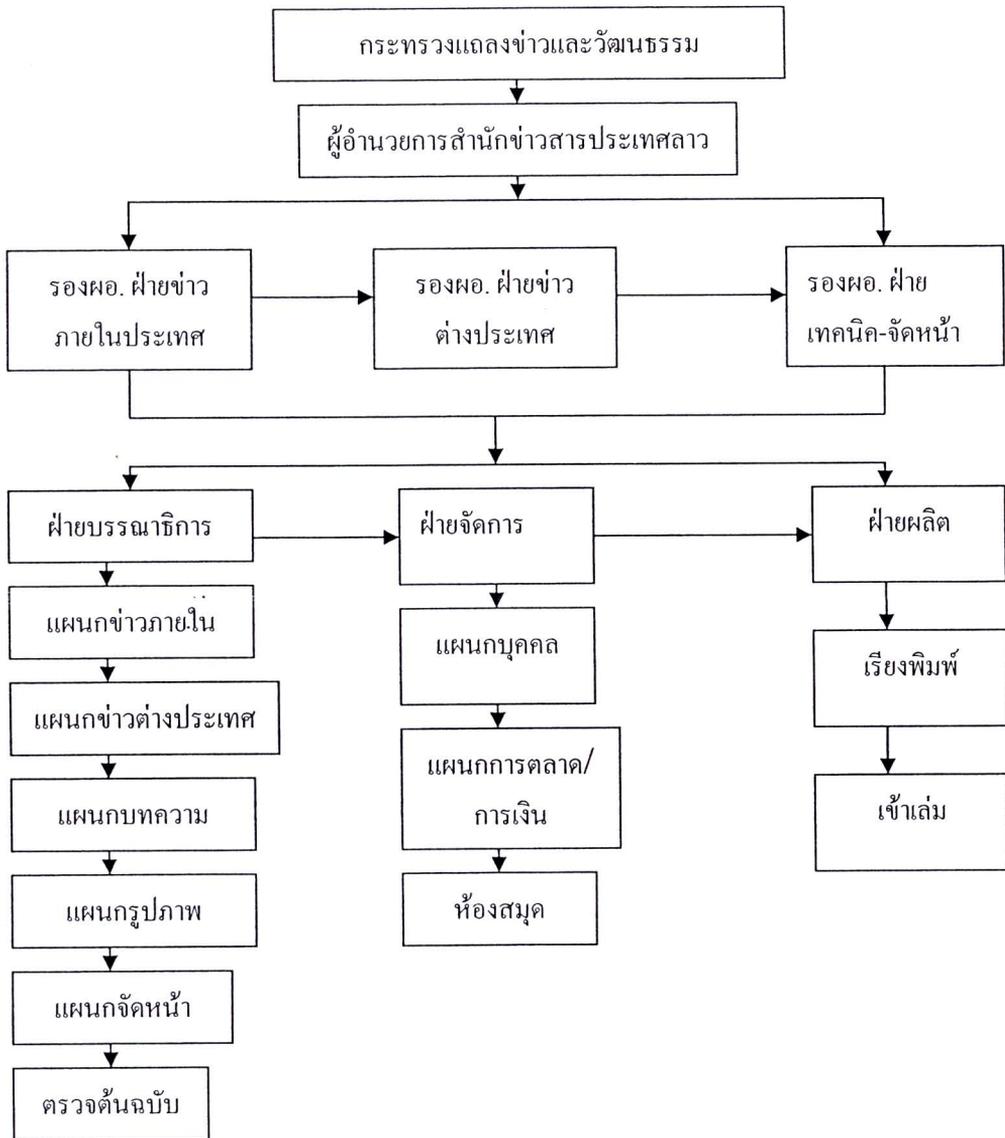
หนังสือพิมพ์ประเทศลาว เป็นหนังสือพิมพ์ในกำกับสำนักข่าวสารแห่งประเทศลาว (KPL News) ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบ / กำหนดข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณชน และยังถูกกำหนดให้มีบทบาทเป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารสื่อมวลชนลาว ก่อตั้งขึ้นในปี 1968 ที่เมืองเวียงไซ แขวงหัวพันซ์ ซึ่งเป็นเขตที่มั่นของฝ่ายประเทศลาวในการรวมกำลังพลทหารเพื่อต่อสู้ปลดปล่อยประเทศชาติ ในช่วงแรกๆ เป็นเพียงหน่วยงานเล็กๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานข่าวหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง ทำหน้าที่เคลื่อนไหวเก็บข้อมูลและเขียนข่าวสนองให้กับสถานีวิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์ลาว รักษาดี พร้อมทั้งส่งข่าวเป็นภาษาอังกฤษออกอากาศในระบบกระจายเสียงคลื่นสั้นๆ

ในช่วงปลายปี 1973 สำนักข่าวสารประเทศลาวได้เริ่มพิมพ์ใบข่าวออกจำหน่ายในนครหลวงเวียงจันทน์เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ตึงเครียดในการเจรจาสนธิสัญญาเวียงจันทน์ รวมทั้งการปฏิบัติตามสัญญา การจัดตั้งรัฐบาลผสมและคณะมนตรีการเมืองแห่งชาติ

หลังจากประเทศลาวได้รับเอกราช และสถาปนาเป็นประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม ปี 1975 การจัดพิมพ์และจำหน่ายใบข่าวสารประเทศลาวได้เพิ่มจำนวนพิมพ์จำหน่ายเป็นภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ โดยหน่วยงานของสำนักข่าวสารประเทศลาวเป็นผู้แจกจ่ายให้สำนักงานองค์การของรัฐ และเอกอัครราชทูตต่างๆ ประจำนครหลวงเวียงจันทน์ ผู้อ่านส่วนใหญ่จึงเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ทำงานอยู่ในเวียงจันทน์

สำนักข่าวสารประเทศลาวได้แยกออกจากคณะข่าวสารหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติ เมื่อปี ค.ศ. 1983 เป็นองค์กรอิสระขึ้นตรงต่อกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม และนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาสำนักข่าวสารประเทศลาวได้พัฒนาตนเองตลอดมา และได้จัดพิมพ์และจำหน่ายใบข่าวรายวันเป็นภาษาลาว ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส และยังได้พิมพ์จำหน่ายวารสารประเทศลาวเป็นฉบับรายเดือนด้วย

มาถึงปี ค.ศ. 2000 สำนักข่าวสารประเทศลาวได้พัฒนาจากวารสารประเทศลาวเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน “หนังสือพิมพ์ประเทศลาว” และเปลี่ยนจากการพิมพ์ใบข่าวเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศสมาเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ มีชื่อว่า “KPL News” เพื่อวัตถุประสงค์ในการเพิ่มรายได้จากการขายหนังสือพิมพ์และการขายพื้นที่โฆษณา นับว่าเป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวฉบับที่ 3 ที่ผงาดขึ้นมาแย่งผู้อ่านจากกลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์ประชาชน และหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ แต่ยังคงใบข่าวรายวันไว้ซึ่งจะแจกจ่ายให้เฉพาะข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่ทำงานอยู่ในนครหลวงเวียงจันทน์เท่านั้น ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ประเทศลาวมียอดขายประมาณ 4,000 กว่าฉบับต่อวัน โดยมีกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายเป็นข้าราชการ พนักงาน ทหาร ตำรวจ นักศึกษาและประชาชนทั่วไปในขอบเขตทั่วประเทศ โดยสามารถนำเสนอรูปดังต่อไปนี้

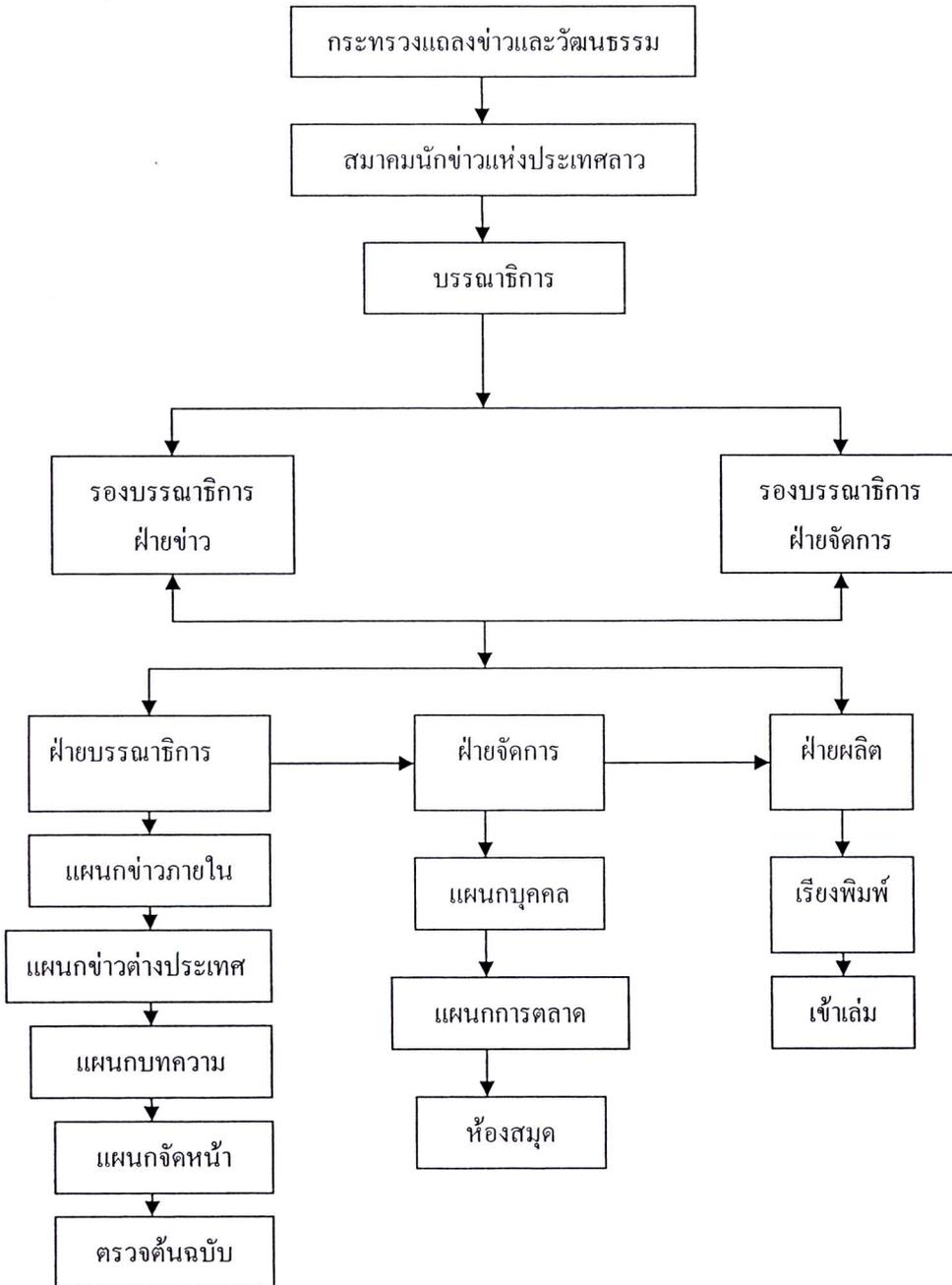
รูป 4.3 โครงสร้างการบริหารงานของหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

ที่มา: แผนกข่าวภายในหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

ฉบับที่ 4 โครงสร้างการบริหารงานของหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาเป็นหนังสือพิมพ์รายวันฉบับล่าสุดของ ส.ป.ป. ลาวขึ้นตรงกับสมาคมนักข่าวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐบาลกับประชาชนตลอดจนประชาชนด้วยกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ - สังคม ของรัฐบาล โดยวิธีการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ ข้อเท็จจริง และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนำเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานต่างที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่โน้มน้าวประชาชนชักจูงประชาชนเพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือกับรัฐบาลและหน่วยงานราชการต่างๆ

หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2005 โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นข้าราชการ นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ปัจจุบันมียอดขายประมาณ 4,000 กว่าฉบับต่อวัน แม้ว่าเริ่มก่อตั้งมาแค่เพียง 5 ปี เท่านั้นแต่ก็สามารถเจาะกลุ่มเป้าหมายได้ในระดับหนึ่งโดยเฉพาะชาวค้าขายและประชาชนทั่วไป เนื่องจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวเน้นนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม โดยสามารถนำเสนอดังรูปต่อไปนี้

รูป 4.4 โครงสร้างการบริหารงานของหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

ที่มา: กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

จากการศึกษาโครงสร้างการบริหารงานหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวพบว่า ระบบโครงสร้างการบริหารเป็นหน่วยงานราชการทั้งหมด มีการกำกับดูแลจากบนลงล่าง และที่สำคัญมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเข้าไปเกี่ยวข้อง ดูแลทุกๆ หนังสือพิมพ์ บุคลากรที่ทำงานในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวเป็นข้าราชการเกือบทั้งหมด โดยรัฐบาลเป็นผู้ให้เงินเดือน การโยกย้ายแต่งตั้งบุคลากรระดับบรรณาธิการ รองบรรณาธิการจึงขึ้นอยู่กับกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม เป็นผู้แต่งตั้งโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ประชาชน และหนังสือพิมพ์ประเทศลาวซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากับกรมของกระทรวงแถลงข่าวฯ เพราะฉะนั้นบรรณาธิการใหญ่หนังสือพิมพ์ประชาชนจึงเทียบเท่ากับอธิการ และรองบรรณาธิการฝ่ายต่างๆ ก็เทียบเท่ากับรองอธิการ ส่วนหนังสือพิมพ์ประเทศลาวก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ประเทศลาวเป็นหนังสือพิมพ์ในกำกับของสำนักข่าวสารประเทศลาว ดังนั้นบรรณาธิการ และรองบรรณาธิการฝ่ายต่างๆ จึงเป็นคนๆ เดียวกันกับผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักข่าวสารประเทศลาว ในขณะที่หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาเป็นหน่วยงานหนึ่งของสมาคมนักข่าวแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ส.ป.ป. ลาว) ที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม

ส่วนหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ แม้ว่าจะขึ้นตรงต่อนครหลวงเวียงจันทน์ในเชิงโครงสร้าง แต่กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมก็มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแล โดยเฉพาะทางด้านเนื้อหาที่กระทรวงดังกล่าวรับผิดชอบดูแลสื่อของรัฐทุกแขนงการ

ไม่เพียงแต่สื่อหนังสือพิมพ์เท่านั้นที่ขึ้นตรงกับกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมแล้ว เทียบกับกรมได้ แต่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งชาติลาว และสถานีโทรภาพแห่งชาติลาว (สถานีโทรทัศน์) ก็เทียบเท่ากับกรมเช่นเดียวกัน โดยสามารถนำเสนอตามตารางเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ตาราง 4.1 เปรียบเทียบโครงสร้างการบริหารงานหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

	ชื่อหนังสือพิมพ์			
	ประชาชน	เวียงจันทน์ใหม่	ประเทศลาว	ลาวพัฒนา
โครงสร้างการบริหารงานหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว	- คณะกรรมการโฆษณา - อบรมศูนย์กลางพรรค - กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม - บรรณาธิการใหญ่ - รองบก. ฝ่ายข่าว	- นครหลวงเวียงจันทน์ - แผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมนครหลวงเวียงจันทน์ - บรรณาธิการ - รองบรรณาธิการ	- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม - ผู้อำนวยการสำนักข่าวสารประเทศลาว - รองผู้อำนวยการ	- กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม - สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย - บรรณาธิการ - รองบรรณาธิการ

ตาราง 4.1 (ต่อ)

	ชื่อหนังสือพิมพ์			
	ประชาชน	เวียงจันทน์ใหม่	ประเทศลาว	ลาวพัฒนา
โครงสร้างการ บริหารงาน หนังสือพิมพ์ รายวันภาษาลาว	เศรษฐกิจ-การเมือง	ฝ่ายข่าวและ บทความ	ฝ่ายข่าวและ บทความ	ฝ่ายข่าวและ บทความ
	- รองบก. ฝ่ายข่าว			
	วัฒนธรรม-สังคม	- รอง บก. ฝ่าย จัดการ	- รอง ผอ. ฝ่ายข่าว ต่างประเทศ	- รอง บก. ฝ่าย จัดการ
	- รอง บก. ฝ่ายข่าว			
	ต่างประเทศ	- หน่วยงานข่าว ภายใน	- รอง ผอ. ฝ่าย เทคนิค-จัดหน้า	- แผนกข่าวภายใน - แผนกข่าว
	- รอง บก. ฝ่าย จัดการ			
	จัดการ	- หน่วยงานข่าว ต่างประเทศ	- แผนกข่าวภายใน - แผนกข่าว	ต่างประเทศ - แผนกบทความ
	- แผนกข่าว			
	เศรษฐกิจ-การเมือง	- หน่วยงาน บทความ	ต่างประเทศ - แผนกบทความ	- แผนกจัดหน้า - แผนกการตลาด
	- แผนกข่าว			
	วัฒนธรรม-สังคม	- หน่วยงานจัดหน้า - หน่วยงาน	- แผนกรูปภาพ - แผนกจัดหน้า	
	- แผนกข่าว			
	ต่างประเทศ	การตลาด	- แผนกการตลาด	
- แผนกข่าวจัดหน้า -แผนกการตลาด				

4.1 กระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ภาษาลาว

4.1.1 กระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชน

จากการศึกษาพบว่า หนังสือพิมพ์ประชาชนมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบออกเป็น 5 ส่วนซึ่งประกอบด้วย บรรณาธิการใหญ่ รองบรรณาธิการฝ่ายการเมือง - เศรษฐกิจ รองบรรณาธิการฝ่ายวัฒนธรรม – สังคม รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวต่างประเทศ และรองบรรณาธิการฝ่ายบริหารจัดการ ซึ่งสามารถอธิบายบทบาทหน้าที่ได้ดังนี้

บรรณาธิการใหญ่ มีบทบาทหน้าที่สูงสุดในกองบรรณาธิการ ควบคุม ดูแลทุกหน่วยงาน รับผิดชอบดูแลด้านนโยบาย การกำหนดทิศทางและการวางแผนของหนังสือพิมพ์มีอำนาจในการสั่งการและควบคุมหน่วยงานทุกหน่วยในองค์กร ทั้งในด้านบรรณาธิการ การจัดการ และการบริหาร เพื่อให้หนังสือพิมพ์ ผลิตออกมาได้ตามกำหนดเวลา

รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวการเมือง-เศรษฐกิจ มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งการและ วางแผนการทำข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง-เศรษฐกิจ ตลอดจนการติดตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และกิจกรรม

ทางการเมืองของผู้มีระดับสูงของประเทศ และคณะรัฐบาลเพื่อกำชับให้ผู้สื่อข่าวในแผนกการเมือง-เศรษฐกิจให้ติดตามทำข่าวให้ทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

รองบรรณาธิการฝ่ายข่าววัฒนธรรม-สังคม มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งการและวางแผนการทำข่าวเกี่ยวกับวัฒนธรรม-สังคม เช่น ข่าวเกี่ยวกับการศึกษา สาธารณสุข ความสงบสุขในสังคม ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวต่างประเทศ มีหน้าที่กำหนดทิศทางในการเสนอข่าวเกี่ยวกับต่างประเทศโดยจะทำงานร่วมกับหัวหน้าแผนกข่าวต่างประเทศ และมีหน้าที่พิจารณาความเหมาะสมและความสำคัญของข่าวที่จะได้รับการตีพิมพ์

รองบรรณาธิการฝ่ายบริหาร มีหน้าที่บริหารจัดการองค์กรและรับผิดชอบในเรื่องเกี่ยวกับบัญชีการเงิน การตลาด การลงโฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์ รวมทั้งการจัดจำหน่าย

นอกจากนี้กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชนยังได้แบ่งหน้าที่ในการดำเนินงานออกเป็น 4 แผนก คือ แผนกข่าวต่างประเทศ แผนกข่าวการเมือง-เศรษฐกิจ แผนกข่าววัฒนธรรม-สังคม และแผนกจัดหน้า โดยมีหน้าที่มีการดำเนินงานดังนี้

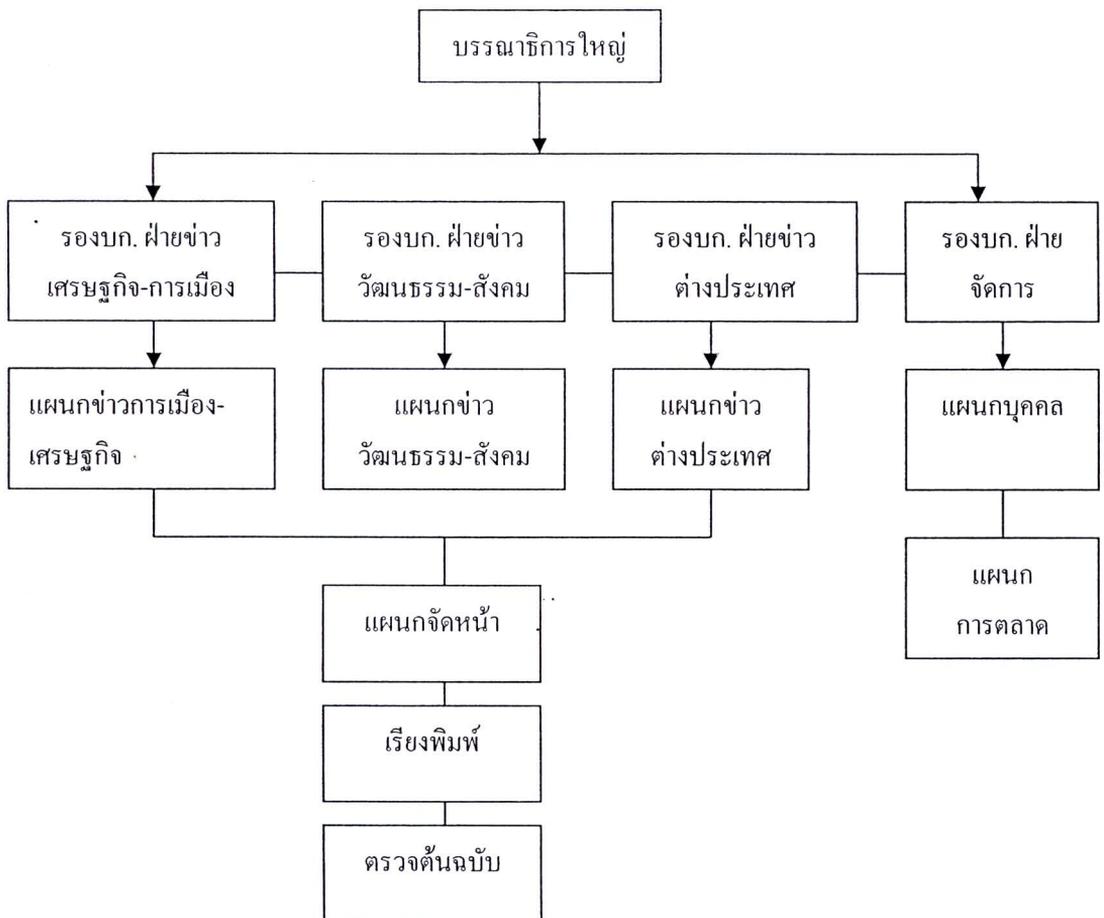
แผนกข่าวต่างประเทศ มีหน้าที่ติดตามสถานการณ์ข่าวต่างประเทศจากสำนักข่าวต่างๆ ทั่วโลก ส่วนมากข่าวต่างประเทศที่ได้รับการตีพิมพ์จะแปลมาจากสำนักข่าวซินหัว สำนักข่าวสารเวียดนาม สำนักข่าวไทย สำนักข่าว AP และสำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น

แผนกข่าวการเมือง-เศรษฐกิจ มีหน้าที่ในการติดตามข่าวและเหตุการณ์สำคัญในประเทศ ที่เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของรัฐบาล ในการบริหารประเทศ นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในการติดตามและรายงานความเคลื่อนไหวทางด้าน การเงิน เศรษฐกิจ และการลงทุนในประเทศ เป็นต้น

แผนกข่าววัฒนธรรม-สังคม มีหน้าที่ในการติดตามและรายงานสถานการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

แผนกจัดหน้า มีหน้าที่ ตรวจสอบแก้ต้นฉบับและจัดหน้าหนังสือพิมพ์ให้ออกมาสวยงามและดึงดูดใจผู้อ่าน ก่อนส่งเข้าตีพิมพ์

จากบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ประชาชน สามารถนำเสนอในรูปแบบต่อไปนี้

รูป 4.5 โครงสร้างองค์กร และการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชน
ที่มา: กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชน

จากการศึกษาพบว่า ในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชนยังไม่มี การแบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบตามสายงานเฉพาะด้าน หรือแบ่งเป็น โต๊ะข่าว เช่น โต๊ะข่าวการเมืองก็รับ ผิดชอบ เฉพาะข่าวการเมือง หรือ โต๊ะข่าวเกษตรกร โต๊ะข่าวการศึกษาฯลฯ แม้แต่แผนกรูปภาพก็ยังไม่เหมือน หนังสือพิมพ์ในประเทศไทย หรือหนังสือพิมพ์ประเทศต่างๆ ที่มีระบบการทำงานและหน่วยงาน รับผิดชอบตามสายงานทำให้ข้อมูลข่าวลึก และกว้าง และตรงไปตรงมา นอกจากนี้กองบรรณาธิการยัง ไม่มีแผนกบทความที่มีหน้าที่รับผิดชอบเขียนบทความ บทบรรณาธิการ บทวิพากษ์วิจารณ์ ตลอดจน คอลัมน์ต่างๆ ซึ่งต่อกรณีนี้ หัวหน้าบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชน นายบัวละพันธ์ ทันภิรม บรรณาธิการใหญ่หนังสือพิมพ์ประชาชน กล่าวว่า ทางกองบรรณาธิการมีนโยบายที่จะแบ่งความ รับผิดชอบตามสายงานเฉพาะด้านแต่ยังดำเนินการไม่ได้ เนื่องจากมีบุคลากรไม่เพียงพอ อีกทั้ง บุคลากรที่มีอยู่ก็มีความรู้ค่อนข้างจำกัด ผู้ที่จบระดับปริญญาตรีน้อย นอกจากนี้ บุคลากรที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันส่วนมากไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางสื่อสารมวลชน จึงทำให้บุคลากรมีความรู้ด้านการสื่อสาร ค่อนข้างจำกัด

นายบัวละพันธ์ ทันทิลม ยอมรับว่า การที่รับสมัครผู้ที่จบสาขาวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชนเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าว นั้น ทำให้ข่าวที่ออกสู่สายตาผู้อ่าน ไม่ค่อยจะเจาะลึก และกว้างเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านเนื้อหาไม่ลึก ไม่กว้างพอที่จะดึงดูดใจผู้อ่านได้เท่าที่ควร แม้ว่าจะจัดฝึกอบรมให้นักข่าวหลายๆ ครั้งมาแล้วก็ตาม แต่ความรู้ด้านการแสวงหาข่าว ก็ยังเป็นปัญหาของสื่อมวลชนลาวในปัจจุบัน ตลอดจนลีลาการขีดเขียน จะเห็นได้ว่าข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวทุกวันนี้ การใช้ภาษาพูดห้วนๆ รวมทั้งความนำของข่าวยังไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ นักข่าวที่เขียนข่าวปัจจุบันยังเขียนความนำไม่เป็น ปัญหาอาจมาจากการที่นักข่าวมองประเด็นข่าวไม่เป็น เนื่องจากนักข่าวที่ไปทำข่าวส่วนมากจะเก็บข้อมูลที่เป็นเอกสาร และเขียนตามข้อมูลที่มีในเอกสารเท่านั้น ไม่ค่อยจะได้สัมภาษณ์บุคคลเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติม ดังนั้นข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลเพียงฝ่ายเดียว (สัมภาษณ์ 26 พฤษภาคม 2553)

4.1.2 กระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่

เนื่องจากหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่เป็นหนังสือพิมพ์ระดับท้องถิ่น จัดจำหน่ายเฉพาะในนครหลวงเวียงจันทน์ และบริเวณใกล้เคียงเท่านั้น ลักษณะการทำงานของหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่จะแบ่งหน้าที่ออกเป็น 3 ส่วน คือ บรรณาธิการ รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวและบทความ และรองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

บรรณาธิการ มีบทบาทหน้าที่สูงสุดในกองบรรณาธิการ มีอำนาจในการควบคุมและรับผิดชอบในส่วนของการกำหนดนโยบาย และทิศทาง ตลอดจนวางแผนการดำเนินงานของหนังสือพิมพ์ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมทั้งฝ่ายบรรณาธิการ ฝ่ายบริหาร

รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวและบทความ มีหน้าที่ในการกำหนดและวางแผน ในการนำเสนอข่าวทั้งข่าวภายในประเทศและข่าวต่างประเทศ ประสานงานแต่ละหน่วยงาน หรือตั้งงานต่างๆ ให้พนักงานทุกฝ่ายผลิตข่าว บทความ บทวิพากษ์ วิจารณ์ ตลอดจนคอลัมน์ต่างๆ ให้รวดเร็วทันต่อสถานการณ์ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

รองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ เป็นตำแหน่งที่รับผิดชอบดูแลด้านการบริหารจัดการ เช่น การเงิน การบัญชี การตลาด การโฆษณา ตลอดจนการจัดจำหน่าย

นอกจากนี้กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ยังประกอบด้วย 4 หน่วยงาน (ที่เรียกว่าหน่วยงานเพราะเป็นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหนึ่งของแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมนครหลวงเวียงจันทน์) ซึ่งประกอบด้วย

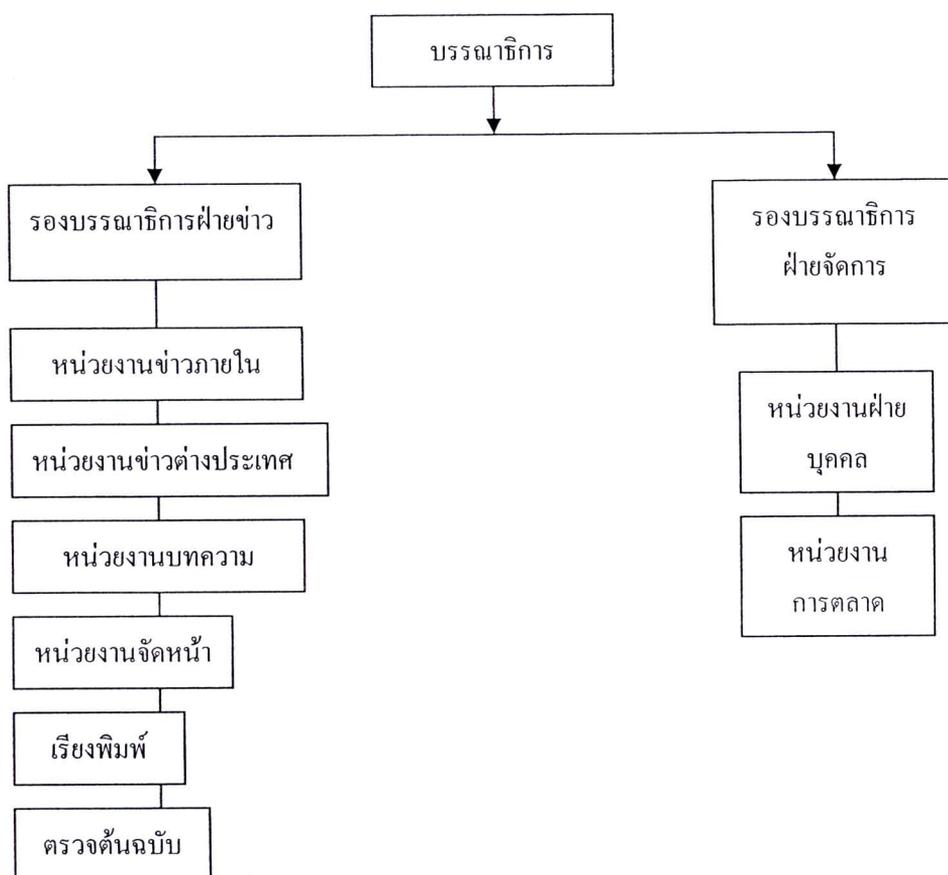
หน่วยงานข่าวภายในประเทศมีหน้าที่ติดตาม และแสวงหาข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจ เกาะติดเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ตลอดจนข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ในระดับสูงของ

ประเทศ และคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้ยังติดตามความเคลื่อนไหวของคณะพรคนครหลวงเวียงจันทร์ด้วย

หน่วยงานข่าวต่างประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบติดตามสถานการณ์ข่าวต่างประเทศจากสำนักข่าวต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งส่วนมากแล้วข่าวต่างประเทศที่ตีพิมพ์จะแปลมาจากสำนักข่าวซินหัว สำนักข่าวสารเวียดนาม และสำนักข่าวไทย สำนักข่าว AP สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น

หน่วยงานบทความทั่วไป มีหน้าที่รับผิดชอบเขียนบทความ บทวิเคราะห์ บทวิพากษ์วิจารณ์ทั่วไปลงในหน้าบทความ ผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้นักเขียนอิสระเขียนบทความ บทวิพากษ์วิจารณ์ลงพิมพ์ในหน้าบทความด้วย นอกจากนี้ยังเปิดคอลัมน์ เช่นคอลัมน์ร้องทุกข์ของประชาชนที่มีชื่อคอลัมน์ว่า “เสียงจากชาวบ้าน” ซึ่งได้รับการตอบรับจากผู้อ่านได้เป็นจำนวนมาก ทำให้คอลัมน์นี้เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้หนังสือพิมพ์มียอดขายมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ

หน่วยงานเทคนิคจัดหน้า มีหน้าที่ตีพิมพ์ จัดหน้าหนังสือพิมพ์ให้ออกมาสวยงามและดึงดูดใจผู้อ่านให้ได้มากที่สุด ตลอดจนตรวจแก้ต้นฉบับ เช่น ตรวจความถูกต้องการใช้ภาษา หลักไวยากรณ์ เป็นต้น ซึ่งสามารถอธิบายตามรูปดังต่อไปนี้

รูป 4.6 โครงสร้างองค์กร และการทำงานของกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่
ที่มา: กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่

ผลจากการศึกษาพบว่า แม้กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ได้แบ่งความรับผิดชอบเฉพาะด้าน แต่ก็ยังเป็นเพียงการแบ่งภาระหน้าที่ให้เป็นรายบุคคล แต่ยังไม่ได้แบ่งเป็นหน่วยงานย่อยๆ หรือ โຕ้ะข่าวเพื่อรับผิดชอบเฉพาะด้าน เช่น หน่วยงานข่าวการเมือง หน่วยงานข่าวเศรษฐกิจ หน่วยงานข่าวอาชญากรรม ฯลฯ ทำให้ง่ายต่อการควบคุม หรือมอบหมายงานให้ผู้สื่อข่าวแสวงหาข่าวที่ตัวเองรับผิดชอบ นอกจากนี้พบว่ากองบรรณาธิการยังไม่มีหน่วยงานโดยตรงที่รับผิดชอบเกี่ยวกับรูปภาพที่จะลงในหน้าหนังสือพิมพ์ นายบุญเลื่อน พิมพ์มะसान บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่กล่าวว่า เนื่องจากบุคลากรมีจำนวนน้อยจึงไม่สามารถแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยๆ หรือ โຕ้ะข่าวเพื่อรับผิดชอบเฉพาะด้าน (สายงาน) แต่ก็ได้แบ่งความรับผิดชอบตามภาระหน้าที่ แต่ผู้สื่อข่าวคนหนึ่งๆ อาจรับหลายสายงาน เช่น ผู้สื่อข่าวบางคนอาจรับผิดชอบทั้งข่าวการศึกษา สาธารณสุข และเกษตร เป็นต้น

4.1.3 กระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

หนังสือพิมพ์ประเทศลาวเป็นหนังสือพิมพ์ในกำกับของสำนักข่าวสารแห่งประเทศลาว มีการแบ่งหน้าที่ตามลักษณะการดำเนินงาน ออกเป็นฝ่ายต่างๆ ดังนี้

ผู้อำนวยการสำนักข่าวสารแห่งประเทศลาว เป็นตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด มีความรับผิดชอบในการ ควบคุม ดูแลทุกหน่วยงาน ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ทิศทางและการวางแผนของสำนักข่าวสารมีอำนาจ ในด้านบรรณาธิการ การจัดการ และการบริหาร เพื่อให้หนังสือพิมพ์ ผลิตออกมาได้ ตามกำหนดเวลา

รองผู้อำนวยการฝ่ายข่าวภายในประเทศและแผนกบทความ รับผิดชอบในการวางแผน และสั่งการในการทำข่าวภายในประเทศ ประสานงานแต่ละหน่วยงาน เร่งรัดให้พนักงานทุกฝ่ายผลิตข่าว ออกมาให้ได้ตามกำหนดเวลา ซึ่งจะให้พนักงานดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักข่าวสาร และนโยบายของหนังสือพิมพ์

รองผู้อำนวยการฝ่ายข่าวต่างประเทศ เป็นผู้สั่งการให้แผนกข่าวต่างประเทศติดตามสถานการณ์ข่าวต่างประเทศ โดยทำงานร่วมกับหัวหน้าแผนกข่าวต่างประเทศเพื่อแปลและคัดเลือก ข่าวต่างประเทศที่เห็นว่ามีค่าข่าวยิ่งยวด และยังมีหน้าที่ดูแลด้านเนื้อหาข่าวหนังสือพิมพ์ ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เนื้อหาข่าวส่วนใหญ่ที่ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษนั้นจะแปลจาก เนื้อหาข่าวที่แผนกข่าวภายในส่งให้ เนื่องจากทั้งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว หนังสือพิมพ์ ภาษาอังกฤษ และใบข่าวรายวันล้วนแล้วแต่เป็นผลผลิตของสำนักข่าวสารแห่งประเทศลาวทั้งสิ้น

รองผู้อำนวยการฝ่ายเทคนิค-จัดหน้า มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการออกแบบงานศิลป์ ทั้งหมดตามคำสั่งของกองบรรณาธิการ เช่น การออกแบบแผนภูมิ แผนที่ แผนที่ งานตกแต่งเนกาตีฟ หรือภาพประกอบที่จะลงพิมพ์ นอกจากนี้ยังดูแลเว็บไซต์ของสำนักข่าวสารประเทศลาวด้วย

ในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาวยังได้แบ่งหน่วยงานย่อยออกไปอีก 5 แผนก ซึ่งประกอบด้วยแผนกข่าวภายในประเทศ แผนกข่าวต่างประเทศ แผนกบทความ แผนกรูปภาพ แผนก จัดหน้า ซึ่งแต่ละแผนกมีหน้าที่ดังนี้

แผนกข่าวภายในประเทศ มีหน้าที่แสวงหาข้อมูลข่าวสาร คอยติดตามสถานการณ์ หรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ รวมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำ และคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้จะผลิตเนื้อหาเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวันแล้ว ยังมีหน้าที่ส่งเนื้อหาดังกล่าวให้ หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษด้วย

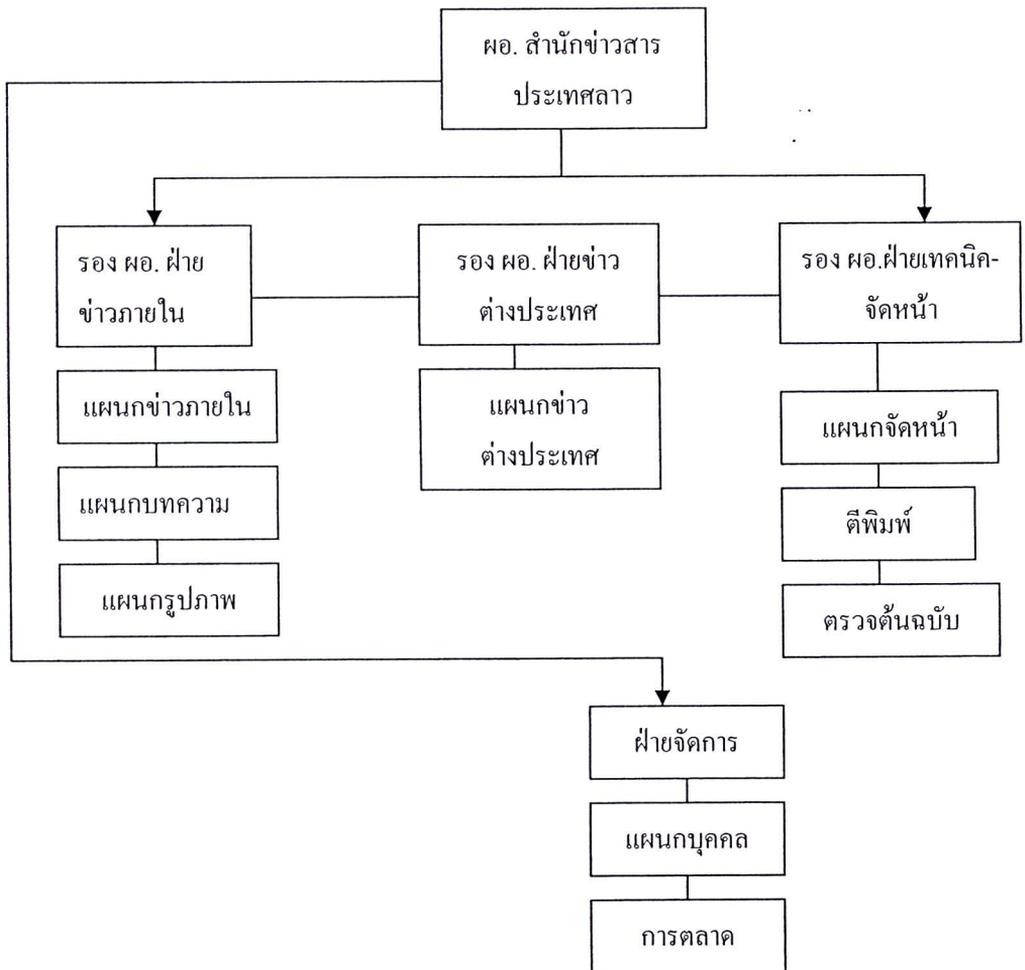
แผนกข่าวต่างประเทศ มีหน้าที่แปลข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ เช่น สำนักข่าวซินหัว สำนักข่าวสารเวียดนาม สำนักข่าวไทย สำนักข่าวรอยเตอร์ และสำนักข่าว AP ฯลฯ ลงพิมพ์หน้าข่าว ต่างประเทศ นอกจากนี้ยังผลิตเนื้อหาข่าวภายในเป็นภาษาอังกฤษลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน

ภาษาอังกฤษ (KPL News) รวมทั้งแปลเนื้อหาข่าวที่แผนกข่าวภายในประเทศส่งให้แปลเป็นภาษาอังกฤษ ลงพิมพ์ในหน้าหนังสือ KPL News อีกด้วย

แผนกบทความ มีหน้าที่เขียนบทความทั่วไปลงในหน้าบทความ ส่วนบทนำและบทบรรณาธิการส่วนใหญ่ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการเป็นคนเขียน นอกจากนี้แผนกบทความยังรับผิดชอบเขียนข่าวบันเทิงและข่าวกีฬาด้วย

แผนกรูปภาพ มีหน้าที่ถ่ายภาพตามที่นักข่าวต้องการ หรือติดตามไปกับนักข่าว รับผิดชอบเกี่ยวกับภาพข่าวที่ลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน ซึ่งสามารถอธิบายตามรูปดังต่อไปนี้

แผนกจัดหน้า มีหน้าที่จัดหน้าหนังสือพิมพ์ เรียงพิมพ์ ตรวจสอบฉบับ

รูป 4.7 โครงสร้างองค์กร และการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาว
ที่มา: กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาว แม้ว่าได้แบ่งเป็นแผนกย่อยๆ ลงไปเพื่ออำนวยความสะดวกควบคุม หรือสั่งการ แต่ข่าวภายในประเทศไม่ได้แบ่งความรับผิดชอบตามสายงานเฉพาะด้าน เช่น แผนกข่าวการเมือง แผนกข่าวเศรษฐกิจ แผนกข่าวสังคม การศึกษา ฯลฯ ย่อยๆ ลงไปอีกเพื่อสะดวกในการสั่งงานให้ผู้สื่อข่าวแสวงหาข่าวตามที่ตัวเองรับผิดชอบอย่างที่จะควรเป็น

4.1.4 กระบวนการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา เป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวฉบับล่าสุด มีรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นระบบระเบียบมากที่สุด ซึ่งมีการแบ่งหน้าที่ตามการบริหารจัดการ ดังนี้ บรรณาธิการ รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวและบทความ และรองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ โดยสามารถอธิบายบทบาทและหน้าที่ได้ดังนี้

บรรณาธิการ มีหน้าที่ ควบคุม ดูแลทุกส่วนของการดำเนินงาน นอกจากจะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กรหนังสือพิมพ์แล้วยังรับผิดชอบดูแลด้านนโยบาย การกำหนดทิศทางการดำเนินงานหนังสือพิมพ์ รวมไปถึงมีอำนาจในการสั่งการและควบคุม ทั้งในด้านบรรณาธิการ การจัดการ และการบริหาร เพื่อให้หนังสือพิมพ์ ผลิตออกมาได้ตามกำหนดเวลา

รองบรรณาธิการฝ่ายข่าว มีหน้าที่วางแผน หรือสั่งการในการเสนอข่าวทั้งข่าวภายในและข่าวต่างประเทศ มีอำนาจสั่งงานต่างๆ เร่งรัดให้พนักงานทุกฝ่ายผลิตข่าว บทความ บทวิพากษ์ วิเคราะห์ ตลอดจนคอลัมน์ต่างๆ ให้ทันตรงเวลา ชี้แนะให้ทุกฝ่ายดำเนินงานตามนโยบายของหนังสือพิมพ์ ตลอดจนควบคุมดูแลในเรื่องการจัดหน้า และเรียงพิมพ์ด้วย

รองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ รับผิดชอบดูแลด้านการบริหารจัดการ เช่น การเงิน การบัญชี การตลาด การโฆษณา รวมทั้งการจัดจำหน่าย

ในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนายังได้แบ่งเป็นแผนกและหน่วยงานย่อยลงไปอีก 4 แผนกได้แก่ แผนกข่าวภายในประเทศ แผนกข่าวต่างประเทศ แผนกบทความ และแผนกจัดหน้า โดยแต่ละแผนกจะมีหน้าที่ดังนี้

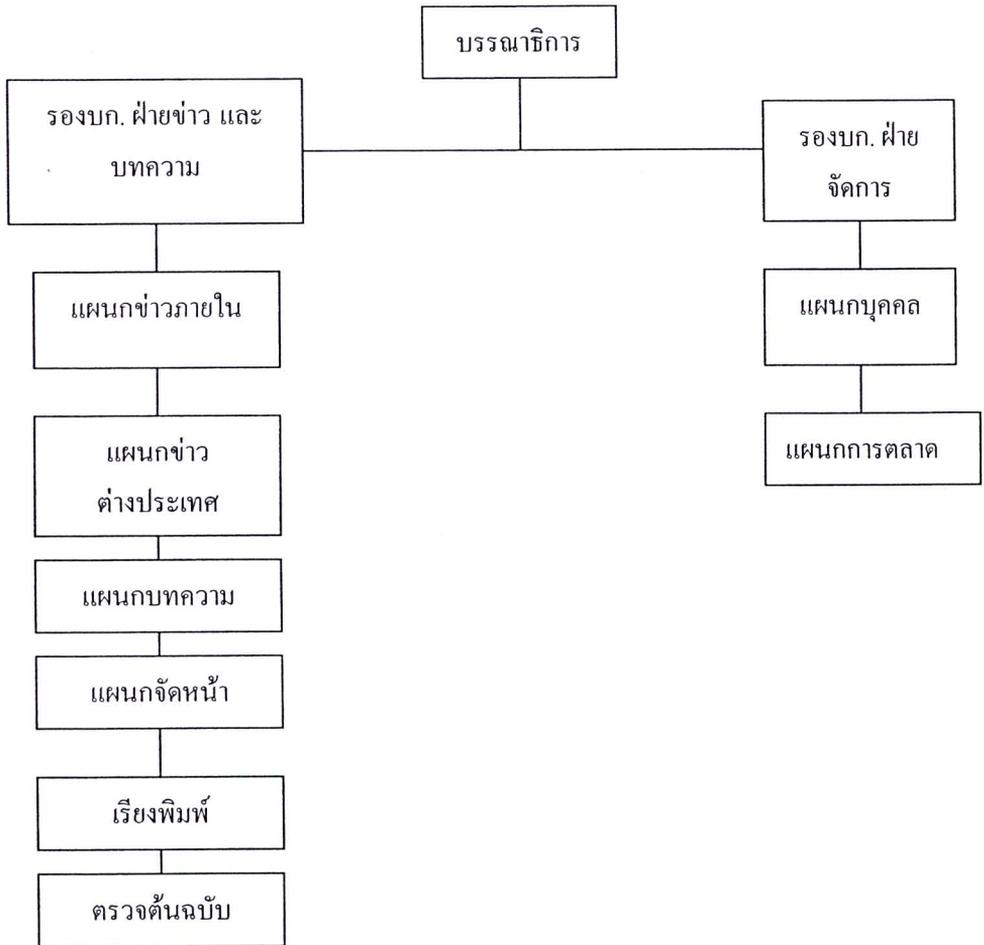
แผนกข่าวภายในประเทศ มีหน้าที่แสวงหาข้อมูลข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในประเทศ ผลิตเนื้อหาข่าวภายในทั้งหมดให้ทันตามกำหนดเวลาเพื่อสนองให้กองบรรณาธิการ

แผนกข่าวต่างประเทศ มีหน้าที่รับผิดชอบติดตามสถานการณ์ข่าวต่างประเทศจากสำนักข่าวต่างๆ ทั่วโลก แต่ส่วนมากแล้วข่าวต่างประเทศที่ตีพิมพ์จะแปลมาจากสำนักข่าวซินหัว สำนักข่าวสารเวียดนาม และสำนักข่าวไทย สำนักข่าว AP สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น

บทความทั่วไป หน่วยงานนี้รับผิดชอบเขียนบทความ บทวิเคราะห์ วิเคราะห์ทั่วไปลงในหน้าบทความ สำหรับบทความทั่วไปที่น่าเสนอในหน้าหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา ผู้บริหารยังเปิดให้โอกาสนักเขียนอิสระเขียนบทความลงพิมพ์ในคอลัมน์ เช่น คอลัมน์ที่มีชื่อว่า “แลกเปลี่ยนความเห็น” ซึ่ง

สามารถวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงสร้างสรรค์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น และได้รับเสียงตอบรับจากผู้อ่านได้เป็นจำนวนมาก

แผนกเทคนิคจัดหน้า มีหน้าที่ตีพิมพ์ จัดหน้าหนังสือพิมพ์ให้ออกมาสวยงามและดึงดูดใจผู้อ่านให้ได้มากที่สุด ตลอดจนตรวจแก้ต้นฉบับ เช่น ตรวจความถูกต้องการใช้ภาษา หลักไวยากรณ์ เป็นต้น ซึ่งสามารถอธิบายตามแผนภูมิดังต่อไปนี้

รูป 4. 8 โครงสร้างองค์กร และการทำงานในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

ที่มา: กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา แม้ว่าไม่ได้แบ่งเป็นแผนกย่อย หรือ โต๊ะข่าวเพื่ออำนวยความสะดวกตามความรับผิดชอบ แต่ก็มี การแบ่งความรับผิดชอบเฉพาะด้านเป็นรายบุคคล เช่น ข่าวการเมืองก็มีผู้รับผิดชอบเฉพาะข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวอาชญากรรม ข่าวบันเทิง กีฬา ฯลฯ ก็มีผู้รับผิดชอบ เพียงแต่ไม่ได้ตั้งเป็นแผนก หรือ โต๊ะข่าว นายเข้มทอง ซานูบาน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา กล่าวว่า เนื่องจากนักข่าวมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการแบ่งเป็นแผนก หรือ โต๊ะข่าวจึงจำเป็นต้องมอบหมายหน้าที่เป็นรายบุคคลเพื่อให้รับผิดชอบตามสายงาน เช่น ผู้สื่อข่าว

บางคนจะรับผิดชอบทำทั้งข่าวอาชญากรรม บันเทิง กีฬา เป็นต้น และสามารถทำงานแทนกันได้ ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบมีภารกิจอื่น

จากแผนภูมิที่แสดงระบบโครงสร้างองค์กรหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว จะเห็นได้ว่า การทำงานในกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับมีทั้งส่วนคล้ายคลึงกันและแตกต่างกันเล็กน้อย โดยส่วนที่คล้ายคลึงกันคือมีบรรณาธิการเป็นผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้กำหนดนโยบาย ทิศทางของหนังสือพิมพ์และสามารถสั่งงานได้ทุกหน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีรองบรรณาธิการกำกับดูแลฝ่ายต่างๆ ที่สำคัญ โดยเฉพาะฝ่ายบรรณาธิการที่ถือได้ว่าเป็นหัวใจของหนังสือพิมพ์ เพราะเป็นแหล่งผลิตต้นฉบับเนื้อหาทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ ในขณะเดียวกันก็มีส่วนที่แตกต่างกันบางเล็กน้อย โดยเฉพาะระดับผู้บริหาร ซึ่งหนังสือพิมพ์ประชาชนมีรองบรรณาธิการถึง 4 คนเพื่อดูแลแต่ละฝ่าย แผนกตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ในขณะที่หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ และหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนามีรองบรรณาธิการเพียง 2 คนที่ดูแลฝ่ายข่าว และฝ่ายจัดการเท่านั้น

ตาราง 4.2 เปรียบเทียบ โครงสร้างองค์กร และการทำงานในกองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

ชื่อฉบับหนังสือพิมพ์	โครงสร้างและการทำงาน	จุดร่วม	จุดต่าง
หนังสือพิมพ์ประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> - บรรณาธิการใหญ่เป็นผู้บริหารสูงสุด - รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวการเมือง-เศรษฐกิจ - รองบรรณาธิการฝ่ายข่าววัฒนธรรม-สังคม - รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวต่างประเทศ - รองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ - แผนกข่าวการเมือง-เศรษฐกิจ - แผนกข่าววัฒนธรรม-สังคม - แผนกข่าวต่างประเทศ - แผนกจัดหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรณาธิการเป็นผู้บริหารสูงสุด - มีรองบรรณาธิการกำกับดูแลฝ่ายต่างๆ - แผนกข่าวภายใน - แผนกข่าวต่างประเทศ - แผนกจัดหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรองบรรณาธิการดูแล 4 ฝ่าย - ข่าวภายในแบ่งออกเป็น 2 - แผนก คือ - แผนกข่าวการเมือง-เศรษฐกิจ และ - แผนกข่าววัฒนธรรม-สังคม

ตาราง 4.2 (ต่อ)

ชื่อฉบับหนังสือพิมพ์	โครงสร้างและการทำงาน	จุดร่วม	จุดต่าง
หนังสือพิมพ์ เวียงจันทร์ใหม่ หนังสือพิมพ์เวียง จันทร์ใหม่	<ul style="list-style-type: none"> - บรรณาธิการเป็นผู้บริหารสูงสุด - รองบรรณาธิการฝ่ายข่าว - รองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ - หน่วยงานข่าวภายใน - หน่วยงานข่าวต่างประเทศ - หน่วยงานบทความ - หน่วยงานจัดหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรณาธิการเป็นผู้บริหารสูงสุด - มีรองบรรณาธิการ - กำกับดูแลฝ่ายต่างๆ - หน่วยงานข่าวภายใน - หน่วยงานข่าวต่างประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรองบรรณาธิการ - คู่มือ 2 ฝ่าย - มีหน่วยงานบทความ
หนังสือพิมพ์ประเทศ ลาว	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการสำนักข่าวสารประเทศลาวเป็นผู้บริหารสูงสุด - รองผอ. ฝ่ายข่าวภายในประเทศ - รองผอ. ฝ่ายข่าวต่างประเทศ - รองผอ. ฝ่ายเทคนิคจัดหน้า - แผนกข่าวภายใน - แผนกข่าวต่างประเทศ - แผนกบทความ - แผนกรูปภาพ - แผนกจัดหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารสูงสุด - มีรองผอ. กำกับดูแลฝ่ายต่างๆ - แผนกข่าวภายใน - แผนกข่าวต่างประเทศ - แผนกจัดหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรองผอ. กำกับดูแล 3 ฝ่าย - แผนกบทความ - แผนกรูปภาพ
หนังสือพิมพ์ลาว พัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - บรรณาธิการเป็นผู้บริหารสูงสุด - รองบรรณาธิการฝ่ายข่าว - รองบรรณาธิการฝ่ายจัดการ - แผนกข่าวภายใน - แผนกข่าวต่างประเทศ - แผนกจัดหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - มีบรรณาธิการเป็นผู้บริหารสูงสุด - มีรองบรรณาธิการ - กำกับดูแลฝ่ายต่างๆ - แผนกข่าวภายใน - แผนกข่าวต่างประเทศ - แผนกจัดหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> - มีรองบรรณาธิการ - คู่มือ 2 ฝ่าย

จากตาราง 4.2 จะเห็นได้ว่า การทำงานของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว มีระบบโครงสร้างการทำงานคล้ายคลึงกันมาก คือ มีบรรณาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด และมีรองบรรณาธิการฝ่ายต่างๆ เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของบรรณาธิการ นอกจากนี้ยังได้แบ่งเป็นแผนก หน่วยงานย่อยลงไป เพื่อช่วยต่อการควบคุมหรือมอบหมายงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานให้สำเร็จทันตามกำหนดเวลา แต่ยังไม่ได้แบ่งเป็นแผนกย่อยๆ หรือโต๊ะข่าวเพื่อรับผิดชอบเฉพาะสายงาน นอกจากนี้หนังสือพิมพ์รายวัน

ภาษาลาวทุกฉบับยังไม่มีนักข่าวประจำ เช่นนักข่าวประจำทำเนียบรัฐบาล นักข่าวประจำรัฐสภา และนักข่าวประจำกระทรวงและองค์กรต่างๆ ที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน นอกจากนี้ยังพบว่าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับไม่ได้ส่งนักข่าวไปประจำอยู่ตามต่างจังหวัด มีเพียงนักข่าวของแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมจังหวัดทำหน้าที่ส่งข่าวสารมาให้ ดังนั้นจึงทำให้การเชื่อมโยงข่าวภูมิภาค (ข่าวท้องถิ่น) กับส่วนกลางยังไม่มีความปลอดภัยตัว ช้าช้อน การประสานงานยังไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงทำให้การทำงานด้านข่าวไม่มีประสิทธิภาพ ค่าซ้ำ ไม่ชัดเจน

นายสินปัญญา รัตนวง รอง ผอ. ฝ่ายข่าว สำนักข่าวสารประเทศลาว กล่าวว่า การเชื่อมโยงระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นไม่ค่อยมีความคล่องตัว การทำข่าวค่อนข้างล่าช้าเนื่องจากนักข่าวต่างจังหวัดนั้นไม่ใช่ นักข่าวของหนังสือพิมพ์ แต่เป็นนักข่าวของแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมประจำแขวง (จังหวัด) ทำให้ไม่สามารถตั้งการได้เต็มที่ แม้ว่าหนังสือพิมพ์จะมีคำตอบแทนให้ แต่คำตอบนั้นก็ยังไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจได้ จึงได้แต่ขอความร่วมมือเท่านั้น (สัมภาษณ์ วันที่ 28 เมษายน 2553)

4.2 ขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ภาษาลาว

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงขั้นตอนต่างๆ ในการการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ซึ่งประกอบด้วย หนังสือพิมพ์ประชาชน หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ หนังสือพิมพ์ประเทศลาว และหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา ซึ่งมีขั้นตอนคล้ายคลึงกันมาก โดยจะแยกนำเสนอแต่ละฉบับ ดังนี้

4.2.1 ขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชน

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นายบัวใส สารพันธ์ หัวหน้าแผนกข่าวการเมืองเศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์ประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการ หรือขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนสรุปได้ว่ามี 5 ขั้นตอนดังนี้

1. เริ่มจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือมอบหมายจากหัวหน้าแผนกข่าวให้ไปทำข่าวสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวได้สัมผัสกับเหตุการณ์จริง แล้วสังเคราะห์กลั่นกรองเหตุการณ์นั้น เพื่อเป็นข้อมูล แล้วเขียนเป็นข่าวตามข้อมูลข้อเท็จจริงด้วยตนเองอย่างละเอียด ตั้งแต่การพาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อหาข่าวทั้งหมดแล้วส่งให้หัวหน้าแผนกข่าวเพื่อตรวจสอบให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

2. เมื่อหัวหน้าแผนกข่าวได้รับข่าวจากผู้สื่อข่าวแล้ว ตรวจสอบเรียบเรียงอย่างละเอียด ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนแหล่งข่าวที่อ้างอิง หลังจากนั้นรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือกว่าจะเอาข่าวใดลงหน้าหนึ่ง และข่าวใดควรลงหน้าอื่น หรือ ข่าวใดควรตัดออกไม่ควรตีพิมพ์เลยก็ขึ้นกับดุลพินิจของหัวหน้าแผนกข่าว

3. เมื่อหัวหน้าแผนกข่าวคัดเลือกหรือวินิจฉัยแล้วส่งไปยังแผนกจัดหน้าเพื่อตีพิมพ์ และจัดลำดับความสำคัญของข่าว ข่าวใดควรใส่ตำแหน่งใด ซึ่งในส่วนนี้หัวหน้าแผนกข่าวและหัวหน้าแผนกจัดหน้าจะร่วมกันกำหนดก่อนจะส่งเข้าเรียงพิมพ์ หรือตีพิมพ์โดยยังไม่ผ่านการตรวจ เรียบเรียงจากบรรณาธิการ

4. หลังจากเรียงพิมพ์ หรือตีพิมพ์เสร็จเรียบร้อยแล้วส่งไปยังหน่วยงานตรวจต้นฉบับ ในหน่วยงานนี้จะตรวจเฉพาะการใช้ภาษา ไวยากรณ์ เท่านั้น ไม่มีสิทธิจะเพิ่มเติม หรือตัดส่วนหนึ่งส่วนใดของข่าวออก

5. เป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือรองบรรณาธิการ (ผู้ตรวจสุดท้าย) ขั้นตอนนี้ผู้ตรวจสุดท้ายจะตรวจเรียงเรียงทุกข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ถ้าข่าวใดเห็นว่าไม่เหมาะที่จะลงพิมพ์ หรือข่าวใดขัดต่อนโยบายของหนังสือพิมพ์ก็สามารถตัดทิ้งและหาข่าวใหม่เข้ามาแทน ก่อนส่งเข้าแท่นพิมพ์ในเวลาประมาณ 20.00 น.

ผู้วิจัยได้รวบรวมรายละเอียดการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนตั้งแต่การแต่งตั้งผู้สื่อข่าวลงพื้นที่เก็บข่าวมุลตลอดจนได้รับการตีพิมพ์ดังนี้

ในการแต่งตั้ง หรือมอบหมายให้ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่สัมผัสเหตุการณ์ หัวหน้าแผนกข่าวภายในจะเป็นผู้แต่งตั้ง โดยส่วนมากแล้วจะไปตามการเชิญของแหล่งข่าว ทั้งนี้เนื่องจากไม่ได้แบ่งความรับผิดชอบแต่ละสายงาน ดังนั้นนักข่าวทุกคนต้องสามารถทำข่าวได้ทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ อาชญากรรม ฯลฯ ซึ่งแต่ละวันจะมีตารางการทำข่าวของนักข่าวไว้ที่ห้องทำงาน และผู้สื่อข่าวจะไปตามสถานที่ ที่หัวหน้าแผนกได้แต่งตั้ง และจากการที่นักข่าวมีจำนวนน้อยทำให้ไม่เพียงพอที่จะแบ่งหน้าที่เฉพาะสายงาน ดังนั้นนักข่าวต้องวิ่งทำข่าวหลายสถานที่หลายกระทรวง ทบวง กรม ทำให้ไม่ค่อยปรากฏมีข่าวเจาะลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์เท่าที่ควร นายบัวใส สารพันธ์ (สัมภาษณ์วันที่ 10 พฤษภาคม 2553) หัวหน้าแผนกข่าวเศรษฐกิจ-การเมืองหนังสือพิมพ์ประชาชนกล่าวว่า ปัจจุบันนี้ผู้สื่อข่าวไปทำข่าวโดยได้รับการแต่งตั้ง จากหัวหน้าแผนก โดยจะไปตามการเชิญของแหล่งข่าวเป็นส่วนมาก อีกทั้งข้อมูลที่ได้อาจเป็นข้อมูลด้านเดียวที่แหล่งข่าวจัดเตรียมไว้ให้เท่านั้น มีน้อยมากที่ผู้สื่อข่าวจะสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติม ส่วนข่าวที่ผู้สื่อข่าวแสวงหาเจาะข่าวตามเบาะแสแทบไม่มีเลย ซึ่งมีสาเหตุจากหลายปัจจัย และหนึ่งในปัจจัยนั้น คือแหล่งข่าวไม่ค่อยให้ความร่วมมือ อีกปัจจัยหนึ่งมาจากผู้สื่อข่าวไม่มีความกระตือรือร้นต่อการทำงาน ไม่มีความพยายามพัฒนาตัวเอง ทำตามความเคยชินที่เคยปฏิบัติมาจากรุ่นสู่รุ่นเท่านั้น

นายศุภชัยเพชร พิมพ์เมือง นักข่าวหนังสือพิมพ์ประชาชนกล่าวว่า การที่นักข่าวไม่ค่อยจะไปเจาะข่าวเนื่องจากว่าแหล่งข่าวไม่ค่อยให้ความร่วมมือเท่าที่ควร และมักจะบ่ายเบี่ยงหรือปฏิเสธเวลาที่ผู้สื่อข่าวติดต่อเพื่อทำข่าวเจาะประเด็นใดหนึ่ง โดยเฉพาะประเด็นในเชิงลบ แต่ถ้าหากการเจาะประเด็น

ที่มีลักษณะเป็นภาพลักษณ์ที่ดีก็จะให้ความร่วมมือ แต่ถ้าหากเป็นประเด็นในเชิงลบจะถูกปฏิเสธทันที ทำให้ยากต่อการทำข่าวเจาะ (สัมภาษณ์วันที่ 14 พฤษภาคม 2553)

สำหรับการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชน หลังจากที่นักข่าวไปเก็บข้อมูลข่าวตามสถานที่ต่างๆ โดยส่วนมากแล้วนักข่าวจะกลับมาเขียนข่าวที่ทำงาน เขียนตามข้อมูลข้อเท็จจริงที่ได้มา ซึ่งในความเป็นจริงแล้วข้อมูลที่ได้ส่วนมากจะเป็นข้อมูลที่เป็นเอกสารที่แหล่งข่าวจัดเตรียมไว้ให้ ในส่วนของการเขียนข่าวนั้นนักข่าวจะพาดหัวข่าว เขียนความนำ และเนื้อหาเองทั้งหมด เสร็จเรียบร้อยแล้วส่งไปยังหัวหน้าแผนกเพื่อตรวจเรียบเรียง ถ้าหากว่าหัวข่าว และความนำไม่เป็นที่พอใจ หัวหน้าแผนกจะเป็นผู้เขียนใหม่ทั้งหมด และหากข้อมูลไม่ชัดเจนก็จะส่งกลับมาให้ผู้สื่อข่าวเพื่อตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้ง ส่วนข่าวจะได้ลงพิมพ์หน้าหนึ่งหรือไม่ว่างไรขึ้นกับหัวหน้าแผนกจะพิจารณา

หลังจากข่าวมาถึงหัวหน้าแผนกแล้ว หัวหน้าแผนกจะตรวจสอบเรียบเรียงเมื่อเห็นว่าข้อมูลครบถ้วนและถูกต้องตามนโยบายหนังสือพิมพ์แล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดมาคัดเลือกว่า ข่าวใดควรตีพิมพ์หน้าหนึ่ง และข่าวใดควรตีพิมพ์หน้าอื่น และข่าวใดควรตัดทิ้งไม่ควรตีพิมพ์เลย จากนั้นส่งข่าวทั้งหมดไปที่แผนกจัดหน้าเพื่อเรียงพิมพ์ หรือตีพิมพ์

หลังจากเรียงพิมพ์ ตีพิมพ์เสร็จแล้วส่งต้นฉบับทั้งหมดไปยังหน่วยงานตรวจต้นฉบับ หน่วยงานนี้จะตรวจความถูกต้องของต้นฉบับและการตีพิมพ์ รวมทั้งภาษาไวยากรณ์ ที่ใช้ในการเขียน ไม่มีสิทธิที่จะตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของข่าวออก หรือเพิ่มเติมใดๆ ทั้งสิ้นเว้นเสียแต่ได้รับการอนุญาตจากหัวหน้าแผนกและบรรณาธิการ (ผู้ตรวจสุดท้ายเท่านั้น)

หลังจากตรวจต้นฉบับเสร็จเรียบร้อยแล้วก็เป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือรองบรรณาธิการ(ผู้ตรวจคนสุดท้าย) คนตรวจสุดท้ายจะอ่านแทบทุกข่าวไม่ว่าจะเป็นข่าวหน้าหนึ่ง หรือข่าวหน้าอื่นรวมทั้งบทความ ถ้าหากว่าข่าวใดเห็นว่ายาวเกินไปควรตัดทิ้งในส่วนใดก็ขึ้นกับดุลพินิจของผู้ตรวจสุดท้าย หรือข่าวใดข้อมูลไม่ชัดเจน หรือไม่ปฏิบัติตามนโยบายของหนังสือพิมพ์ควรตัดออกก็สามารถทำได้ จนถึงเวลาประมาณ 20.00 น จะส่งต้นฉบับเข้าโรงพิมพ์

นอกจากนำเสนอข้อมูลข่าวสารเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากส่วนกลางแล้ว หนังสือพิมพ์ประชาชนยังแบ่งพื้นที่นำเสนอข่าวส่วนภูมิภาคอย่างน้อยวันละ 2 ข่าว โดยในแต่ละจังหวัดจะมีผู้สื่อข่าวประจำอยู่ และเมื่อเกิดเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดขึ้น ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดจะรายงานเข้ามายังกองบรรณาธิการ ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดไม่ใช่ผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ แต่เป็นข้าราชการประจำของแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมจังหวัด เนื่องจากเกือบทุกจังหวัดจะมีสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ประจำจังหวัด และสถานีเหล่านี้จะอยู่ในความดูแลของแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมจังหวัด และแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมจังหวัดก็ขึ้นตรงกับกระทรวงแถลงข่าวและ

วัฒนธรรม ดังนั้นในเมื่อมีเหตุการณ์ หรือความเคลื่อนไหวใดๆ ผู้สื่อข่าว จะเขียนเป็นข่าวแล้วส่งเข้ามา กองบรรณาธิการ ทางโทรพิมพ์ (Fax) หรือ E-mail โดยกองบรรณาธิการได้มอบหมายให้รองหัวหน้าแผนกข่าวภายในเป็นผู้ตรวจเรียบเรียงให้สมบูรณ์ และรวบรวมข่าวท้องถิ่นทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือกข่าว ข่าวใดควรลงตีพิมพ์หน้าหนึ่ง ข่าวใดควรพิมพ์หน้าอื่น หรือข่าวใดควรตัดทิ้งไม่ตีพิมพ์เลยก็ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของรองหัวหน้าแผนกข่าวภายใน และเมื่อคัดเลือกเสร็จแล้วส่งข่าวทั้งหมด ไปยังแผนกจัดหน้าเพื่อเรียงพิมพ์ หรือตีพิมพ์ โดยไม่ต้องผ่านการตรวจเรียบเรียงจากบรรณาธิการแต่อย่างใด

ทั้งนี้รองหัวหน้าแผนกแต่ละคนจะรู้จักและคุ้นเคยกับผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดเป็นอย่างดี เนื่องจากได้มีการติดต่อสื่อสารกันเป็นประจำ และเมื่อมีเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดเกิดขึ้น และเหตุการณ์นั้นทางหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญก็สามารถขอความร่วมมือจากผู้สื่อข่าวต่างจังหวัด เกาะติดสถานการณ์ และรายงานเข้ามายังกองบรรณาธิการอย่างต่อเนื่องได้ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การประสานงานระหว่างส่วนกลางกับท้องถิ่นยังพบอุปสรรคหลายด้าน ทำให้การทำงานล่าช้า ทั้งนี้นายบัวใสสารพันธ์ หัวหน้าแผนกข่าวเศรษฐกิจ-การเมืองหนังสือพิมพ์ประชาชนกล่าวว่า การประสานงานระหว่างกองบรรณาธิการกับผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดมีอุปสรรคหลายอย่าง เช่น นักข่าวต่างจังหวัดไม่ได้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหนังสือพิมพ์ จึงไม่อาจสั่งการหรือมอบหมายงานให้ตามที่กองบรรณาธิการต้องการได้ แม้ว่าหนังสือพิมพ์จะมีค่าตอบแทนให้ แต่ก็เป็นค่าตอบแทนจำนวนเล็กน้อย ทำให้ไม่มีแรงจูงใจเพียงพอให้ผู้สื่อข่าวมีความกระตือรือร้น การประสานงานจึงทำได้ในลักษณะขอความร่วมมือ ทำให้มีบางครั้งเกิดเหตุการณ์ที่หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแต่ผู้สื่อข่าวไม่รายงานมายังกองบรรณาธิการ หรือรายงานล่าช้า และข่าวท้องถิ่นส่วนมากที่ส่งเข้ามายังกองบรรณาธิการมักจะเป็นข่าวลักษณะการประชาสัมพันธ์ผลงานการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของจังหวัด และข่าวลักษณะเชิงบวกมากกว่า จากขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนที่กล่าวมานั้นสามารถอธิบายได้ดังนี้

ขั้นตอนแรก เริ่มจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือมอบหมายจากหัวหน้าแผนกข่าวให้ไปทำข่าวสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวได้สัมผัสกับเหตุการณ์จริง แล้วสังเคราะห์ กลับกรองเหตุการณ์เพื่อเป็นข้อมูล หลังจากนั้นผู้สื่อข่าวจะเขียนข่าวตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองอย่างละเอียด ตั้งแต่การพาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อหาข่าวทั้งหมดแล้วส่ง ให้หัวหน้าแผนกข่าวเพื่อตรวจ เรียบเรียง

ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าแผนกตรวจ เรียบเรียง และรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือกข่าวใดควรลงหน้าหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อวินิจฉัยแล้วส่ง ไปยังแผนกจัดหน้าเพื่อตีพิมพ์

ขั้นตอนที่ 4 หลังจากพิมพ์เสร็จแล้วส่งไปที่หน่วยงานตรวจต้นฉบับ

ขั้นตอนที่ 5 เป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือ รองบรรณาธิการซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบสุดท้ายตรวจสอบและเรียบเรียง ก่อนส่งเข้าโรงพิมพ์เวลาประมาณ 20.00 น

4.2.2 ขั้นตอนการเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่

จากการศึกษาพบว่า ขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่มีความคล้ายคลึงกันกับขั้นตอนการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ โดยสามารถแบ่งได้ 5 ขั้นตอนดังนี้

1. เริ่มจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือมอบหมายจากหัวหน้าหน่วยงานข่าวให้ไปทำข่าว เพื่อให้ผู้สื่อข่าวสัมผัสกับเหตุการณ์จริง แล้วสังเคราะห์หลักันกรองเหตุการณ์ออกมาเป็นข้อมูล หลังจากนั้นผู้สื่อข่าวจะเขียนข่าวตามข้อเท็จจริงอย่างละเอียด ตั้งแต่การพาดหัวข่าว ความนำ และส่วนเชื่อมเนื้อหาข่าวทั้งหมดจะส่ง ไปยังหัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในเพื่อตรวจสอบเรียงให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง
2. เมื่อหัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในตรวจสอบเรียงอย่างละเอียดแล้วจะรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อคัดเลือกว่าจะเอาข่าวใดลงหน้าหนึ่ง และข่าวใดควรลงหน้าอื่น หรือข่าวใดควรตัดออกไม่ควรตีพิมพ์เลยขึ้นกับคำวินิจฉัยของหัวหน้าหน่วยงานข่าวภายใน แล้วส่งไปหน่วยงานจัดหน้า
3. หน่วยงานจัดหน้า ทำการจัดหน้าและจัดลำดับความสำคัญของข่าว ข่าวใดควรใส่ตำแหน่งไหน ซึ่งในส่วนนี้หัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในและหัวหน้าหน่วยงานจัดหน้าจะร่วมกันพิจารณา ก่อนจะส่งเข้าเรียงพิมพ์โดยยังไม่ผ่านการตรวจ เรียบเรียงจากบรรณาธิการ
4. หลังจากตีพิมพ์เสร็จเรียบร้อยก็มาถึงหน่วยงานตรวจต้นฉบับ ในหน่วยงานนี้จะตรวจสอบเฉพาะการใช้ภาษา ไวยากรณ์เท่านั้น ไม่มีสิทธิเพิ่มเติมหรือตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของข่าวออกโดยเด็ดขาด
5. เป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือรองบรรณาธิการ (ผู้ตรวจสอบสุดท้าย) ขั้นตอนนี้ผู้ตรวจสอบสุดท้ายจะตรวจสอบเรียงอย่างละเอียดทุกข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ถ้าข่าวใดเห็นว่าไม่เหมาะที่จะลงพิมพ์ หรือข่าวใดขัดต่อนโยบายของหนังสือพิมพ์ก็สามารถตัดทิ้งได้และหาข่าวใหม่เข้ามาแทนได้ ก่อนส่งเข้าโรงพิมพ์ในเวลาประมาณ 20.00 น (สัมภาษณ์นางกุคำ สุทธิวงหัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ วันที่ 21 เมษายน 2553)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่พบว่า หนังสือพิมพ์จะเน้นการนำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นภายในนครหลวงเวียงจันทร์เป็นหลัก ข่าวท้องถิ่นเป็นรอง ซึ่งจากการศึกษากระบวนการและขั้นตอนการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่มีดังนี้

จากการที่หนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่มีผู้สื่อข่าวน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ อีกทั้งมีความรู้ด้านสื่อสารมวลชนค่อนข้างจำกัด แต่กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ได้แบ่งความรับผิดชอบตามสายงานเฉพาะด้านเป็นรายบุคคล โดยไม่ได้แบ่งเป็นโต๊ะข่าว ซึ่งในแต่ละวันหัวหน้า

หน่วยงานข่าวภายในจะแต่งตั้ง สั่งการให้ผู้สื่อข่าวไปเก็บข้อมูลข่าวสาร โดยส่วนมากแล้วจะไปตาม การเชิญของแหล่งข่าวเหมือนกับหนังสือพิมพ์ประชาชน ซึ่งในการแต่งตั้งนั้นหัวหน้าหน่วยงานข่าวจะ แต่งตั้งตามสายงานที่ผู้สื่อข่าวรับผิดชอบโดยมีตารางการทำข่าวไว้ที่ห้องทำงานของนักข่าว

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะแบ่งภาระหน้าที่รับผิดชอบตามสายงานเป็นรายบุคคล แต่ไม่ค่อยมี ข่าวจะปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ และถ้ามีก็เป็นข่าวจะในเชิงบวกมากกว่าซึ่งจาก การสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า แหล่งข่าวไม่ค่อยให้ ความร่วมมือเท่าที่ควร จึงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการเจาะข่าว โดยเฉพาะข่าวในเชิงลบ ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชน ตลอดจนบุคคลทั่วไปก็ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

สำหรับการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่นั้นผู้สื่อข่าวจะพาดหัวข่าว เขียนความนำ และเนื้อหาเองทั้งหมดแล้วส่งไปยังหัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในตรวจ เรียบเรียงให้ ถูกต้องตามข้อมูลข้อเท็จจริง และเป็นไปตามนโยบายของหนังสือพิมพ์ ถ้าหากหัวข่าว และความนำไม่ เป็นที่พอใจ หัวหน้าหน่วยงานจะเป็นผู้เขียนใหม่ และหากข้อมูลไม่ชัดเจนก็สามารถสอบถามผู้สื่อข่าว เพื่อตรวจสอบข้อมูลนั้นอีกครั้ง ส่วนข่าวจะได้ลงพิมพ์หน้าหนึ่งหรือไม่อย่างก็ขึ้นกับการวินิจฉัยของ หัวหน้าหน่วยงานข่าวภายใน

หลังจากข่าวมาถึงหัวหน้าหน่วยงานข่าวภายใน จะตรวจเรียบเรียงเมื่อเห็นว่าข้อมูลครบถ้วนและ ถูกต้องตามนโยบายหนังสือพิมพ์แล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อคัดเลือกข่าวใดควรลงตีพิมพ์หน้า หนึ่งหรือข่าวใดควรตีพิมพ์หน้าอื่น หรือข่าวใดควรตัดทิ้งขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของหัวหน้าหน่วยงาน ข่าวภายใน แล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดส่งไปยังหน่วยงานจัดหน้าเพื่อทำการจัดหน้าและตีพิมพ์ จากนั้น ส่งต่อไปยังหน่วยงานตรวจต้นฉบับเพื่อตรวจความถูกต้องของต้นฉบับและการตีพิมพ์ รวมทั้งภาษา ไวยากรณ์ ที่ใช้ในการเขียน แต่ไม่มีสิทธิที่จะตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของข่าวออก หรือเพิ่มเติมใดๆ ทั้งสิ้น เว้นเสียแต่ได้รับการอนุญาตจากหัวหน้าหน่วยงานข่าวภายใน และบรรณาธิการผู้ตรวจสุดท้ายเท่านั้น

หลังจากตรวจต้นฉบับเสร็จเรียบร้อยแล้วก็เป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือรอง บรรณาธิการ(ผู้ตรวจคนสุดท้าย) จะอ่านแทบทุกข่าวไม่ว่าจะเป็นข่าวหน้าหนึ่ง หรือข่าวหน้าอื่นรวมทั้ง บทความ ถ้าหากข่าวใดเห็นว่ายาวเกินไปควรตัดทิ้งในส่วนใดก็ขึ้นกับดุลพินิจของผู้ตรวจสุดท้าย หรือ ข่าวใดข้อมูลไม่ชัดเจน หรือไม่ปฏิบัติตามนโยบายของหนังสือพิมพ์ควรตัดออกก็สามารถทำได้ จนถึง เวลาประมาณ 20.00 น. จะส่งต้นฉบับเข้าโรงพิมพ์ โดยจะอธิบายได้ดังนี้

ขั้นตอนแรก เริ่มจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับการแต่งตั้ง สั่งการจากหัวหน้าแผนกข่าวให้ไปทำข่าว สถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวได้สัมผัสกับเหตุการณ์จริง แล้วสังเคราะห์ หรือถักรอง เหตุการณ์นั้นๆ เพื่อเป็นข้อมูล หลังจากนั้นผู้สื่อข่าวจะเขียนข่าวตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองอย่างละเอียด ตั้งแต่การพาด

หัวหน้า ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อหาข่าวทั้งหมดแล้วส่งข่าวนั้นๆ ให้หัวหน้าหน่วยงานข่าวเพื่อตรวจเรียบเรียง

ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าหน่วยงานตรวจ เรียบเรียง และรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือกว่าข่าวใดควรลงหน้าหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อวินิจฉัยแล้วก็ส่งข่าวนั้นๆ ไปที่หน่วยงานจัดหน้าเพื่อทำการจัดหน้าและตีพิมพ์

ขั้นตอนที่ 4 หลังจากพิมพ์เสร็จแล้วส่งไปที่หน่วยงานตรวจต้นฉบับ

ขั้นตอนที่ 5 เป็นหน้าที่ของบรรณาธิการ หรือ รองบรรณาธิการซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบสุดท้ายตรวจและเรียบเรียง ก่อนส่งเข้าโรงพิมพ์

4.2.3 ขั้นตอนการเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ประเทศไทย

จากการศึกษาพบว่าการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประเทศไทยมี 5 ขั้นตอนดังนี้

1. เริ่มจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือมอบหมายจากหัวหน้าแผนกข่าวภายในให้ไปทำข่าวสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวได้สัมผัสกับเหตุการณ์จริง แล้วสังเคราะห์กลิ่นกรองเหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูล หลังจากนั้นผู้สื่อข่าวจะเขียนข่าวตามข้อเท็จจริงตั้งแต่การพาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อหาข่าวทั้งหมดแล้วส่งข่าวนั้นๆ ให้หัวหน้าแผนกข่าวภายในเพื่อตรวจเรียบเรียงให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง และถูกต้องตามนโยบายของหนังสือพิมพ์

2. เมื่อหัวหน้าแผนกข่าวตรวจเรียบเรียงอย่างละเอียดแล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือกว่าจะเอาข่าวใดลงหน้าหนึ่ง และข่าวใดควรลงหน้าอื่น หรือข่าวใดควรตัดออกไม่ควรตีพิมพ์เลยก็ขึ้นกับคำวินิจฉัยของหัวหน้าแผนกข่าวภายใน

3. หลังจากนั้นจะส่งข่าวที่คัดเลือกไปยังแผนกเทคนิค-จัดหน้า เพื่อจัดหน้า และจัดลำดับความสำคัญของข่าว ข่าวใดควรใส่ตำแหน่งใด ซึ่งในส่วนนี้หัวหน้าแผนกข่าวภายในและหัวหน้าแผนกจัดหน้าจะร่วมกันวินิจฉัย ก่อนจะส่งเข้าเรียงพิมพ์โดยยังไม่ผ่านการตรวจ เรียบเรียงจากผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการใดๆ

4. หลังจากตีพิมพ์เสร็จ ส่งข่าวทั้งหมดไปยังหน่วยงานตรวจต้นฉบับ ในหน่วยงานนี้จะตรวจเฉพาะการใช้ภาษา ไวยากรณ์ คำผิดของการตีพิมพ์เท่านั้น ไม่มีสิทธิจะเพิ่มเติม หรือตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของข่าวออกใดๆ ทั้งสิ้น

5. จากนั้นเป็นหน้าที่ของรองผู้อำนวยการฝ่ายข่าว เป็นผู้ตรวจสอบสุดท้าย โดยจะตรวจเรียบเรียงอย่างละเอียดทุกข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ ถ้าข่าวใดเห็นว่าไม่เหมาะที่จะลงพิมพ์ หรือข่าวใดขัดต่อนโยบายของหนังสือพิมพ์ก็สามารถตัดทิ้งได้และหาข่าวใหม่เข้ามาแทนได้ ก่อนส่งเข้าโรงพิมพ์ในเวลาประมาณ 19.00 น (นายสินปัญญา รัตนะวง สัมภาษณ์วันที่ 28 เมษายน 2553)

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคลากรในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาวพบว่า ในกองบรรณาธิการไม่ได้แบ่งความรับผิดชอบตามสายงาน ฉะนั้นนักข่าวทุกคนต้องสามารถทำข่าวได้ทุกประเภท ดังนั้นการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้นักข่าวไปทำข่าว หัวหน้าแผนกข่าวภายในจะเป็นคนแต่งตั้งเพียงคนเดียว ซึ่งในแต่ละวันจะมีตารางการทำข่าวที่ห้องทำงานของนักข่าว โดยผู้สื่อข่าวจะไปตามสถานที่ที่หัวหน้าแผนกแต่งตั้ง

หลังจากผู้สื่อข่าวไปเก็บข้อมูลตามสถานที่ต่างๆ แล้วผู้สื่อข่าวจะกลับมาเขียนข่าวที่ทำงาน และเขียนตามข้อมูลข้อเท็จจริง โดยตามความเป็นจริงแล้วข้อมูลที่ได้มาส่วนมากเป็นข้อมูลที่เป็นเอกสารที่แหล่งข่าวจัดเตรียมไว้ให้เท่านั้น นายบุญกอง ราชวง ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ประเทศลาวกล่าวว่า การที่นักข่าวไปทำข่าวส่วนมากจะไม่ค่อยสัมภาษณ์แหล่งข่าวรายบุคคล หรือเจาะแหล่งข่าวอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมเนื่องจาก ต้องเร่งรีบไปทำข่าวใหม่ อีปัจจัยหนึ่ง อาจเป็นธรรมเนียมที่เคยปฏิบัติมาแต่ในอดีต เป็นความเคยชินของผู้สื่อข่าวที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และในบางครั้งอยากสัมภาษณ์แหล่งข่าวรายบุคคล แต่แหล่งข่าวไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ดังนั้นข่าวที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ปัจจุบันนี้จึงเป็นข้อมูลเพียงด้านเดียว(สัมภาษณ์วันที่ 13 มิถุนายน 2553)

ในการเขียนข่าวส่วนมากนักข่าวจะพาดหัวข่าว เขียนความนำ และเนื้อหาเองทั้งหมดเสร็จเรียบร้อยส่งไปยังหัวหน้าแผนกตรวจเรียบเรียง ถ้าหากว่าหัวข่าวและความนำไม่เป็นที่พอใจ หัวหน้าแผนกจะเป็นผู้พาดหัวข่าว และเขียนความนำใหม่ และหากข้อมูลไม่ชัดเจนจะสอบถามเพื่อให้ผู้สื่อข่าวตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง ส่วนข่าวจะได้ลงพิมพ์หน้าหนึ่งหรือไม่อย่างไรขึ้นกับการตัดสินใจของหัวหน้าแผนกจะพิจารณา

หลังจากข่าวมาถึงหัวหน้าแผนก จะตรวจเรียบเรียงเมื่อเห็นว่าข้อมูลครบถ้วนและถูกต้องแล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อคัดเลือก ข่าวใดมีความสำคัญและสอดคล้องกับนโยบายของหนังสือพิมพ์ก็ลงพิมพ์หน้าหนึ่ง หรือข่าวใดที่เห็นว่าควรตีพิมพ์แต่ไม่เหมาะที่จะลงหน้าหนึ่งก็ลงพิมพ์หน้าอื่น เมื่อคัดเลือกเสร็จเรียบร้อยแล้วส่งไปที่แผนกจัดหน้าเพื่อเรียงพิมพ์ หรือตีพิมพ์

หลังจากเรียงพิมพ์ หรือตีพิมพ์เสร็จแล้วก็ส่งไปที่หน่วยงานตรวจต้นฉบับ หน่วยงานนี้จะตรวจความถูกต้องของต้นฉบับและการตีพิมพ์ รวมทั้งภาษาที่ใช้ในการเขียนเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะตัดข่าวออก หรือเพิ่มเติมใดๆ ทั้งสิ้นเว้นเสียแต่ได้รับการอนุญาต จากหัวหน้าแผนกและรองผู้อำนวยการฝ่ายข่าวสำนักข่าวสารประเทศลาวซึ่งเป็นผู้ตรวจสุดท้าย

จากนั้น รองผู้อำนวยการสำนักข่าวสารจะเรียบเรียงอีกครั้ง โดยจะอ่านแทบทุกข่าวไม่ว่าจะเป็นข่าวหน้าหนึ่ง หรือข่าวหน้าอื่นรวมทั้งบทความ ถ้าหากว่าข่าวใดเห็นว่ายาวเกินไปควรตัดทิ้งในส่วนไหนก็ขึ้นกับดุลพินิจของรองผู้อำนวยการ ก่อนส่งเข้าแท่นพิมพ์เวลาประมาณ 19.00 น. เพื่อผลิตเป็นหนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายให้ผู้อ่าน

ในกรณีข่าวท้องถิ่น ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดจะเขียนเป็นข่าวตั้งการพาดหัว เขียนความนำ และเนื้อหาทั้งหมดส่งมายังกองบรรณาธิการ โดยจะให้รองหัวหน้าแผนกข่าวภายในเป็นผู้ตรวจเรียบเรียง ตลอดจนการคัดเลือก ว่าข่าวใดควรตีพิมพ์หน้าหนึ่ง และข่าวใดควรตีพิมพ์หน้าอื่นแล้วไปยังแผนกจัดหน้าเพื่อตีพิมพ์ ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดไม่ใช่ผู้สื่อข่าวของหนังสือพิมพ์ แต่เป็นข้าราชการประจำ แผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมจังหวัด เขียนส่งมายังกองบรรณาธิการ ทางโทรพิมพ์ (Fax) หรือ E-mail โดยหนังสือพิมพ์ได้ลิดค่าตอบแทนเป็นชิ้นๆ ให้

รองหัวหน้าแผนกแต่ละคนจะรู้จักและคุ้นเคยกับผู้สื่อข่าวต่างจังหวัดเป็นอย่างดี เนื่องจากหนังสือพิมพ์ประเทศลาวเป็นส่วนหนึ่งของสำนักข่าวสารประเทศลาวจึงได้ติดตอสื่อสารกับผู้สื่อข่าวของแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมจังหวัดเป็นประจำ โดยสรุปขั้นตอนการเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ประเทศลาวมีดังนี้

ขั้นตอนแรก เริ่มจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับการแต่งตั้ง สั่งการจากหัวหน้าแผนกข่าวภายในให้ไปทำข่าวสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวได้สัมผัสกับเหตุการณ์จริง แล้วสังเคราะห์กลิ่นกรอง เหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูล หลังจากนั้นผู้สื่อข่าวจะเขียนข่าวตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองอย่างละเอียด ตั้งแต่การพาดหัวข่าว ความนำ ส่วนเชื่อม และเนื้อหาข่าวทั้งหมดแล้วส่ง ให้หัวหน้าแผนกข่าวเพื่อตรวจ เรียบเรียง

ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจ เรียบเรียง และรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือกข่าวใดควรลงหน้าหนึ่ง

ขั้นตอนที่ 3 เมื่อวินิจฉัยแล้วก็ส่งข่าว ไปที่แผนกจัดหน้าเพื่อตีพิมพ์

ขั้นตอนที่ 4 หลังจากพิมพ์เสร็จแล้วส่งไปที่หน่วยงานตรวจต้นฉบับ

ขั้นตอนที่ 5 รองผู้อำนวยการซึ่งเป็นผู้ตรวจสุดท้ายตรวจ และเรียบเรียง ก่อนส่งเข้าโรงพิมพ์ เวลาประมาณ 19.00 น.

4.2.4 ขั้นตอนการเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์นายเข้มทอง ชานูบาน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาถึงขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนามีขั้นตอนดังนี้

1. เริ่มจากผู้สื่อข่าวลงพื้นที่สัมผัสกับเหตุการณ์จริงตามสถานที่ต่างๆ แล้วสังเคราะห์กลิ่นกรอง เหตุการณ์ เพื่อเป็นข้อมูล หลังจากนั้นผู้สื่อข่าวจะเขียนข่าวตามข้อเท็จจริงด้วยตนเองอย่างละเอียด ตั้งแต่การพาดหัวข่าว ความนำของข่าว และเนื้อหาข่าวทั้งหมดแล้วส่ง ให้หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจ เรียบเรียงให้ถูกต้อง ตามข้อเท็จจริง

2. เมื่อหัวหน้าแผนกข่าวตรวจเรียบเรียงอย่างละเอียดแล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดส่งต่อไปยังบรรณาธิการ เพื่อตรวจเรียบเรียงอีกครั้ง

3. หลังจากที่บรรณาธิการได้รับข่าวจากหัวหน้าแผนกข่าวภายใน แล้วตรวจเรียบเรียงความถูกต้องของข้อมูล ข้อเท็จจริงจะเป็นไปตามนโยบายของหนังสือพิมพ์หรือไม่ อย่่างไร จากนั้นจึงรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อคัดเลือกข่าวใดที่มีคุณค่าน่าสนใจที่จะลงตีพิมพ์หน้าแรกได้ และข่าวใดควรลงตีพิมพ์หน้าอื่น หรือข่าวใดควรตัดทิ้งไม่ตีพิมพ์เลย แล้วรวบรวมข่าวที่คัดเลือกทั้งหมดส่งไปยังแผนกจัดหน้า

4. เมื่อมาถึงแผนกจัดหน้า บรรณาธิการ จะเป็นผู้กำหนดว่าข่าวใดควรใส่ตำแหน่งใด ส่วนหัวหน้าแผนกก็มีหน้าที่จัดหน้าให้สวยงาม ดึงดูดผู้อ่านให้ได้มากที่สุด แล้วส่งเข้าเรียงพิมพ์หรือตีพิมพ์

5. หลังจากเรียงพิมพ์ หรือ ตีพิมพ์เสร็จแล้วส่งต้นฉบับทั้งหมดไปยังหน่วยงานตรวจต้นฉบับ หน่วยงานนี้จะตรวจคำผิดของการตีพิมพ์เท่านั้น ไม่มีสิทธิตัด หรือเพิ่มเติมใดๆ ทั้งสิ้น ก่อนส่งเข้าโรงพิมพ์เวลาประมาณ 19.00 น

จากการศึกษาขั้นตอนการนำเสนอข่าวหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาพบว่า ขั้นตอนการนำเสนอจะแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ เล็กน้อย เนื่องจากทุกข่าวก่อนจะส่งเข้าตีพิมพ์จะต้องผ่านการตรวจเรียบเรียง และคัดเลือกจากบรรณาธิการก่อนจึงสามารถตีพิมพ์ได้ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอการเสนอข่าวหน้าหนึ่งตั้งแต่การแต่งตั้งผู้สื่อข่าวลงพื้นที่ ตลอดจนข่าวได้รับการตีพิมพ์ดังนี้

แม้ว่าหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาเป็นหนังสือพิมพ์น้องใหม่ล่าสุดของหนังสือพิมพ์รายภาษาลาว หนังสือพิมพ์มีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ โดยเน้นข่าวเจาะเพื่อนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างรอบด้านและตรงไปตรงมา ดังนั้นแม้ว่าจะมีจำนวนผู้สื่อข่าวน้อย แต่ได้มีการแบ่งความรับผิดชอบตามสายงานเฉพาะด้านเป็นรายบุคคล ดังนั้นผู้สื่อข่าวทุกคนต้องแสวงหาข้อมูลข่าวสารตามที่ได้รับมอบหมายจากกองบรรณาธิการ

อย่างไรก็ตามแม้ว่าหนังสือพิมพ์จะพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ พยายามนำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้านเพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน แต่ข้อมูลเหล่านั้นก็เป็นข้อมูลในเชิงบวกเสียมากกว่า ซึ่งจากการสัมภาษณ์บุคลากรต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า การเจาะข้อมูลในเชิงลบนั้นทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากแหล่งข่าวไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน แม้แต่รายบุคคลก็ไม่มีใครอยากตกเป็นข่าวในเชิงลบ

สำหรับการเขียนข่าว ผู้สื่อข่าวจะพาดหัวข่าว เขียนความนำ และเนื้อหาเองทั้งหมดเสร็จแล้วส่งให้หัวหน้าแผนกข่าวภายในเป็นคนเรียบเรียง ถ้าหากว่าหัวข่าวหรือความนำไม่ดี หัวหน้าแผนกจะเขียนคืนใหม่ แต่ถ้าข้อมูล ข้อเท็จจริงไม่ลึก ไม่กว้างพอ ไม่ได้ตามนโยบายของหนังสือพิมพ์จะส่งข่าวนั้นกลับมาให้ผู้สื่อข่าวเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้ง

หลังจากหัวหน้าแผนกข่าวภายในส่งเข้ามา ก็ตรวจเรียบเรียง หลังจากนั้นรวบรวมข่าวของผู้สื่อข่าวทั้งหมดส่งไปยังบรรณาธิการเพื่อตรวจความถูกต้องและเรียบเรียงลีลาการเขียนอีกครั้งหนึ่ง

ถ้าเห็นว่าทุกข่าวนั้นข้อมูลครบถ้วนลึกกว้างและเป็นไปตามนโยบายของหนังสือพิมพ์แล้ว บรรณาธิการจะเป็นคนคัดเลือกข่าวใดควรลงตีพิมพ์หน้าหนึ่ง และข่าวใดควรลงหน้าอื่นๆ และข่าวใดควรตัดทิ้งก็เป็นดุลพินิจของบรรณาธิการ

เมื่อบรรณาธิการวินิจฉัยว่าข่าวใดควรตีพิมพ์หน้าหนึ่ง และข่าวใดควรตีพิมพ์หน้าอื่น จึงส่งข่าวเหล่านั้น ไปยังแผนกจัดหน้าเพื่อตีพิมพ์ ส่วนข่าวใดจะใส่ตำแหน่งไหนก็ขึ้นกับการตัดสินใจของบรรณาธิการ ส่วนหัวหน้าแผนกจัดหน้าก็พยายามจัดให้หน้าหนังสือพิมพ์ออกมาดูดีสามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้มากที่สุด แล้วส่งเข้าตีพิมพ์

หลังจากตีพิมพ์เสร็จแล้วส่งไปยังหน่วยงานตรวจต้นฉบับ หน่วยงานนี้จะตรวจความถูกต้องของต้นฉบับและการตีพิมพ์ รวมทั้งภาษาที่ใช้ในการเขียนให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ไม่มีสิทธิที่จะตัดข่าวออก หรือเพิ่มเติมใดๆ ทั้งสิ้นเว้นเสียแต่ได้รับการอนุญาต จากบรรณาธิการ หลังจากทุกอย่างเสร็จเรียบร้อยก็ส่งเข้าโรงพิมพ์ในเวลาประมาณ 19.00 น เพื่อผลิตเป็นหนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายสู่ผู้อ่าน

ขั้นตอนการเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนามีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้สื่อข่าวลงพื้นที่สัมผัสเหตุการณ์ และสังเคราะห์กลิ่นกรองแล้วเขียนข่าวตามข้อเท็จจริง โดยผู้สื่อข่าวจะเขียนเป็นข่าวแล้วส่งให้หัวหน้าแผนกข่าวภายใน

ขั้นตอนที่ 2 เมื่อหัวหน้าแผนกได้รับข่าวที่ผู้สื่อข่าวส่งมาให้ก็ตรวจเรียบเรียงเพื่อความถูกต้องของข้อมูลแล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดส่งต่อไปยังบรรณาธิการ

ขั้นตอนที่ 3 บรรณาธิการจะตรวจสอบเรียบเรียงอีกครั้งก่อนจะรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือกข่าวใดควรลงพิมพ์หน้าหนึ่งแล้วส่งข่าวที่คัดเลือกไปยังแผนกจัดหน้าเพื่อตีพิมพ์

ขั้นตอนที่ 4 เมื่อข่าวทั้งหมดมาถึงแผนกจัดหน้า บรรณาธิการจะเป็นคนกำหนดว่าข่าวไหนจะใส่ตำแหน่งไหน แล้วส่งเข้าตีพิมพ์

ขั้นตอนที่ 5 เมื่อตีพิมพ์เสร็จแล้วส่งไปยังหน่วยงานตรวจต้นฉบับ หน่วยงานนี้จะดำเนินการตรวจสอบการตีพิมพ์เท่านั้น ไม่มีสิทธิตัด หรือเพิ่มเติมใดๆ ทั้งสิ้น ก่อนส่งเข้าโรงพิมพ์เวลาประมาณ 19.00 น.

ผลการศึกษาขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวพบว่า การนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งจะเป็นขั้น ตอน จากล่างขึ้นบน โดยเริ่มจากผู้สื่อข่าวลงพื้นที่สัมผัสเหตุการณ์แล้วเขียนข่าวส่ง ไปยังหัวหน้าแผนกข่าวตรวจสอบเรียบเรียง และคัดเลือกข่าวที่จะลงพิมพ์ในหน้าแรกก่อนส่งไปจัดหน้าและตีพิมพ์ ตลอดจนผ่านการตรวจต้นฉบับ ตรวจภาษาที่ใช้ในการจัดเขียน และผ่านการตรวจของบรรณาธิการเพื่อตรวจ เรียบเรียงความถูกต้องจึงสามารถส่งเข้าโรงพิมพ์เพื่อผลิตเป็นหนังสือพิมพ์ออกมา

ในขณะที่หนังสือพิมพ์ลาพัฒนา ทุกข่าวที่จะลงพิมพ์หน้าหนังสือพิมพ์ต้องผ่านการตรวจเรียบเรียงความถูกต้อง และผ่านการคัดเลือกจากบรรณาธิการจึงสามารถส่งไปแผนกจัดหน้าเพื่อเรียงพิมพ์ หรือ ตีพิมพ์ได้ และต้องผ่านการตรวจต้นฉบับก่อนจะส่งเข้าโรงพิมพ์ผลิตเป็นหนังสือพิมพ์ออกจำหน่ายสู่ผู้อ่าน โดยสามารถอธิบายตามตารางเปรียบเทียบขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าแรกหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับดังต่อไปนี้

ตาราง 4.3 เปรียบเทียบขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ฉบับภาษาลาว

ชื่อฉบับหนังสือพิมพ์	ขั้นตอน	จุดร่วม	จุดต่าง
หนังสือพิมพ์ประชาชน	<p>ขั้นตอนแรก เริ่มจากผู้สื่อข่าวได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าแผนกให้ลงพื้นที่สัมผัสกับเหตุการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วเขียนเป็นข่าวส่งให้หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจ เรียบเรียง</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจเรียบเรียงแล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือก แล้วส่งต่อไปยังแผนกจัดหน้า</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 แผนกจัดหน้าทำการจัดหน้า และตีพิมพ์แล้วส่งไปที่หน่วยงานตรวจต้นฉบับ</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 หน่วยงานตรวจต้นฉบับตรวจวัยกร การใช้ภาษาเขียน</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 บรรณาธิการ หรือ รองบรรณาธิการ (ผู้ตรวจสุดท้าย) มาตรวจเรียบเรียงก่อนส่งเข้าแท่นพิมพ์</p>	<p>ผู้สื่อข่าวเขียนเป็นข่าวส่งให้หัวหน้าแผนกเรียบเรียง และคัดเลือก แล้วส่งไปแผนกจัดหน้า</p> <p>ทำการจัดหน้า แล้วส่งไปตรวจพิสูจน์อักษร ก่อนบรรณาธิการจะตรวจอีกครั้งและส่งเข้าพิมพ์</p>	
หนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่	<p>ขั้นตอนแรก เริ่มจากผู้สื่อข่าวได้รับการแต่งตั้งให้ลงพื้นที่สัมผัสกับเหตุการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วเขียนเป็นข่าวส่งให้หัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในตรวจ เรียบเรียง</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าหน่วยงานข่าวภายในตรวจเรียบเรียงแล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือก แล้วส่งต่อไปยังแผนกจัดหน้า</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 หน่วยงานจัดหน้าทำการจัดหน้า และตีพิมพ์แล้วส่งไปที่หน่วยงานตรวจต้นฉบับ</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 หน่วยงานตรวจต้นฉบับตรวจวัยกร การใช้ภาษาเขียน</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 บรรณาธิการ หรือ รองบรรณาธิการ (ผู้ตรวจสุดท้าย) มาตรวจเรียบเรียงก่อนส่งเข้าแท่นพิมพ์</p>	<p>ผู้สื่อข่าวเขียนเป็นข่าวส่งให้หัวหน้าแผนกเรียบเรียง และคัดเลือก แล้วส่งไปแผนกจัดหน้า</p> <p>ทำการจัดหน้า แล้วส่งไปตรวจพิสูจน์อักษร ก่อนบรรณาธิการจะตรวจอีกครั้งและส่งเข้าพิมพ์</p>	

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ชื่อบัญชีหนังสือพิมพ์	ขั้นตอน	จุดร่วม	จุดต่าง
หนังสือพิมพ์ประเทศลาว	<p>ขั้นตอนแรก เริ่มจากผู้สื่อข่าวได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าแผนกให้ลงพื้นที่สัมผัสกับเหตุการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วเขียนเป็นข่าวส่งให้หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจ เรียบเรียง</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจ เรียบเรียง แล้วรวบรวมข่าวทั้งหมดเพื่อมาคัดเลือก แล้วส่งต่อไปยังแผนกจัดหน้า</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 แผนกจัดหน้าทำการจัดหน้า และตีพิมพ์แล้วส่งไปที่หน่วยงานตรวจต้นฉบับ</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 หน่วยงานตรวจต้นฉบับตรวจรายการ ใช้ภาษาเขียน</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 บรรณาธิการ หรือ รองบรรณาธิการ (ผู้ตรวจสุดท้าย) มาตรวจ เรียบเรียงก่อนส่งเข้าแท่นพิมพ์</p>	<p>ผู้สื่อข่าวเขียนเป็นข่าวส่งให้หัวหน้าแผนก เรียบเรียงและคัดเลือก แล้วส่งไปแผนกจัดหน้าทำการจัดหน้า แล้วส่งไปตรวจพิสูจน์อักษร ก่อนบรรณาธิการจะตรวจอีกครั้งและส่งเข้าพิมพ์</p>	
หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา	<p>ขั้นตอนแรก เริ่มจากผู้สื่อข่าวได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าแผนกให้ลงพื้นที่สัมผัสกับเหตุการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูล แล้วเขียนเป็นข่าวส่งให้หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจ เรียบเรียง</p> <p>ขั้นตอนที่ 2 หัวหน้าแผนกข่าวภายในตรวจ เรียบเรียง แล้วส่งต่อไปยังบรรณาธิการ</p> <p>ขั้นตอนที่ 3 บรรณาธิการตรวจ เรียบเรียงและรวบรวมข่าวทั้งหมดมาคัดเลือก แล้วส่งต่อไปแผนกจัดหน้า</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 แผนกจัดหน้าทำการจัดหน้าและตีพิมพ์</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 หน่วยงานตรวจต้นฉบับตรวจพิสูจน์อักษร</p>		<p>ทุกข่าวที่จะลงตีพิมพ์ต้องได้ผ่านการเรียบเรียง และคัดเลือกจากบรรณาธิการก่อน</p>

จากตาราง 4.3 จะเห็นได้ว่าขั้นตอนการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวคล้ายคลึงมาก โดยเริ่มจากผู้สื่อข่าวที่ได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าแผนกข่าวภายในให้ไปทำข่าวตามสถานที่ต่างๆ ซึ่งผู้สื่อข่าวได้สัมผัสเหตุการณ์จริงและสังเคราะห์กลิ่นกรองเพื่อเป็นข้อมูล แล้วเขียนเป็นข่าวสำเร็จรูปนับแต่การพาดหัวข่าว เขียนความนำ ตลอดจนเนื้อหาทั้งหมด แล้วส่งให้หัวหน้าแผนกข่าวภายในเรียบเรียง โดยหนังสือพิมพ์ประชาชน หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่ และหนังสือพิมพ์ประเทศลาว ผู้เรียบเรียงข่าวและคัดเลือกข่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าแผนกข่าวภายในเพียงคนเดียวโดยไม่ได้ผ่านการเรียบเรียงจากบรรณาธิการ หรือรองบรรณาธิการฝ่ายข่าวก็

สามารถส่งไปแผนกจัดหน้าเพื่อจัดหน้าและตีพิมพ์ได้ ในขณะที่หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา แม้ว่าหัวหน้าแผนกข่าวภายในเรียบเรียง แต่ไม่มีสิทธิคัดเลือกว่า ข่าวใดควรได้รับการตีพิมพ์ หรือไม่อย่างไร เนื่องจากทุกข่าวที่ลงตีพิมพ์หน้าหนึ่งต้องได้ผ่านการตรวจเรียบเรียงความถูกต้องจากบรรณาธิการ และบรรณาธิการก็เป็นผู้คัดเลือกเพียงคนเดียว

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันฉบับภาษาลาว

จากการศึกษาพบว่า เกณฑ์การคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน และส่วนที่แตกต่างกัน โดยส่วนที่คล้ายคลึงกันคือ หนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับจะคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของผู้ในระดับสูงของประเทศเป็นอันดับแรก และส่วนที่แตกต่างกันคือ หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา นอกจากจะให้ความสำคัญกับข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ในประเทศแล้วยังให้ความสำคัญกับข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอันดับแรกเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า มีทั้งปัจจัยภายในองค์กร และภายนอกองค์กรที่คล้ายคลึงกันมีผลมากที่สุดต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว โดยปัจจัยภายในได้แก่

1. นโยบายองค์กร
2. บุคลากร
3. รูปแบบการนำเสนอ
4. งบประมาณ

ปัจจัยภายนอกได้แก่

1. การควบคุมของรัฐบาล และกฎหมาย
2. สถาบันต่างๆ ทางสังคม
3. สื่อมวลชนคู่แข่ง

ผู้วิจัยจะนำเสนอแต่ละประเด็น แต่ละฉบับดังต่อไปนี้

ฉบับที่ 1 หนังสือพิมพ์ประชาชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชน

1) วิธีการคัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชน

การคัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่คัดเลือกข่าวได้แก่ หัวหน้าแผนกข่าวเศรษฐกิจ-การเมือง หัวหน้าแผนกข่าววัฒนธรรม-สังคม บรรณาธิการใหญ่ รองบรรณาธิการฝ่ายข่าวต่างๆ พบว่า เกณฑ์การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนจะคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของผู้ในระดับสูงของประเทศ และคณะรัฐมนตรีเป็นอันดับแรกก่อน รองลงมาคือข่าวเกี่ยวกับการพัฒนา

ประเทศของหน่วยงานภาครัฐและข่าวเกี่ยวกับความช่วยเหลือของต่างประเทศ ส่วนข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจ หรือข่าวที่มีคุณค่ามีความน่าสนใจ ได้รับการคัดเลือกน้อยที่สุด นอกจากนี้ข่าวที่มีคุณค่าทางองค์ประกอบด้านความใกล้ชิด ความขัดแย้ง ความมีเงื่อนงำ ผลกระทบ เรื่องเร้าอารมณ์ และข่าวที่มีผลลบต่อรัฐบาลไม่ได้รับการพิจารณาเลย

นายบัวละพันท์ ทันภิถม (สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤษภาคม 2553) บรรณาธิการใหญ่ หนังสือพิมพ์ประชาชนกล่าวว่า หนังสือพิมพ์ประชาชนเป็นกระบอกเสียงของพรรคประชาชนปฏิบัติ ตามดั่งนั้นข่าวที่ลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์จึงเน้นในลักษณะที่เป็นข่าวเพื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ให้กับแนวทางนโยบายของพรรค รัฐบาลเป็นหลัก ฉะนั้นข่าวเด่นๆ ที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ส่วนมากจึงเป็นข่าวความเคลื่อนไหวของผู้มีระดับสูงของประเทศ เช่น ข่าวความเคลื่อนไหวของประธานประเทศ รองประธานประเทศ นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีประธานสภาแห่งชาติ (สภาผู้แทนราษฎร) และความเคลื่อนไหวของบรรดากรรมการการเมืองศูนย์กลางพรรค กรรมการศูนย์กลางพรรค และข่าวความช่วยเหลือจากต่างประเทศ รองลงมา คือ ข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมที่มีการพัฒนาที่โดดเด่น และข่าวผลกระทบ เช่น การแพร่ระบาดของโรคต่างๆ เช่น ไข้หวัดนก ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ฯลฯ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม

นอกจากนี้ยังนำเสนอข่าวทั่วไป เช่น ข่าวการศึกษา สาธารณสุข ข่าวเกษตร และข่าวอุตสาหกรรมเหมืองแร่ต่างๆ ที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมโดยรวม ส่วนปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประชาชนเขียนจดหมายร้องทุกข์เข้ามานั้นต้องตรวจสอบข้อมูลให้ละเอียดก่อนนำเสนอ เช่น เมื่อมีประชาชนร้องทุกข์ไม่ได้รับความเป็นธรรม ทางกองบรรณาธิการจะตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวเห็นว่ามีความเหมาะสมให้ผู้สื่อข่าวเพื่อตรวจสอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้หน่วยงานนั้นๆ ออกมาชี้แจงต่อประชาชน

นายบัวละพันท์ ทันภิถม ยังได้ให้ข้อคิดว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ประชาชนไม่ได้มุ่งหวังให้ประชาชนหรือผู้อ่านจะมีความคิดคล้อยตามไปกับข่าวเพื่อหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจ แต่เป็นการนำเสนอข่าวตามข้อมูล ข้อเท็จจริงที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม นำเสนอในเชิงที่สร้างสรรค์มากกว่า หลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวในเชิงลบที่มีผลกระทบด้านลบต่อสังคม และรัฐบาล

ส่วนข่าวปรากฏในหน้าหนึ่งน้อยที่สุดคือ ข่าวอาชญากรรม โดยบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชนให้เหตุผลว่า ข่าวอาชญากรรมเป็นข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจอยากใคร่รู้ อยากติดตาม แต่ถ้าสื่อนำเสนอรายละเอียดของการก่ออาชญากรรมบางครั้งทำให้ผู้รับสารมีอารมณ์คล้อยตามไปกับข่าว และยังสร้างความโกรธแค้นให้กับคนใกล้ชิดของผู้ที่ได้รับเคราะห์ร้าย และอาจนำสร้างความหวาดผวของประชาชน อีกทั้งเด็กและเยาวชนอาจจะเลียนแบบจากเหตุการณ์ที่สื่อนำเสนอ ดังนั้นหนังสือพิมพ์ประชาชนจึงไม่ให้ความสำคัญ

จะเห็นได้ว่าการคัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนไม่ได้ยึดติดกับเกณฑ์การคัดเลือกข่าวที่มีองค์ประกอบคุณค่าของข่าวตามหลักวิชาชีพสื่อสารมวลชน เนื่องจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวไม่ให้ความสำคัญกับข่าวตามกระแส หรือข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจ ยิ่งเป็นข่าวที่มีผลกระทบด้านลบต่อสังคมที่ประชาชนอยากรับรู้อยากติดตามแทบไม่น่าเสนอเลย ดังนั้นข่าวที่ปรากฏในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์จึงให้ประโยชน์ต่อประชาชนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ฉะนั้นหากวินิจฉัยคุณค่าข่าวตามแนวคิดของเกี่ยวกับข่าวแทบไม่มีคุณค่าใดๆ ทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์บุคลากรกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชน ต่างมีความเห็นว่า ทั้งปัจจัยภายในองค์กร และภายนอกมีผลมากที่สุดต่อภาพรวมการนำเสนอข่าวทั้งหมด ทำให้การตัดสินใจคัดเลือกข่าวลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนทุกอย่างต้องเป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้เท่านั้น ผู้อ่านจึงไม่ค่อยให้ความสนใจต่อข่าวที่นำเสนอไปโดยมีการแยกประเด็นดังนี้

2) ปัจจัยภายใน ได้แก่

1. นโยบาย หนังสือพิมพ์ประชาชนเป็นกระบอกเสียงของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว โดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ควบคุมดูแล พนักงานทั้งหมดเป็นข้าราชการ รัฐบาลเป็นผู้ให้เงินเดือน ดังนั้นการบริหารจัดการทั้งหมดจึงยังคงยึดติดกับการบริหารแบบราชการ ผู้บริหารระดับสูงของหนังสือพิมพ์ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม จึงทำให้นโยบายและระบบการทำงานต้องเป็นไปตามที่พรรค และรัฐบาลกำหนดไว้ โดยมีบทบาทหน้าที่หลักคือนำเสนอข้อมูลข่าวสารในเชิงประชาสัมพันธ์ นโยบายของพรรค และรัฐบาล ทำให้ภาพรวมการเสนอข่าว และการคัดเลือกข่าวที่จะลงตีพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ต้องเป็นทางการ เสนอข้อเท็จจริงที่สะท้อนภาพของสังคมตามนโยบายของพรรค และรัฐบาลกำหนดไว้ ทำให้ภาพรวมข่าวทั้งหมดในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เป็นข่าวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศชาติเป็นส่วนมาก

2. บุคลากร ความเป็นวิชาชีพของบุคลากร คือ ความรู้ความสามารถของบุคลากรในหนังสือพิมพ์มีความรู้ด้านการสื่อสารมวลชนค่อนข้างจำกัด ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการเกือบทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ไม่ได้จบในสาขาวิชาเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนมาก่อน จบสาขาวิชาอื่นมาแล้วมาอบรมเกี่ยวกับวิธีการเขียนข่าว การทำงานจึงยึดติดกับความเคยชินกับรุ่นพี่ๆ เคยปฏิบัติมาก็ปฏิบัติสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีความคิดที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอข่าว จึงยังจำต้องยึดติดกับการเสนอข่าวแบบความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศเป็นหลักที่เคยปฏิบัติกันมาตั้งแต่ในอดีต ส่วนข่าวทั่วไปนำเสนอในลักษณะโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผลงานการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐในเชิงบวกเสียมากกว่า ยังไม่มีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ และไม่กล้านำเสนอข่าว

ในเชิงลบต่อองค์กรใดๆ ในสังคมไม่มีความคิดเจาะข้อมูลเชิงลึกอย่างรอบด้าน ข่าวดังกล่าวจึงไม่ค่อยปรากฏให้เห็นในหน้าหนังสือพิมพ์ประชาชน

นายบัวไส สาละพันธ์ (สัมภาษณ์วันที่ 3 มิถุนายน 2553) หัวหน้าแผนกข่าวเศรษฐกิจ-การเมืองหนังสือพิมพ์ประชาชนกล่าวว่า การคัดเลือกข่าวที่มีคุณค่าอ่านลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์เป็นไปได้ค่อนข้างยาก เนื่องจาก นักข่าวไปทำข่าวส่วนมากจะไปตามการเชิญของแหล่งข่าว และข้อมูลที่ได้มาเป็นเพียงข้อมูลที่แหล่งข่าวจัดเตรียมไว้ให้เท่านั้น ผู้สื่อข่าวไม่มีความคิดจะสัมภาษณ์แหล่งข่าวรายบุคคลที่คาดว่ามันน่าเชื่อถือได้เพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติม เพราะฉะนั้นข่าวจึงเป็นลักษณะข่าวพิธีการ เป็นข่าวในลักษณะข่าวประชาสัมพันธ์เป็นส่วนใหญ่ เช่น ข่าวการประชุม ข่าวการสัมมนา การฝึกอบรมของหน่วยงานราชการและสถาบันต่างๆ ทางสังคม

ส่วนข่าวเจาะนั้นค่อนข้างน้อยเนื่องจากนักข่าวไม่ค่อยจะแสวงหาเจาะข่าวเองตามกระแส หรือตามสถานที่ต่างๆ วันๆ รอทำข่าวตามการเชิญของแหล่งข่าวที่หัวหน้าแผนกได้แต่งตั้ง อีกทั้งการไปทำข่าวที่ได้รับการแต่งตั้งนั้นข้อมูลที่ได้มาไม่ค่อยจะลึก ไม่กว้างพอที่เป็นข่าว ฉะนั้นข่าวที่ลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ทุกวันนี้จึงเป็นข่าวในลักษณะข่าวประชาสัมพันธ์ เป็นข่าวในเชิงบวก ดังนั้น จึงไม่ดึงดูดใจผู้อ่านได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะ พ่อค้า ประชาชน และนักเรียน นักศึกษาไม่ค่อยให้ความสนใจต่อข่าวที่สื่อนำเสนอเท่าที่ควร ทั้งนี้หัวหน้าแผนกข่าวการเมือง-เศรษฐกิจได้ให้ข้อสังเกตว่า สาเหตุที่ประชาชนทั่วไป ตลอดจนนักเรียนนักศึกษาไม่ค่อยเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่สื่อมวลชนกลavnนำเสนออาจเป็นเพราะข่าวไม่มีความเป็นกลางไม่ลึก ไม่กว้างไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ และอีกสาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเพราะวัฒนธรรมที่คนลาวไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือมาแต่ช้านานก็เป็นได้

ในขณะที่นางสุพลักษณ์ ทีละวง (สัมภาษณ์วันที่ 2 มิถุนายน 2553) รองบรรณาธิการฝ่ายข่าววัฒนธรรม-สังคม หนังสือพิมพ์ประชาชน ให้ความเห็นว่า หนังสือพิมพ์ อยากรู้ข่าวเด่น ข่าวเจาะลงพิมพ์ในหน้าหนึ่ง แต่ตลอดระยะผ่านมาก็ค่อนข้างยาก เนื่องจาก ผู้สื่อข่าวยังไม่มีความสามารถ ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาเจาะข่าวตามกระแสที่คาดว่าประชาชนให้ความสนใจ ซึ่งรองบรรณาธิการได้ตั้งข้อสังเกตว่า การที่นักข่าวไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อข่าวเจาะตามกระแสหรือเหตุการณ์ต่างๆ มีหลายปัจจัย แต่ปัจจัยหลักน่าจะเป็นเพราะความรู้ความสามารถ เพราะนักข่าวส่วนมากไม่มีความรู้ด้านสื่อสารมวลชนมาก่อนไม่รู้ด้วยซ้ำว่าหน้าที่สื่อคือการแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์มาเผยแพร่ต่อประชาชน อีกปัจจัยหนึ่งน่าจะเป็นเพราะค่าตอบแทน ค่อนข้างน้อยจึงไม่มีแรงจูงใจพอที่จะทำให้ให้นักข่าวเกิดความกระตือรือร้นคิดอยากพัฒนาตัวเองให้กลายเป็นนักข่าวมืออาชีพ

นายศุภชัยเพชร พิมพ์เมือง (สัมภาษณ์วันที่ 14 พฤษภาคม 2553) ผู้สื่อข่าวแผนกเศรษฐกิจ-การเมืองหนังสือพิมพ์ประชาชน ให้เหตุผลว่า การที่นักข่าวจะแสวงหาเจาะข่าวตามกระทรวงทบวงกรม หรือตามสถานที่ต่างๆ นั้นค่อนข้างเป็นไปได้ยากเนื่องจากแหล่งข่าวไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

เท่าที่ควร ถ้าเป็นข่าวในเชิงบวกจึงให้ความร่วมมือ แต่ถ้าเป็นข่าวในเชิงลบจะพยายามเบี่ยงเบน หรือ ปฏิเสธทันที โดยเฉพาะในอดีตถ้าอยากสัมภาษณ์จะเป็นใครก็แล้วแต่ต้องได้ทำเรื่องเพื่อเสนอขอ สัมภาษณ์และต้องส่งแนวคำถามให้ก่อนหลายวัน บางครั้งเป็นสัปดาห์ เพราะฉะนั้นการเจาะข่าวจึง เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งของสื่อมวลชนลาว

บุคลากรในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประชาชนให้ข้อคิดว่า ปัจจัยหนึ่งที่นักข่าว ไม่มีความกระตือรือร้นเนื่องจากองค์กรเป็นระบบราชการ ทำให้ไปก็ไม่ได้อะไร ค่าตอบแทนก็น้อย และ ถ้าเกิดมีความผิดพลาดขึ้นมาจะไม่คุ้ม แม้ว่ารัฐบาลไม่ได้ห้ามทำข่าว โน้น ห้ามทำข่าวนี้นี้แต่ก็มีความ เสี่ยงสูง จึงทำไปตามหน้าที่ดีกว่า

นอกจากนี้การที่เป็นระบบราชการ ทำให้ตำแหน่งระดับผู้บริหาร หรือผู้ปฏิบัติงาน ภายในองค์กร เป็นข้าราชการเกือบทั้งหมด จึงทำให้บางครั้งการปฏิบัติงานไม่ได้ยึดติดกับความรู้ ความสามารถ แต่จะยึดติดในตำแหน่ง หรือความอาวุโส จึงไม่มีแรงจูงใจในการทำงานไม่มีความคิดจะ พัฒนาตัวเองและยึดติดกับความเคยชินจากรุ่นสู่รุ่น ทำไปตามหน้าที่ และตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เท่านั้น

3. รูปแบบการนำเสนอ วิธีการนำเสนอข่าวหน้าแรกเป็นข่าวพิธีการ ข่าวลักษณะ ประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบาย ไม่ค่อยมีข่าวเจาะปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์ และข้อมูลข้อเท็จจริงที่ นำเสนอเป็นข้อมูลด้านบวกเพียงฝ่ายเดียว ไม่มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ จึงเป็นเพียงการแจ้งข่าว มิใช่ ข่าว การดำเนินงานทุกอย่างเป็นไปตามนโยบาย หรือกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเห็นได้จากการใช้ ภาษาการเขียนค่อนข้างเป็นทางการมากเกินไป ไม่ค่อยเล่นคำมากนัก รวมถึงเทคนิคการพาดหัวข่าว ความน่าไม่ดึงดูดใจเนื่องจากเขียนในลักษณะการแจ้งข่าว บ่อยครั้งไม่มีแม้กระทั่งความน่าข่าซึ่ง วิธีดังกล่าวนี้ เป็นความเคยชินปฏิบัติมาตั้งแต่ในอดีตจากรุ่นสู่รุ่น จึงไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ ทำให้ประชาชนไม่น่าเชื่อถือต่อข้อมูล ข้อเท็จจริงที่นำเสนอ

4. งบประมาณ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ประชาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ ขึ้นกับ กระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ดังนั้นจึงไม่มีระบบเงินทุนจำเป็นต้องใช้เงินจากงบประมาณที่ กำหนดให้ไว้ในแต่ละปีเท่านั้น งบประมาณส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการมากกว่า กระบวนการผลิตข่าว นอกจากนี้ ระเบียบขั้นตอนของระบบราชการก็เป็นอุปสรรคหนึ่ง ในการทำงาน ข่าวในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งในการทำข่าวจำเป็นต้องใช้เงินมากพอสมควร งบประมาณที่ได้มานั้นน้อย จึงไม่เพียงพอต่อการทำข่าวและผลิตหนังสือพิมพ์

นอกจากนี้รายได้หลักของหนังสือพิมพ์ได้จากการโฆษณาสินค้าก็ตาม แต่พื้นที่ โฆษณาในหน้าหนังสือพิมพ์ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวราคาต่ำ เมื่อเทียบกับประเทศ เพื่อนบ้าน ดังนั้นจึงไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการตลอดจนทุ่มเทใส่การผลิตข่าว การจัดสัมมนา

ฝึกอบรมวิธีการรายงานข่าว จึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการทำข่าว ผู้วิจัยได้สนทนากับผู้สื่อข่าวหลายคนมีความเห็นพอสรุปได้ว่า การที่นักข่าวไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาเจาะข่าวนั้นเนื่องจากค่าตอบแทนน้อย ถ้านำเสนอข้อมูลผิดพลาดขึ้นมากลัวกองบรรณาธิการกล่าวเตือน และกลัวอิทธิพลจากภายนอก กลัวถูกฟ้องร้องไปต่างๆ นานา. ทำให้ไปก็ไม่คุ้ม ไม่มีแรงจูงใจที่กระตุ้นให้ทุ่มเททุกอย่างเพื่อการทำงานถึงว่ามีกฎหมายให้ความคุ้มครองก็ตามแต่ก็ปลอดภัยไว้ก่อน

3) ปัจจัยภายนอกมีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ประชาชนมากที่สุด

1. การควบคุมจากรัฐบาลและกฎหมาย เป็นกระบอกเสียงของพรรคประชาชนปฏิวัติลาว และมีบทบาทหน้าที่หลักคือ การประชาสัมพันธ์เชิงนโยบายของพรรค และรัฐบาล รัฐบาลย่อมมีอำนาจในการควบคุม จึงทำให้หนังสือพิมพ์ไม่สามารถนำเสนอข่าวตามที่ต้องการได้ ซึ่งจะเห็นได้ข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่งแต่ละวันนั้นจะเป็นข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ในระดับสูงของประเทศ และคณะรัฐมนตรี หรือข่าวที่ไม่เกี่ยวกับการเมืองก็เป็นข่าวที่เป็นข้อมูลข้อเท็จจริงในเชิงบวกมากกว่า โดยกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลทางด้านเนื้อหา และผู้บริหารระดับสูงของหนังสือพิมพ์ก็กระทรวงแถลงข่าวฯ เป็นผู้แต่งตั้ง ดังนั้นการนำเสนอข่าวจึงคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาสู่องค์กร

นายบัวใส สารพันธ์ หัวหน้าแผนกข่าวเศรษฐกิจ-การเมือง หนังสือพิมพ์ประชาชนได้ให้สัมภาษณ์ว่า การที่หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวทุกวันนี้ส่วนมากจะเป็นข่าวในแง่บวก ส่วนข่าวที่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์มีค่อนข้างน้อย และถ้าจะวิพากษ์วิจารณ์ได้ในเชิงสร้างสรรค์ เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อของพรรค รัฐบาลเป็นผู้ให้เงินเดือน ฉะนั้นการทำข่าวจึงพยายามหลีกเลี่ยงการพาดพิงถึงการทำงานของรัฐบาล พยายามนำเสนอไปตามแนวทางของพรรคและรัฐบาล ทำตามหน้าที่ปลอดภัยกว่า รัฐบาลเองก็ไม่เคยห้ามไม่ให้ทำข่าวนั้น ห้ามไม่ให้ทำข่าวนี้อะไรก็ตามบางสิ่งบางอย่างที่ไม่ได้บอกว่าห้ามทำ แต่บุคลากรภายในองค์กรก็จะรู้อยู่แล้วว่ามีโอกาสเสี่ยง เว้นเสียแต่เหตุการณ์ใดที่โด่งดังหรือสังคมวิพากษ์วิจารณ์เป็นวงกว้าง กองบรรณาธิการจึงมอบหมายให้นักข่าวไปตรวจสอบหาข้อเท็จจริงเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงต่อประชาชน...”

ผลจากการสัมภาษณ์บุคลากร โดยเริ่มจากบรรณาธิการจนถึงผู้สื่อข่าวพอสรุปได้ว่าทุกคนที่ทำข่าวในองค์กรจะถูกกล่อมเกลานำเสนอข่าวในเชิงบวก ข่าวที่มีประโยชน์ต่อสังคม สื่อมีหน้าที่นำเสนอข่าวเพื่อสร้างสรรค์สังคม ปูกระดมคนในสังคมให้มีความเข้าใจที่ดีให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม และปูกระดมให้ประชาชนร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมตามแนวทางนโยบายของพรรค - รัฐบาลที่ได้กำหนดไว้

2. สถาบันสังคมต่างๆ บุคลากรภายในองค์กรหนังสือพิมพ์ต่างก็ตระหนักว่า ปัจจัยในแวดลอมทางสังคม เช่น สมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยหรือแม้แต่องค์กรสื่อสารมวลชนเองก็มีส่วนร่วม

จะเห็นได้จากการใช้ภาษาการพาดหัวข่าวค่อนข้างเป็นทางการ ไม่มีการเล่นคำ เมื่อมีข่าวหนึ่งข่าวใดใช้ภาษาแบบหวือหวาก็จะมีการกล่าวเตือน หรือต่อว่า ว่าเป็นภาษาชอครระจา (ภาษาผิดเพี้ยนไม่ใช่ภาษาลาว) นอกจากนี้ความคิดเห็นของประชาชน ที่ยังติดภาพลักษณ์การเสนอข่าวของสื่อมวลชนลาว ซึ่งเป็นสื่อของรัฐ ดังนั้นข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ ส่วนมากจึงเป็นการโฆษณา ประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรค การทำงานในแง่บวกของรัฐบาล จึงไม่สามารถดึงดูดใจประชาชนให้มาสนใจต่อข้อมูลข่าวสารที่สื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอเท่าที่ควร

3. หนังสือพิมพ์คู่แข่ง เป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่ใช่องค์กรธุรกิจที่หวังผลกำไรทางการค้าจึงไม่มีการแข่งขันด้านเนื้อหาแต่จะแข่งขันความเร็วมากกว่า ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้ที่ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวพบว่า การแข่งขันจะแข่งขันความเร็วในการนำเสนอข่าวเสียมากกว่า เนื่องจากหนังสือพิมพ์เน้นใส่ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ในระดับสูงของประเทศ เพราะฉะนั้นหากมีความเคลื่อนไหว หรือกิจกรรมของกรรมการกรมการเมืองของผู้ในระดับสูงของประเทศต้องนำเสนอให้ทันเวลา ในขณะที่ข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจอยากใคร่รู้ไม่ได้รับการพิจารณาเท่าที่ควร ดังนั้นจึงทำให้บุคลากรไม่มีความกระตือรือร้นในการแข่งขันในเชิงการตลาด การทำงานทุกอย่างเป็นไปตามหน้าที่ ไม่มีกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน ระดับผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ การทำงานจึงเหมือนขาดทิศทาง ไม่มีเป้าหมาย บางครั้งพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ แต่ก็คิดปัญหาในกรอบหรือนโยบายที่กำหนดไว้

ฉบับที่ 2 หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่

ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่

1) วิธีการคัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่

จากการศึกษาการคัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่พบว่า การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งจะคัดเลือกข่าวความเคลื่อนไหวของผู้ในระดับสูงของประเทศ เช่น ประธานประเทศ รองประธานประเทศ ประธานสภาแห่งชาติ นายกรัฐมนตรี รองนายกฯ ตลอดจนคณะรัฐมนตรี และข่าวความเคลื่อนไหวของคณะพรรค คณะปกครองนครหลวงเวียงจันทน์ (ผู้ว่าราชการ รองผู้ว่าฯ นครหลวงเวียงจันทน์) เป็นอันดับแรกก่อน รองลงมา คือ ข่าวการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของหน่วยงานภาครัฐ และข่าวความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ตลอดจนข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชน และข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจ โดยผู้ที่มีอำนาจหน้าที่คัดเลือกข่าวให้เหตุผลว่า การที่คัดเลือกข่าวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำประเทศ และคณะพรรค คณะปกครองนครหลวงเวียงจันทน์เป็นอันดับแรกเนื่องจากนโยบายของหนังสือพิมพ์ผนวกกับเคยชินที่ปฏิบัติกันมาจากรุ่นสู่รุ่น และหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวส่วนใหญ่ก็จะคัดเลือกข่าวประเภทเดียวกันนี้ลงหน้าหนึ่ง เนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ของรัฐ ต้องสนองตอบต่อนโยบายของพรรค-รัฐบาล

แต่ก็มีไม่ว่าทุกความเคลื่อนไหวของผู้มีระดับสูงของประเทศ คณะรัฐมนตรี และผู้บริหารระดับสูงของนครหลวงเวียงจันทร์จะเป็นข่าวปรากฏในหน้าแรกทั้งหมด ต้องดูว่าข่าวนั้นมีความสำคัญอย่างไรต่อหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับข่าวการพัฒนาเศรษฐกิจ - สังคมที่โดดเด่นในนครหลวงเวียงจันทร์และต่างจังหวัด ข่าวการผลิตเกษตรกรรม ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชน โดยรวมก็ได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรกเหมือนกัน

ในขณะที่ ข่าวอาชญากรรม ข่าวภัยพิบัติ อุบัติเหตุก็ให้ความสำคัญเป็นอันดับรองลงมา และข่าวที่มีองค์ประกอบในด้านผลกระทบ ความมีเงื่อนงำ เรื่องเร้าอารมณ์ ฯลฯ ก็ให้ความสำคัญรองลงมา เช่นเดียวกัน นายบุญเลื่อน พิมพ์มะสาร บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่เป็นสื่อของรัฐต้องนำเสนอข่าวตามแนวทางนโยบายของพรรค รัฐบาลก็จริงอยู่ แต่ถ้านำเสนอแต่ข่าวที่เป็นลักษณะข่าวประชาสัมพันธ์มากเกินไปประชาชนก็ไม่ค่อยให้ความสนใจ ดังนั้นการนำเสนอข่าวต้องคำนึงถึงความต้องการ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของผู้อ่าน โดยหนังสือพิมพ์จะให้ความสำคัญกับข่าว อาชญากรรม ข่าวอุบัติเหตุ ข่าวภัยพิบัติต่างๆ ข่าวเหล่านี้ประชาชนให้ความสนใจมาก จึงให้ความสำคัญกับข่าวดังกล่าวเช่นกัน

ต่อกรณีสื่อที่ปรากฏในหน้าหนึ่งปัจจุบันนี้จะเป็นข่าวในลักษณะประชาสัมพันธ์ ข่าวพิธีการ หรือข่าวในเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ นั่น ผู้ทำหน้าที่คัดเลือกข่าวต่างให้เหตุผลเป็นทำนองเดียวกันว่า กองบรรณาธิการพยายามค้นหาข่าวเจาะ ข่าวในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ลงตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งทุกวัน แต่เป็นไปได้ค่อนข้างยากเนื่องจากนักข่าวทุกคนจะวิ่งทำข่าวตามการเชิญของแหล่งข่าวมากกว่า มีน้อยมากที่ผู้สื่อข่าวจะแสวงหาเจาะข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจ อาจจะเป็นเพราะผู้สื่อข่าวไม่มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาเจาะข่าวในเชิงลึก ทั้งนี้ผู้สื่อข่าวส่วนมากให้เหตุผลว่า การแสวงหาเจาะข่าวตามสถานที่ต่างๆ นั้นค่อนข้างยาก เนื่องจากแหล่งข่าวไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร โดยเฉพาะข่าวในเชิงลบ

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์บุคลากรกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ ต่างมีความเห็นว่า ทั้งปัจจัยภายในองค์กร และภายนอกมีผลมากที่สุดต่อภาพรวมการนำเสนอข่าวทั้งหมด ทำให้การตัดสินใจคัดเลือกข่าวลงพิมพ์หน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ประชาชนทุกอย่างต้องเป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้เท่านั้น ผู้อ่านจึงไม่ค่อยให้ความสนใจต่อข่าวที่นำเสนอไปโดยมีการแยกประเด็นดังนี้

2) ปัจจัยภายใน ได้แก่

1. นโยบาย หนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่เป็นกระบอกเสียงของนครหลวงเวียงจันทร์ ขึ้นตรงต่อสำนักงานปกครองนครหลวงเวียงจันทร์บุคลากรเกือบทั้งหมดเป็นข้าราชการ รัฐบาลเป็นผู้ให้เงินเดือน เพราะฉะนั้นการบริหารจัดการทั้งหมดจึงยังคงยึดติดกับการบริหารแบบราชการ

ผู้บริหารระดับสูงของหนังสือพิมพ์ก็ได้รับการแต่งตั้งจากแผนกแถลงข่าวและวัฒนธรรมนครหลวงเวียงจันทร์ จึงทำให้นโยบายและระบบการทำงานต้องเป็นไปตามที่พรรค และรัฐบาลกำหนดไว้ ทำให้ภาพรวมการเสนอข่าว และการคัดเลือกข่าวที่ตีพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ต้องเป็นทางการ เสนอข้อเท็จจริงที่สะท้อนภาพของสังคมตามนโยบายของพรรค และรัฐกำหนดไว้เท่านั้น ดังนั้นข่าวที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง จึงเป็นข่าวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำระดับสูงของประเทศ และผู้บริหารระดับสูงของนครหลวงเวียงจันทร์ เพื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศชาติเป็นส่วนใหญ่

2. บุคลากร ความเป็นวิชาชีพของบุคลากร คือ ความรู้ความสามารถของบุคลากรในหนังสือพิมพ์ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากบุคลากรเกือบทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ไม่ได้เรียนจบในสาขาวิชาเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนมาก่อน จบสาขาวิชาอื่นมาแล้วมาอบรมเกี่ยวกับวิธีการเขียนข่าวการทำงานจึงยึดติดกับรุ่นพี่ที่เคยปฏิบัติมาในลักษณะเช่นใดก็ปฏิบัติตามๆ กันมาจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีความคิดที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ จึงยังจำต้องยึดติดกับการเสนอข่าวแบบความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศเป็นหลักที่เคยปฏิบัติกันมาตั้งแต่ในอดีต ส่วนข่าวอื่นๆ เป็นการนำเสนอในลักษณะโฆษณา ประชาสัมพันธ์ผลงานการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชน และข้อมูลที่น่าสนใจเป็นข้อมูลในเชิงบวกเสียมากกว่า ไม่กล้านำเสนอข่าวในเชิงลบต่อองค์กรใดๆ ในสังคม ไม่กล้าเจาะข้อมูลเชิงลึก ข่าวเจาะจึงไม่ค่อยปรากฏให้เห็นในหน้าหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวยังไม่มีความกระตือรือร้น ในการพัฒนาทักษะและรูปแบบการนำเสนอให้เป็นนักข่าวมืออาชีพ

นายบุญเลื่อน พิมพ์มะสาร (สัมภาษณ์วันที่ 23 เมษายน 2553) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ยังยอมรับว่า ข่าวที่ลงพิมพ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันนี้เป็นข่าวลักษณะการประชาสัมพันธ์ ข่าวพิธีการ ข่าวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำ หรือข่าวที่เป็นลักษณะแจ้งให้รู้ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นเท่านั้น ยังไม่ได้เจาะลึก เจาะกว้างและที่ไปที่มาของเหตุการณ์ โดยให้ข้อสังเกตว่า สาเหตุอาจจะเป็นเพราะนักข่าวไม่มีความรู้ความสามารถพอต่อประเด็นนั้นๆ หรือไม่มีความรู้ในการทำข่าวเนื่องจากนักข่าวในหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ไม่มีใครที่จบจากสาขาวิชาสื่อสารมวลชนมาเลยแม้แต่คนเดียว จบวิชาอื่นมาแล้วก็มาฝึกอบรมการทำข่าวกับรุ่นพี่ที่เคยทำงานมาก่อนจึงยึดติดกับการนำเสนอรูปแบบเดิมๆ และบางครั้งก็ส่ง ไปฝึกอบรมตามศูนย์ฝึกอบรมของสื่อมวลชน (ศูนย์ฝึกอบรมสื่อมวลชนของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม) แต่ก็ไม่มีการพัฒนาขึ้นเท่าที่ควร โดยเฉพาะการตั้งคำถามเจาะประเด็นต่างๆ ตลอดจนลีลาการขีดเขียน รูปแบบการนำเสนอยังไม่มีการพัฒนาขึ้นเท่าที่ควร บรรณาธิการหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ยังตั้งข้อสงสัยว่า การที่นักข่าวไปฝึกอบรมตามศูนย์ฝึกซึ่งส่ง ไปฝึกก็ครั้งก็ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควรนั้นอาจเป็นเพราะ วิทยากรที่

บรรยายการฝึกอบรมนั้นก็ไม่ได้เรียนจบสาขาวิชาสื่อสารมวลชนมา เพียงแต่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับข่าวมาหลายสิบปีแล้วมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้เท่านั้น ไม่ได้มีตำราหลักสูตรการรายงานข่าวมาสอน อีกสาเหตุหนึ่งอาจจะเป็นเพราะ ผู้สื่อข่าวไม่มีความกระตือรือร้น ไม่อยากพัฒนาตัวเองให้เป็นที่ยอมรับขององค์กร และวงการสื่อยึดติดกับความเคยชินที่เคยตั้งแต่นในอดีต

3. **รูปแบบการนำเสนอ** เป็นการนำเสนอข้อมูลเพียงฝ่ายเดียวและเป็นข้อมูลในเชิงบวกมากกว่า ขาดความเป็นกลาง นอกจากนี้รูปแบบการนำเสนอเป็นลักษณะของข่าวพิธีการ เป็นการประชาสัมพันธ์ และการแจ้งข่าวมากกว่า มิใช่ข่าว ไม่มีเนื้อหาสาระที่พอจะเป็นข่าวจึงไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ทำให้ประชาชนขาดความน่าเชื่อถือ นอกจากนี้การใช้ภาษาค่อนข้างเป็นทางการมากเกินไป การพาดหัวข่าว การเขียนความนำยังคงเป็นรูปแบบเดิมๆ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสื่อของรัฐ โดยอยู่ภายใต้การควบคุมทางด้านเนื้อหาของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม การทำงานทุกอย่างจึงคิดที่กรอบและนโยบายที่กำหนดไว้ทำให้รูปแบบการนำเสนอข่าวหน้าแรกไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้เท่าที่ควร

4. **งบประมาณ** งบประมาณส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการมากกว่า กระบวนการผลิตข่าว ตลอดจนการจัดสัมมนาฝึกอบรมทางวิชาการเกี่ยวกับการรายงานข่าวเพื่อพัฒนารูปแบบการนำเสนอ นอกจากนี้ค่าตอบแทน หรือ สวัสดิการของบุคลากรค่อนข้างน้อย จึงไม่มีความมุ่งมั่นที่จะทุ่มเททุกอย่างเพื่อการทำงาน

3) ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการต่อการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่

1. **การควบคุมทางการเมืองและกฎหมาย** เป็นสื่อของรัฐอยู่ภายใต้การดูแลด้านเนื้อหาของกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม อำนวยการทางการเมือง หรือรัฐบาลย่อมมีอำนาจควบคุม และแทรกแซงการทำงานจึงมีผลต่อการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ ดังนั้นการนำเสนอข่าวจึงไม่กล้าพาดพิงหรือวิพากษ์วิจารณ์ข่าวที่เป็นแง่ลบของรัฐบาล ซึ่งการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลจึงจำเป็นต้องนำเสนอในแง่บวกเท่านั้น เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจ – สังคมในสิ่งที่โดดเด่น และเป็นข่าวในลักษณะโฆษณาประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบายเพื่อให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับการพัฒนาประเทศชาติตามแนวทางนโยบายของพรรค-รัฐบาลกำหนดไว้

2. **สถาบันสังคมต่างๆ** จากการสัมภาษณ์บุคลากรภายในองค์กรหนังสือพิมพ์เวียงจันทร์ใหม่ต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า ความกดดันจากองค์กรต่างๆ ทางสังคมไม่ว่าสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ตลอดจนองค์กรต่างๆ และหน่วยงานภาครัฐก็มีส่วน จะเห็นได้เมื่อสื่อนำเสนอข่าวหนึ่งข่าวใดในทางที่เป็นผลลบต่อสังคม หรือแม้แต่การใช้คำที่หือหาวในการพาดหัวข่าวก็มักจะมีเสียงสะท้อนมาสู่องค์กร นอกจากนี้ความคิดเห็นของประชาชน ที่ยังติฉินพหุลักษณะการเสนอข่าวของ

สื่อมวลชนลาว ซึ่งเป็นสื่อของรัฐ ฉะนั้นข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ ส่วนมากจึงการโฆษณา เป็นการประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรค การทำงานในแง่บวกของรัฐบาล ขาดเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ไม่มีสิทธิตรวจสอบองค์กรใดๆ ในสังคม สื่อจึงไม่มีบทบาทในสังคมเท่าที่ควร ดังนั้นจึงไม่สามารถดึงจิตใจประชาชนให้มาสนใจต่อข้อมูลข่าวสารที่สื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอได้

3. สื่อมวลชนคู่แข่ง เป็นหน่วยงานของรัฐ มีช่องทางธุรกิจที่หวังผลกำไรทางการค้า จึงทำให้บุคลากรภายในองค์กรไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแข่งขันในเชิงการตลาด การทำงานทุกอย่างเป็นไปตามหน้าที่ ขาดแรงจูงใจหลายๆ ด้าน ในบางครั้งมีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ แต่ด้วยความรู้ความสามารถด้านการสื่อสารมวลชนค่อนข้างจำกัดจึงยึดติดกับความเคยชินในรูปแบบเดิมๆ และติดปัญหาในกรอบ หรือนโยบายที่กำหนดไว้แล้ว

ฉบับที่ 3 หนังสือพิมพ์ประเทศลาว

ปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

1) วิธีการคัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่คัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ประเทศลาวพบว่า การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประเทศลาวจะคัดเลือกข่าวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำประเทศ และคณะรัฐมนตรี เป็นอันดับแรกก่อนคล้ายกับหนังสือพิมพ์ประชาชน และเว็บบอร์ดใหม่ แต่สิ่งที่แตกต่างคือในแต่ละวันนั้นต้องมีข่าวท้องถิ่น หรือข่าวต่างจังหวัดลงพิมพ์ในหน้าหนึ่งอย่างน้อยวันละ 2 ข่าวจะเป็นข่าวเกี่ยวกับการพัฒนา การเกษตร สาธารณสุข การศึกษา ตลอดจนความเคลื่อนไหวของเจ้าแขวง (ผู้ว่าราชการจังหวัด) รองลงมาคือ ข่าวตามกระแส หรือข่าวที่เป็นความสนใจของประชาชน ส่วนข่าวที่ได้รับการพิจารณาน้อยที่สุดคือ ข่าวอาชญากรรม เรื่องเรื้อารมณ์ และข่าวที่เป็นผลลบต่อหน่วยงานภาครัฐและสถาบันต่างๆ ทางสังคม แถบไม่นำเสนอเลย

จากการสัมภาษณ์นายสินปัญญา รัตนวง (สัมภาษณ์วันที่ 28 เมษายน 2553) รองผอ. สำนักข่าวสารประเทศลาวกล่าวว่า การที่หนังสือพิมพ์คัดเลือกข่าว ความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำประเทศเป็นหลักก็เพราะว่านโยบายการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์และทุกสื่อไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ส่วนมากก็นำเสนอข่าวในลักษณะเดียวกัน โดยให้เหตุผลว่า สื่อมวลชนลาวเป็นสื่อของรัฐ ดังนั้นต้องนำเสนอข่าวเพื่อปรุกระดมให้ประชาชนร่วมแรงร่วมใจเพื่อช่วยกันพัฒนาเศรษฐกิจ – สังคมให้ไปตามแนวทางนโยบายของพรรคและรัฐบาล สื่อต้องนำเสนอข่าวที่สร้างสรรค์ไม่ควรนำเสนอข่าวที่ปลุกปั่นสังคมให้มีความแตกแยกสับสน ไม่ควรนำเสนอข่าวที่สร้างความสะเทือนขวัญแก่สังคม ตลอดจนข่าวที่เป็นผลลบต่อรัฐบาล

จะเห็นได้ว่าการคัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประเทศลาวคล้ายคลึงกันกับหนังสือพิมพ์ประชาชนซึ่งไม่ได้ยึดติดกับเกณฑ์การคัดเลือกข่าวที่มีองค์ประกอบคุณค่าของข่าวตามหลักวิชาชีพสื่อสารมวลชน เนื่องจากหนังสือพิมพ์ดังกล่าวไม่ให้ความสำคัญกับข่าวตามกระแสหรือข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจ ยิ่งเป็นข่าวที่มีผลกระทบต่อสังคมที่ประชาชนอยากรับรู้ อยากติดตามแทบไม่นำเสนอเลย ดังนั้นข่าวที่ปรากฏในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์จึงให้ประโยชน์ต่อประชาชนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ฉะนั้นหากวินิจฉัยคุณค่าข่าวตามแนวคิดของเกี่ยวกับข่าวแทบไม่มีคุณค่าใดๆ ทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์บุคลากรกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาว ต่างมีความเห็นว่า ทั้งปัจจัยภายในองค์กร และภายนอกมีผลมากที่สุดต่อภาพรวมการนำเสนอข่าวทั้งหมด ทำให้การตัดสินใจคัดเลือกข่าวลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประชาชนทุกอย่างต้องเป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้เท่านั้น ผู้อ่านจึงไม่ค่อยให้ความสนใจต่อข่าวที่นำเสนอไปโดยมีการแยกประเด็นดังนี้

2) ปัจจัยภายใน

1. นโยบาย หนังสือพิมพ์ประเทศลาว เป็นหนังสือพิมพ์ของรัฐขึ้นตรงต่อกระทรวงแถลงข่าว และวัฒนธรรม บุคลากรเกือบทั้งหมดเป็นข้าราชการ รัฐบาลเป็นผู้ให้เงินเดือน เพราะฉะนั้นการบริหารจัดการทั้งหมดจึงยังคงยึดติดกับการบริหารแบบราชการ ผู้บริหารระดับสูงของหนังสือพิมพ์ก็ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม จึงทำให้ นโยบายและระบบการทำงานต้องเป็นไปตามที่พรรค และรัฐบาลกำหนดไว้ ทำให้ภาพรวมการเสนอข่าว และการคัดเลือกข่าวที่จะลงตีพิมพ์บนหน้าหนังสือพิมพ์ ต้องเป็นทางการ เสนอข้อเท็จจริงที่สะท้อนภาพของสังคมตามนโยบายของพรรค และรัฐกำหนดไว้เท่านั้น ทำให้ภาพรวมของข่าวทั้งหมดในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เป็นข่าวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาลต่อการพัฒนาประเทศชาติเป็นส่วนมาก

2. บุคลากร ด้วยความเป็นระบบราชการ ทำให้ตำแหน่งระดับผู้บริหาร หรือผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร เป็นข้าราชการทั้งหมด จึงทำให้บางครั้งการปฏิบัติงานไม่ได้ยึดติดกับความรู้ ความสามารถ แต่จะยึดติดในตำแหน่ง หรือความอาวุโส จึงทำให้ทำงานของบุคลากรไม่มีแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน ทุกอย่างทำไปตามหน้าที่เท่านั้น ไม่มีแนวความคิดที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ จึงจำต้องยึดติดกับสิ่งที่เคยปฏิบัติมาแต่อดีต

นอกจากนี้ความรู้ความสามารถของบุคลากรในหนังสือพิมพ์ก็มีความค่อนข้างจำกัด เนื่องจากว่าข้าราชการเกือบทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ไม่ได้เรียนจบจากสาขาวิชาเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนมาก่อน จบสาขาวิชาอื่นมาแล้วมาอบรมเกี่ยวกับวิธีการเขียนข่าวจากรุ่นพี่ๆ ที่มี

ประสบการณ์ในการทำงานมาก่อนจึงยึดติดกับรูปแบบเดิมๆ ที่เคยปฏิบัติสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ไม่มีความคิดกล้าพอที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ จึงยังจำต้องยึดติดกับการเสนอข่าวแบบความเคลื่อนไหวของผู้มีระดับสูงของประเทศเป็นหลัก ส่วนข่าวอื่นๆ ก็นำเสนอในลักษณะโฆษณาประชาสัมพันธ์ผลงานการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชนในเชิงบวกเสียมากกว่า ไม่กล้านำเสนอข่าวในเชิงลบต่อองค์กรใดๆ ในสังคมไม่มีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตัวเอง ไม่มีความคิดจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ

ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ประเทศลาว มีความเห็นตรงกันว่า ในแต่ละวันจะวิ่งทำข่าวตามการเชิญของแหล่งข่าว หลายที่ หลายกระทรวงทบวงกรมจึงไม่มีเวลาหาเจาะข่าวเอง ผนวกกับแหล่งข่าว ไม่ให้ความร่วมมือ แต่ผู้สื่อข่าวยอมรับว่าขาดแรงจูงใจหลายๆ ด้านจึงไม่มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาเจาะข่าว ทุกอย่างทำไปตามหน้าที่เท่านั้น

นักข่าวหนังสือพิมพ์ประเทศลาวยังยอมรับว่า การที่ไม่มีความรู้ด้านการสื่อสารมวลชนทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำงานด้านข่าวเป็นอย่างมาก ซึ่งทุกคนได้พยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ แต่ก็ไม่มีใครกล้าปรับเปลี่ยนโดยเฉพาะลีลาการขีดเขียน จะอบรมมาก็ครั้งก็ยังเขียนลักษณะรูปแบบเดิมเนื่องจากความเคยชินที่เคยปฏิบัติมาตั้งแต่ในอดีต และทางกองบรรณาธิการก็ไม่ได้กำหนดเงื่อนไขอะไรเลย

3. รูปแบบการนำเสนอ วิธีการนำเสนอเป็นข่าวพิธีการเป็นส่วนมาก ไม่ค่อยมีข่าวเจาะปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์เท่าที่ควร เป็นการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวผู้มีระดับสูงของประเทศและคณะรัฐมนตรีเป็นหลัก เป็นการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบายของรัฐ และนำเสนอข้อมูลในเชิงบวกเพียงฝ่ายเดียว ข้อมูลที่นำเสนอไม่มีเนื้อหาสาระใดๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านจึงเป็นลักษณะของการแจ้งข่าว มิใช่ข่าวไม่มีความคิดจะนำเสนอข่าวที่เป็นผลลบต่อองค์กรใดๆ ในสังคม ขาดความเป็นกลางการนำเสนอ ข่าวหน้าแรกจึงไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้เท่าที่ควร การดำเนินงานทุกอย่างเป็นไปตามนโยบาย หรือกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเห็นได้จากการใช้ภาษาการเขียนค่อนข้างเป็นทางการมากเกินไป รวมถึงเทคนิคการพาดหัวข่าว การเขียนความนำก็ยังเป็นแบบเดิมๆ ที่เคยปฏิบัติมาตั้งแต่ในอดีต จึงทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจต่อข้อมูลข่าวสารที่เสนอนำเสนอ

4. งบประมาณ เนื่องจากว่าหนังสือพิมพ์ประเทศลาวเป็นหน่วยงานของรัฐขึ้นกับกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม ฉะนั้นจึงไม่มีระบบเงินทุน จำเป็นต้องใช้เงินจากงบประมาณที่กำหนดให้ไว้ในแต่ละปีเท่านั้น นอกจากนี้รายได้ที่มาจากกาโฆษณาที่ไม่เพียงพอและงบประมาณทั้งหมดส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการมากกว่ากระบวนการผลิตข่าว จึงทำให้บุคลากรไม่มี

ความมุ่งมั่นทุ่มเททุกอย่างเพื่อการทำงาน ไม่มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาเจาะข้อมูลข่าวสารทุกอย่างทำไปตามหน้าที่เท่านั้น

3) ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ประเทศลาว

1. การควบคุมจากรัฐบาลและกฎหมาย เนื่องจากอยู่ภายใต้การควบคุมจากรัฐบาล จึงทำให้หนังสือพิมพ์ไม่สามารถนำเสนอข่าวที่เป็นภาพลบของรัฐบาลได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่งแต่ละวันนั้นจะเป็นข่าวความเคลื่อนไหวของบรรดาผู้นำและคณะรัฐมนตรี หรือข่าวที่ไม่เกี่ยวกับการเมืองก็เป็นข่าวในเชิงบวกเป็นส่วนมาก โดยกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลทางด้านเนื้อหา ดังนั้นการนำเสนอข่าวที่เป็นการโจมตีรัฐบาล หรือข่าวใดสื่อให้เห็นถึงภาพลบของรัฐบาล หรือก่อให้เกิดความไม่น่าเชื่อถือของประชาชนต่อรัฐบาล ข่าวนั้นก็จะไม่นำเสนอ

2. สถาบันต่างๆ ทางสังคม สถาบันต่างๆ ทางสังคมไม่ว่าจะเป็นสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ตลอดจนองค์กรต่างๆ และหน่วยงานภาครัฐมีส่วนสำคัญจะเห็นได้เมื่อสื่อแนะนำเสนอข่าวหนึ่งข่าวใดที่ที่เป็นผลลบต่อรัฐ หรือสังคมจะมีเสียงสะท้อนมาสู่องค์กร นอกจากนี้ด้วยความเป็นสื่อของรัฐ ฉะนั้นข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ ส่วนมากจึงการโฆษณา เป็นการประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรค การทำงานในแง่บวกของรัฐบาล นอกจากนี้ข่าวที่ไม่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลก็นำเสนอข้อมูลเพียงฝ่ายเดียวและเป็นข้อมูลข้อเท็จจริงในเชิงบวก ขาดความเป็นกลาง ไม่มีอิสรภาพในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารสื่อจึงไม่มีบทบาทในสายตาประชาชน ขาดความเชื่อถือจากประชาชน ในขณะที่ความคาดหวังของประชาชนที่อยากเห็นความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ อยากให้สื่อแนะนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างรอบด้าน และตรงไปตรงมา

3. สื่อคู่แข่ง มิใช่องค์กรธุรกิจที่หวังผลกำไรทางการค้า แต่เป็นเพียงหน่วยงานของรัฐที่รับใช้การประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบายของรัฐบาล การทำงานของบุคลากรจึงไม่มีแรงจูงใจจะแข่งขันในเชิงการตลาด การทำงานทุกอย่างเป็นไปตามหน้าที่และกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

ฉบับที่ 4 หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

ปัจจัยภายในที่มีผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

1) วิธีการคัดเลือกข่าวเพื่อลงพิมพ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

จากการสัมภาษณ์นายเข็มทอง ชานูบาน (สัมภาษณ์วันที่ 14 มิถุนายน 2553) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาพบว่า การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาจะเน้นใส่ข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวผู้นำระดับสูงของประเทศ และข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจอยากใคร่รู้ อยากติดตามเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ข่าวที่มีองค์ประกอบด้านผลกระทบ ความมีเงื่อนงำ เรื่องเร้าอารมณ์ ฯลฯ ก็ได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ข่าวที่เกี่ยวกับความช่วยเหลือของ

ต่างประเทศ และข่าวการพัฒนาประเทศของหน่วยงานภาครัฐ และข่าวในลักษณะการประชาสัมพันธ์ ข่าวพิธีการต่างๆ ได้รับการพิจารณาน้อยที่สุด

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ดังกล่าว มีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้มีความแตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ โดยเน้นใส่ข่าวเจาะเป็นหลัก พยายามหลีกเลี่ยง การนำเสนอข่าวในลักษณะโฆษณา ประชาสัมพันธ์ เน้นเจาะข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาทุกด้านไม่ว่าเป็นการพัฒนา เศรษฐกิจ คมนาคม การศึกษา สาธารณสุข เกษตร ฯลฯ โดยเนื้อหาจะเจาะลึกในเรื่องของวิธีการพัฒนา ที่โดดเด่น รวมทั้งการพิพากษ์วิจารณ์การพัฒนาที่ล่าช้า ซึ่งจากการสัมภาษณ์นายเข้มทอง ชานูบาน บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาสรุปได้ว่า การคัดเลือกข่าวลงหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา จะเน้นใส่ความเคลื่อนไหวผู้นำระดับสูงของประเทศ และข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจ อยากรู้ นอกจากนี้ข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรม ภัยพิบัติ อุบัติเหตุก็ได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เช่นกัน รองลงมาคือข่าวที่ในลักษณะประชาสัมพันธ์ผลงานของภาครัฐ

สาเหตุที่หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาเน้นใส่ข่าวเจาะนั้นเนื่องจาก แม้ว่าหนังสือพิมพ์จะเป็นของรัฐ แต่บุคลากรเกือบทั้งหมดไม่ได้เป็นข้าราชการ เป็นเพียงลูกจ้างประจำ และเงินเดือนบุคลากรก็เป็น เงินรายได้ของหนังสือพิมพ์ ดังนั้นเพื่อความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์จะต้องปรับรูปแบบการนำเสนอ ให้แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น รวมทั้งสื่อประเภทอื่น เนื่องจากผู้อ่านส่วนมากอยู่ใน กลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ดังนั้นหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาจึงเน้นการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงอย่าง ตรงไปตรงมาเพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน นอกจากนี้ยังกล่าววิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะ เป็นหน่วยงานของภาครัฐ เอกชน ตลอดจนสถาบันต่างๆ ทางสังคม แต่กระทำในเชิงสร้างสรรค์เท่านั้น ยังไม่กล่าววิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงต่อเหตุการณ์ และเรื่องราวใดๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

อย่างไรก็ตามแม้ว่ามีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนออย่างต่อเนื่อง และ พยายามเจาะข้อมูลข้อเท็จจริงในเชิงลึกเพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน แต่ข้อมูลข้อเท็จจริงที่นำเสนอนั้นก็ยังเป็น ในลักษณะข้อมูลในเชิงบวกมากกว่า โดยเฉพาะข่าวเกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ ยังไม่กล่าว วิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาเท่าที่ควร

ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์บุคลากรในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาพบว่า สาเหตุที่ หนังสือพิมพ์ดังกล่าวไม่สามารถทำตามหน้าที่ของสื่อมวลชนได้อย่างเต็มที่นั้นมีทั้งปัจจัยภายใน องค์กร และปัจจัยภายนอกซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอดังต่อไปนี้

2) ปัจจัยภายใน ได้แก่

1. นโยบาย หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา เป็นหนังสือพิมพ์ในกำกับของสมาคมนักข่าวแห่ง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นตรงต่อกระทรวงแถลงข่าว และวัฒนธรรม และผู้บริหาร ระดับสูงของหนังสือพิมพ์ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรม จึงทำให้ นโยบายและ

ระบบการทำงานต้องเป็นไปตามที่พรรค และรัฐบาลกำหนดไว้ ทำให้ภาพรวมการเสนอข่าว และการคัดเลือกข่าวที่จะลงตีพิมพ์บนหน้าหนังสือพิมพ์ ต้องเป็นทางการ เสนอข้อเท็จจริงที่สะท้อนภาพของสังคมตามนโยบายของพรรค และรัฐบาลกำหนดไว้เท่านั้น ทำให้ภาพรวมของข่าวทั้งหมดในหน้าแรกของหนังสือพิมพ์เป็นข่าวที่นำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ และไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม

2. **บุคลากร** บุคลากรมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ นอกจากนี้ความรู้ความสามารถของบุคลากรที่มีอยู่ก็ค่อนข้างจำกัด เนื่องจากบุคลากรเกือบทั้งหมดของหนังสือพิมพ์ไม่ได้เรียนจบในสาขาวิชาเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนมาก่อนจบสาขาวิชาอื่นมาแล้วมาอบรมเกี่ยวกับวิธีการเขียนข่าว แต่ก็มีความพยายามพัฒนารูปแบบการนำเสนออย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการทำงาน และมีความคิดในการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา แต่เนื่องจากเสรีภาพในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนลาวค่อนข้างจำกัด และอีกอย่างหนึ่งสื่อของรัฐมีหน้าที่สนองตอบต่อนโยบายของรัฐบาล จึงไม่สามารถทำหน้าที่ของสื่อมวลชนได้อย่างเป็นอิสระ

3. **รูปแบบการนำเสนอ** เน้นการนำเสนอข่าวเจาะ พยายามหลีกเลี่ยงข่าวพิชิตการ ข่าวในลักษณะประชาสัมพันธ์ หรือการแจ้งข่าว ข้อมูลข้อเท็จจริงที่นำเสนอแม้ว่าจะไม่ลึก ไม่กว้างเท่าที่ควร แต่ก็สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้มีความพยายามพัฒนารูปแบบการนำเสนออย่างต่อเนื่องให้แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ บุคลากรภายในองค์กรมีแรงจูงใจในการทำงาน มีความกระตือรือร้นการแข่งขัน ในเชิงการตลาด มีความคิดพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ โดยเฉพาะการพาดหัวข่าว และการเขียนความนำ ตลอดจนการนำเสนอข้อมูลในเชิงลึกในระดับหนึ่งเพื่อดึงดูดใจผู้อ่าน แต่การใช้ภาษายังเป็นทางการมากเกินไป ไม่ใช่คำห้วนๆ มากนัก และในบางครั้งการนำเสนอข้อมูลเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงในเชิงบวกมากกว่า

4. **งบประมาณ** แม้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ของรัฐ แต่รายได้หลักมาจากการขายโฆษณา ไม่ใช่งบประมาณของรัฐจึงไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ ตลอดจนการซื้ออุปกรณ์ในการผลิตข่าว จึงเป็นอุปสรรคหนึ่งที่ส่งผลต่อภาพรวมของการนำเสนอข่าวทั้งหมดของหนังสือพิมพ์

3) ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการตัดสินใจคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา

1. **การควบคุมจากการเมืองและกฎหมาย** ด้วยความเป็นสื่อของรัฐ โดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ควบคุมด้านเนื้อหา ดังนั้นการนำเสนอข่าวจึงไม่กล้าพาดพิงหรือวิพากษ์วิจารณ์ข่าวที่เป็นแง่ลบของรัฐบาล ซึ่งการนำเสนอที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลจึงจำเป็นต้องนำเสนอในแง่บวกเท่านั้น บุคลากรในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนายอมรับว่า อำนาจภายนอกเป็นอุปสรรคมากที่สุดต่อการทำข่าว โดยเฉพาะข่าวที่เป็นผลลบต่อหน่วยงานหรือองค์กรหนึ่งองค์กรใดไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและเอกชนก็ตาม การที่หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวที่เป็นแง่ลบพาดพิงถึงองค์กรหนึ่ง

องค์กรใดในสังคม จะมีเสียงสะท้อนตามมาทันที เช่น อาจโทรศัพท์เข้ามาต่อว่าต่อขาน ช่มชู่จะฟ้องร้องไปต่างๆ นานา แต่ทุกครั้งที่เกิดปัญหาเป็นเพียงการช่มชู่เท่านั้น ยังไม่มีการเอาเรื่องจนขึ้นโรงขึ้นศาล แต่ผู้สื่อข่าวก็รู้สึกหวาดกลัวและหนักใจไม่น้อย จึงได้แนะนำเสนอข่าวในแง่บวก นำเสนอข้อมูลด้านเดียวเท่านั้น

นอกจากนี้ปัญหาอำนาจทางการเมืองมีผลอย่างยิ่งต่อการทำข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาเป็นสื่อของรัฐ จึงไม่กล้านำเสนอข่าวที่เป็นแง่ลบของรัฐบาล แม้ว่าพยายามทำข่าวเจาะเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก แต่การนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงนั้นเป็นข้อมูลในเชิงบวกมากกว่า นายเข้มทอง ชานูบาน (สัมภาษณ์วันที่ 14 พฤษภาคม 2553) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนายอมรับว่า บางครั้งข่าวสมควรจะลงตีพิมพ์แต่กลับไม่ได้ตีพิมพ์ และบางครั้งตีพิมพ์ไปแล้วทางกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมดำเนินคดีตายนาก็มี เพราะฉะนั้นจึงไม่กล้านำเสนอข่าวที่เป็นผลลบมากเกินไป ควรคำนึงถึงว่าหนังสือพิมพ์เป็นสื่อของรัฐต้องนำเสนอตามแนวทางนโยบายของพรรค และรัฐบาล

2. **สถาบันต่างๆ ทางสังคม** สถาบันต่างๆ ทางสังคมโดยเฉพาะองค์กร หรือหน่วยงานภาครัฐมีส่วนสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อสื่อนำเสนอข่าวที่เป็นผลลบต่อสังคม และหน่วยงานภาครัฐ หรือแม้แต่การใช้คำหือหาพาดหัวข่าวจะมีเสียงสะท้อนสู่องค์กร นอกจากนี้แม้ว่าหนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาจะมีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ ทั้งการพาดหัวข่าว การเขียนความนำ ตลอดจนการเจาะข้อมูลในเชิงลึก แต่รูปการเขียนข่าวโดยเฉพาะการใช้ภาษา ไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้ ตลอดจนข้อเท็จจริงที่นำเสนอก็เป็นข้อเท็จจริงในเชิงบวกมากกว่า จึงไม่เป็นที่น่าเชื่อถือได้ ทำให้ประชาชนมองว่าเป็นสื่อของรัฐ อย่างไรก็ตามก็สนองตอบนโยบายของรัฐ เป็นเพียงกานนำเสนอข่าวในเชิงโฆษณา ประชาสัมพันธ์ให้ภาครัฐเท่านั้น ถึงแม้ว่าจะปรับเปลี่ยนการนำเสนอ และนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงโดยตรงไปตรงมาก็ตามแต่ประชาชนก็ยังมองว่า สื่อมวลชนลาว เป็นสื่อของรัฐ จะต้องเป็นแบบนี้ หากมีการเปลี่ยนแปลงก็คงยาก

3. **สื่อคู่แข่ง** แม้ว่าเป็นสื่อของรัฐ มิใช่องค์กรธุรกิจที่หวังผลกำไรทางการค้า แต่กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเดียวกันกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ และอีกอย่างค่าตอบแทนของบุคลากรก็เป็นเงินรายได้ของหนังสือพิมพ์ไม่ใช่รัฐสนองให้เหมือนหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ จึงต้องได้แข่งขันในเชิงการตลาด โดยเฉพาะข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจอยากใคร่รู้จึงต้องนำเสนอ นอกจากนี้ยังปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอตลอดจนข้อมูลข้อเท็จจริงที่นำเสนอให้แตกต่างจากสื่อหนังสือพิมพ์อื่น เพื่อดึงดูดใจผู้อ่านให้ได้มากที่สุด

จากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถอธิบายในตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 4.4 เกณฑ์การคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

ชื่อหนังสือพิมพ์	เกณฑ์การคัดเลือกข่าว	จุดร่วม	จุดต่าง
หนังสือพิมพ์ประชาชน	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใส่ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นอันดับแรก - รองลงมาคือข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐบาล และข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจได้รับการพิจารณาน้อยที่สุด - ข่าวที่มีองค์ประกอบด้านความขัดแย้ง ความมีเงื่อนไข และข่าวที่เป็นผลลบของรัฐบาลไม่นำเสนอเลย 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใส่ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นอันดับแรก 	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนได้รับการพิจารณาน้อยที่สุด - ไม่นำเสนอข่าวที่เป็นผลลบต่อรัฐบาล
หนังสือพิมพ์เวียงจันทน์ใหม่	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใส่ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นอันดับแรก - ข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นรอง - ข่าวที่มีองค์ประกอบในด้านความขัดแย้ง ความมีเงื่อนไข ฯลฯ ให้ความสำคัญน้อยที่สุด 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใส่ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นอันดับแรก 	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนได้รับการพิจารณาเป็นรอง
หนังสือพิมพ์ประเทศลาว	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใส่ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นอันดับแรก - รองลงมาคือข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐบาล และข่าวตามกระแสที่ประชาชนให้ความสนใจได้รับการพิจารณาน้อยที่สุด - ข่าวที่มีองค์ประกอบด้านความขัดแย้ง ความมีเงื่อนไข และข่าวที่เป็นผลลบของรัฐบาลไม่นำเสนอเลย 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นใส่ข่าวความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นอันดับแรก 	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนได้รับการพิจารณาน้อยที่สุด - ไม่นำเสนอข่าวที่เป็นผลลบต่อรัฐบาล
หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนา	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ และข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอันดับแรก - ข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐบาลเป็นรอง - ข่าวในลักษณะข่าวประชาสัมพันธ์ได้รับการคัดเลือกน้อยที่สุด 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของผู้นำระดับสูงของประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชนเป็นหลัก - ข่าวในลักษณะประชาสัมพันธ์ให้ความสำคัญน้อยที่สุด

จากตาราง 4.4 จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวมีส่วนที่คล้ายคลึงกัน และส่วนที่แตกต่างกัน โดยส่วนที่คล้ายคลึงกันคือ การคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับจะคัดเลือกข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของผู้มีระดับสูงของประเทศ และข่าวเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของภาครัฐเป็นอันดับแรก ซึ่งข่าวเหล่านั้น ไม่มีคุณค่า ไม่มีที่น่าสนใจแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกับความต้องการของผู้รับสารที่ต้องการข่าวที่มีความน่าสนใจอยากใคร่รู้อยากติดตาม แต่ข่าวที่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวคัดเลือกเป็นอันดับแรกนั้น ได้กลายเป็นความต้องการ และเป็นความสำคัญของรัฐบาลที่ต้องการประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบายลงไปสู่ประชาชนมากกว่า ที่จะเน้นคุณค่าของข่าวเพื่อความต้องการของประชาชนเพราะข่าวที่มีคุณค่าจะต้องเป็นข่าวที่มีความน่าสนใจที่ประชาชนส่วนใหญ่อยากติดตาม ส่วนที่แตกต่างกัน คือ หนังสือพิมพ์ลาวพัฒนาแม้จะคัดเลือกข่าวความเคลื่อนไหวของผู้มีระดับสูงของประเทศแล้วยังแสวงหาข่าวที่ประชาชนให้ความสนใจอยากใคร่รู้เป็นอันดับแรกเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นข่าวที่มีองค์ประกอบทางด้านผลกระทบ ความขัดแย้ง ความใกล้ชิด เรื่องเร้าอารมณ์ ฯลฯ ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเช่นกัน พยายามหลีกเลี่ยงข่าวเชิงประชาสัมพันธ์ ข่าวพิธีการ เพื่อตอบสนองตามความต้องการของผู้รับสารได้ในระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า มีทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่คล้ายคลึงกันจนทำให้หนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวไม่สามารถทำหน้าที่ดังที่ต้องการได้ โดยปัจจัยภายในได้แก่นโยบายองค์กรของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อของรัฐบาลบทบาทหน้าที่หลัก คือ เป็นการประชาสัมพันธ์เชิงนโยบายของรัฐบาล แม้ว่าสื่อหนังสือพิมพ์จะสามารถนำเสนอข่าวที่มีคุณค่าน่าสนใจ และสามารถวิพากษ์วิจารณ์ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้ในเชิงสร้างสรรค์ แต่่นโยบายและบทบาทหน้าที่คือเป็นการประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบายจึงมีผลต่อการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวมากที่สุด

นอกจากนี้ความเป็นวิชาชีพ หรือความเป็นมืออาชีพของบุคลากรก็มีผลเป็นอย่างยิ่งซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้จบสาขาวิชาการสื่อสารมวลชนมาก่อนจึงมีผลกระทบต่อการทำงาน ข่าว การสังเคราะห์กัณฑ์กรอง และเจาะข้อมูลในเชิงลึก ตลอดจนรูปแบบของการเขียนข่าวเป็นลักษณะของการแจ้งข่าวเท่านั้น จึงไม่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านได้เท่าที่ควร ทั้งนี้ปริมาณของหนังสือพิมพ์ค่อนข้างจำกัดค่าตอบแทนของผู้สื่อข่าวตลอดจนพนักงานทั้งหมดค่อนข้างน้อยจึงทำให้บุคลากรไม่มีความกระตือรือร้นต่อการทำงาน ทุกอย่างทำไปตามหน้าที่

ปัจจัยภายนอกได้แก่ การควบคุมของรัฐบาล ด้วยความเป็นสื่อของรัฐ รัฐบาลย่อมมีอำนาจในการควบคุมโดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลด้านเนื้อหา บุคลากรเกือบทั้งหมดเป็นข้าราชการ และระดับผู้บริหารของหนังสือพิมพ์กระทรวงแถลงข่าวฯ เป็นผู้แต่งตั้ง ดังนั้นการทำงานทุกอย่างจึงคำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมาสู่องค์กร นอกจากนี้ความกดดันสถาบันต่างๆ ทางสังคมก็มี

ส่วนสำคัญอย่างยิ่งโดยเห็นได้จากการที่สื่อนำเสนอข่าวที่เป็นผลลบต่อสังคม หรือองค์กรใดหนึ่งในสังคมจะมีเสียงสะท้อนตามมาสู่องค์กร นอกจากนี้สื่อมวลชนในประเทศลาวไม่มีการแข่งขันทางด้านเนื้อหาตลอดจนการแข่งขันในเชิงการตลาด ซึ่งภาพรวมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกจะอธิบายในตารางต่อไปนี้

ตาราง 4.5 สรุปปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลต่อการคัดเลือกข่าวหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาว

ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
<p>1. <u>นโยบาย</u> ความเป็นสื่อของรัฐ บทบาทหน้าที่ รวมถึงพันธกิจหลัก คือ เป็นการประชาสัมพันธ์นโยบายของพรรค – รัฐบาล เป็นการโฆษณาการพัฒนาประเทศของรัฐบาล จึงทำให้การนำเสนอข่าวในภาพรวมทั้งหมดเป็นลักษณะของการแจ้งข่าว (Information) มิใช่ข่าว (News) ซึ่งตรงกันข้ามกับความต้องการของผู้รับสาร</p> <p>2. <u>บุคลากร</u> ในการทำงานส่วนใหญ่ยึดหลักความเป็นอาวุโส ไม่ยึดติดกับความรู้ ความสามารถ นอกจากนี้บุคลากรเกือบทั้งหมด มีความรู้ด้านสื่อสารมวลชนค่อนข้างจำกัด ไม่ได้จบจากสาขาวิชาสื่อสารมวลชน จึงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการทำข่าว ไม่มีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ จึงยึดติดกับความเคยชินที่เคยปฏิบัติมาแต่ในอดีต</p> <p>3. <u>รูปแบบการนำเสนอ</u> ภาษาที่ใช้ในการเขียนข่าวค่อนข้างเป็นทางการมากเกินไป ตลอดจนเทคนิคการพาดหัวข่าว การเขียนความนำ ทุกอย่างยังเป็นแบบเดิมๆ ที่เคยปฏิบัติมาในอดีต การนำเสนอข้อมูลไม่ลึก ไม่กว้างเพราะเป็นการนำเสนอข้อมูลเพียงฝ่ายเดียว และก็เป็นข้อมูลข้อเท็จจริงในเชิงบวกมากกว่า ขาดความเป็นกลางจึงไม่สามารถดึงดูดใจประชาชนได้ ทำให้ประชาชนไม่สนใจต่อข่าวที่สื่อมวลชนนำเสนอ</p>	<p>1. <u>การควบคุมจากรัฐบาล และ กฎหมาย</u> รัฐบาลมีอำนาจในการควบคุม กำกับ ดูแลโดยมีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลทางด้านเนื้อหาโดยตรงจึงมีผลต่อระบบการทำงานของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวซึ่งข่าวส่วนใหญ่ที่ลงตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวจึงเป็นข่าวความเคลื่อนไหวบรรดาผู้นำระดับสูงของประเทศ เป็นข่าวในลักษณะการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบาย หรือผลงานการพัฒนาเศรษฐกิจ-สังคมของรัฐบาล และข้อมูลที่น่าเสนอก็เป็นข้อเท็จจริงในแง่บวกมากกว่า</p> <p>2. <u>สถาบันต่างๆ ของสังคม</u> เนื่องจากรูปแบบการนำเสนอข่าวเป็นการประชาสัมพันธ์ในเชิงนโยบาย จึงทำให้ประชาชน และสถาบันต่างๆ ทางสังคมไม่ให้ความสนใจ ไม่น่าเชื่อถือต่อข่าวที่นำเสนอ บทบาทและหน้าที่ของสื่อจึงไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนทั่วไป</p>

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ปัจจัยภายใน	ปัจจัยภายนอก
<p>4. <u>งบประมาณ</u> งบประมาณไม่เพียงพอที่จะทุ่มเทใส่การผลิตข่าว เช่น การซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการทำข่าว งบสำหรับนักข่าวไปทำข่าวในต่างจังหวัดและพื้นที่ไกล ตลอดจนงบประมาณที่ใช้ในการสัมมนา ฝึกอบรม เพื่อพัฒนารูปแบบการนำเสนอข่าวให้มีความน่าสนใจ เมื่อไม่สามารถปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอ ไม่มีการพัฒนาการนำเสนอข่าวได้ จึงทำให้ประชาชนไม่ให้ความสนใจกับข่าวที่สื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอเท่าที่ควร</p>	<p>3. <u>สื่อมวลชนคู่แข่ง</u> มีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนออย่างต่อเนื่องเพื่อโน้มน้าวใจผู้อ่าน แต่ด้วยความเป็นระบบราชการจึงทำให้นุเคราะห์หนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวไม่มีความกระตือรือร้นพอที่จะแข่งขันในเชิงการตลาด การทำงานทุกอย่างเป็นไปตามหน้าที่ ในบางครั้งก็พยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ แต่ก็ติดที่กรอบ และนโยบายที่กำหนดไว้แล้ว คือ เป็นสื่อของรัฐที่ไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ทางธุรกิจ ฉะนั้นคู่แข่งจึงไม่มี ทำให้บุคลากรขาดแรงจูงใจในการทำงาน</p>

จากการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนลาวโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวไม่ได้เป็นสถาบันหนึ่งของสังคมที่คอยพิทักษ์ คอยสอดส่องดูแลปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน แต่เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีกระทรวงแถลงข่าวและวัฒนธรรมเป็นผู้ดูแลทั้งทางด้านโครงสร้างการบริหารงานตลอดจนเนื้อหาสาระต่างๆ ที่จะนำเสนอต่อสาธารณชน เป็นองค์กรหนึ่งที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างพรรค – รัฐบาล และหน่วยงานของรัฐกับประชาชน ตลอดจนระหว่างประชาชนด้วยกัน โดยให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ข้อเท็จจริงและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อเสนอต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนอกจากนี้ยังทำหน้าที่โน้มน้าวชักจูงประชาชนเพื่อให้มีความสามัคคีและก่อให้เกิดความร่วมมือแก่รัฐบาลและหน่วยงานราชการต่างๆ เพื่อพัฒนาประเทศชาติตามแนวทางนโยบายของพรรค – รัฐบาลที่กำหนดไว้

แม้ว่ารัฐบาลไม่ได้ห้ามทำข่าวโน้่น ห้ามไม่ให้ทำข่าวนี้อันแต่ถึงอย่างไรบุคลากรในหนังสือพิมพ์ก็รู้อยู่แล้วว่ามีโอกาสเสี่ยงที่จะถูกตักเตือนทุกคนจึงอยู่เฉยๆ ทำไปตามหน้าที่ดีกว่าจึงดูเหมือนว่าทุกคนที่ทำข่าวในองค์กรหนังสือพิมพ์รายวันภาษาลาวจะถูกกล่อมเกล่าให้นำเสนอแต่ข่าวที่ดี มีประโยชน์ต่อสังคม การนำเสนอข่าวของสื่อเหล่านั้นเพื่อสร้างสรรค์สังคม ปลูกกระดมคนในสังคมให้มีความเข้าใจที่ดีให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติสิ่งที่ดีงาม และปลูกกระดมให้ประชาชนร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจ- สังคมตามแนวทางนโยบายของพรรค – รัฐบาลที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ แม้ว่าหนังสือพิมพ์บางฉบับจะมีความพยายามปรับเปลี่ยน และพัฒนารูปแบบการนำเสนออย่างต่อเนื่อง เพื่อดึงดูดและโน้มน้าวใจผู้อ่าน แต่ด้วยที่เป็นองค์กรระบบราชการจึงทำให้

บุคลากรในองค์กรไม่มีความกระตือรือร้นที่จะแข่งขันในเชิงการตลาด การทำงานทุกอย่างเป็นไปตามหน้าที่ ขาดแรงจูงใจในหลายๆ ด้านในบางครั้งมีความพยายามปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ แต่ก็ติดปัญหาในกรอบ หรือนโยบายที่กำหนดไว้แล้ว